

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

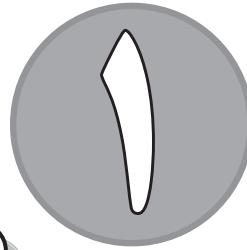

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۱۲/۴

آزمون ۴ اسفند ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	مجموع آشناسان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				
	۴۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۵
۲	اختیاری (بیش روی سریع تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۶	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵
۵	اختیاری (بیش روی سریع تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵
۶	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵
۷	اختیاری (بیش روی سریع تر)	جامعه‌شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هونم نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاهحسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی، آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادیرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیروودی، احسان کلان‌عربی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیخی، علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، زهرا کنیه، علی محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌زاده، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار و تبة برقو کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدي ملار رمضانی، آروين حسینی، محمد حمیدی	—	الهه شهنازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاهحسینی	کوثر شاهحسینی	—	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	محمد صدرًا پنجه‌پور	لیلا ایزدی
عربی زبان قرآن	احسان کلان‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	عطیه محلوجی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	سوگند بیگلری
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا، سبحان محمدی	سجاد حقیقی‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	—

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور‌خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دنباله‌های هندسی
صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- اگر در دنباله هندسی $t_{n+1} = -\frac{4}{3}t_n$ (با شرط $n \geq 1$ ، جمله اول دنباله برابر با $\frac{4}{3}$ باشد، جمله چندم دنباله برابر 108 است؟

(۲) پنجم

(۱) چهارم

(۴) هفتم

(۳) ششم

۲- در یک دنباله هندسی رابطه $a_{n+1} = \frac{k}{4}a_n$ برقرار است. اگر جمله m ام دنباله برابر با -2^{3k-2} و جمله $m+2$ ام برابر $6k$ باشند، نسبت مشترک

دنباله کدام عدد می‌تواند باشد؟

(۲) $-\frac{4}{3}$

(۱) ۶

(۴) -3

(۳) $\frac{2}{3}$

۳- در یک دنباله هندسی با جملات مثبت و متمایز داریم: $a_4 = 3a_3 - 20$ و $a_1 \times a_3 = 100$ ، جمله چندم دنباله برابر 320 است؟

(۲) هفتم

(۱) ششم

(۴) نهم

(۳) هشتم

۴- در یک دنباله هندسی با جملات $\dots, k^4, k^2, 4, 2$ و نسبت مشترک 4 ، جمله عمومی دنباله کدام است؟

(۲) $2 \times 4^{n-1}$

(۱) 4^{n-1}

(۴) 4^{n+1}

(۳) 4^n

۵- بین دو عدد 3 و 729 چند عدد قرار دهیم تا کل اعداد دنباله‌ای هندسی با نسبت مشترک برابر 3 تشکیل دهند؟

(۲) 4

(۱) 3

(۴) 6

(۳) 5

۶- در یک دنباله هندسی، مجموع چهار جمله اول برابر ۸۵ و مجموع چهار جمله متولی با شروع از جمله چهارم تا جمله هفتم، برابر ۵۴۴۰ است. نسبت

جمله هشتم به جمله چهارم کدام است؟

۲۹) ۴

۲۸) ۳

۲۷) ۲

۲۶) ۱

۷- در دنباله هندسی کاهشی با جملات ... $a, b, 28, 112$ ، مجموع شش جمله دوم دنباله کدام است؟

 $\frac{504}{64}$) ۴ $\frac{441}{64}$) ۳ $\frac{378}{64}$) ۲ $\frac{315}{64}$) ۱

۸- یک تکه سنگ آهن به وزن ۱۲۰۰۰۰ کیلوگرم در معرض هوا قرار دارد و در هر قرن a درصد از وزن آن کاهش می‌یابد. پس از ۴ قرن وزن آن

۴۹۱۵۲ کیلوگرم خواهد بود. a کدام است؟

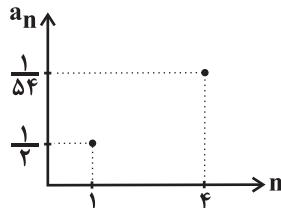
۲۵) ۴

۲۰) ۳

۱۵) ۲

۱۰) ۱

۹- نمودار زیر بخشی از یک دنباله هندسی است. مجموع چند جمله از این دنباله برابر با $\frac{121}{162}$ است؟

۶) ۲

۵) ۱

۸) ۴

۷) ۳

۱۰- اگر به اعداد ۶ و ۱۰ و ۱۶ مقداری یکسان اضافه کنیم، به همین ترتیب جملات پنجم، هفتم و نهم یک دنباله هندسی غیرصعودی می‌شوند. حاصل

ضرب ۸ جمله اول این دنباله هندسی کدام است؟

 $\frac{226}{32}$) ۴ $\frac{213}{3}$) ۳ $\frac{254}{316}$) ۲ $\frac{227}{38}$) ۱

ریشه n ام و توان $گویا$
صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) – پیش‌روی سریع‌تر

$$11- \text{اگر } |x| = 0 \text{ باشد، حاصل } \sqrt[3]{\frac{x}{32}} \sqrt{\frac{64}{729 \times x^2}} \text{ کدام است؟ } (x \neq 0)$$

$\frac{1}{2\sqrt[3]{6}}$ (۴)

$\frac{-1}{2\sqrt[3]{6}}$ (۳)

$\frac{1}{6\sqrt[3]{2}}$ (۲)

$\frac{-1}{6\sqrt[3]{2}}$ (۱)

$$12- \text{حاصل عبارت } A = (0/6)^5 \times \left(\frac{5}{3}\right)^{-2} \times \left(1\frac{2}{3}\right)^7 \text{ کدام است؟}$$

$\frac{9}{25}$ (۴)

$\frac{5}{3}$ (۳)

1 (۲)

$0/6$ (۱)

$$13- \text{حاصل عبارت } \frac{\frac{-2}{16} \cdot \frac{2}{35} + \frac{2}{35}}{\frac{-3}{6} - \frac{5}{5}} \text{ کدام است؟}$$

$\frac{1}{3}$ (۴)

$\frac{1}{9}$ (۳)

3 (۲)

9 (۱)

$$14- \text{حاصل عبارت } [125]^{\frac{2}{3}} \div [\underbrace{25^{-\frac{2}{3}} + 25^{-\frac{2}{3}} + \dots + 25^{-\frac{2}{3}}}_{25 \text{ تا}}] \text{ کدام است؟}$$

$\frac{1}{5^2}$ (۴)

$\frac{4}{5^2}$ (۳)

$5^{-\frac{2}{3}}$ (۲)

5 (۱)

$$15- \text{مجموع ریشه چهارم مثبت } 256 \text{ و ریشه پنجم } \frac{1}{243} \text{ کدام است؟}$$

$\frac{11}{3}$ (۴)

$\frac{7}{3}$ (۳)

$\frac{13}{3}$ (۲)

$\frac{14}{3}$ (۱)

amar

صفحه‌های ۵۵ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۶- داده‌های زیر درآمد کارکنان یک شرکت بر حسب میلیون تومان است. خط فقر در این شرکت چند میلیون تومان است؟

۲/۱,۳/۵,۳/۶,۳/۷,۳/۸,۴/۱,۴/۲,۱۱/۳,۲۷,۱۵۰

۱/۹۷۵ (۴)

۱/۷۹۵ (۳)

۳/۵۹ (۲)

۳/۹۵ (۱)

۱۷- حقوق کارمندان یک شرکت بر حسب میلیون تومان به صورت $\{13, 8, 2, 18, 14, 30, a + 2, 9\}$ است. اگر خط فقر افراد این شرکت به روش میانگین،

۹ میلیون تومان باشد، a کدام است؟

۲۵ (۴)

۲۴ (۳)

۲۳ (۲)

۲۲ (۱)

۱۸- سبد خانواده‌ای از ۲ کالای گوشت و نان تشکیل شده و میزان مصرف نان، ۴ برابر گوشت است. از سال ۹۴ تا سال ۹۷، قیمت گوشت ۵۰ درصد و

قیمت نان ۲۰ درصد افزایش داشته است. با در نظر گرفتن سال ۹۴ به عنوان سال پایه، شاخص بهای این ۲ کالا در سال ۹۷ کدام است؟ (قیمت هر

کیلوگرم گوشت در سال ۹۴، ۹۰ برابر قیمت هر کیلوگرم نان بوده است.)

۱۲۸ (۴)

۱۴۸ (۳)

۱۳۶ (۲)

۱۴۵ (۱)

۱۹- شاخص بهای کالایی در سال ۱۴۰۲، ۱۴۰۵ و در سال ۱۳۹۹، ۱۳۹۸ به عنوان سال پایه در نظر گرفته شود، درصد تورم

نسبت به سال ۱۳۹۹ چقدر است؟

۱۳۲ (۴)

۱۲۸ (۳)

۱۳۴ (۲)

۱۴۴ (۱)

۲۰- در یک منطقه ۲۰۰۰۰ نفر از افراد ۱۶ ساله و بیشتر هستند، اگر با ایجاد n شغل ۴۰ درصد از تعداد بیکاران کم شود، نرخ بیکاری ۱۰ درصد کاهش

می‌یابد، چند شغل جدید دیگر ایجاد شود تا نرخ بیکاری $\frac{1}{4}$ کاهش یابد؟

۲۵ (۴)

۵۰ (۳)

۷۵ (۲)

۱۰۰ (۱)

۲۱- در یک جامعه آماری جمعیت فعال ۲۴۰۰ نفر و ۲۰۰۰ نفر شاغل هستند. برای آن که نرخ بیکاری به ۵ درصد برسد، چند شغل جدید باید ایجاد شود؟

۲۸۰ (۴)

۱۲۰ (۳)

۲۴۰ (۲)

۱۸۰ (۱)

محل انجام محاسبات

۲۲- اگر در یک متن درصد کلمات دشوار ۶ و میانگین تعداد کلمات در هر جمله ۱۰ باشد برای آن که شاخص پایه آموزش به تناسب پایه پنجم باشد،

درصد کلمات دشوار حداقل چقدر کم شود؟

(۲) ۴ درصد

(۱) ۳/۵ درصد

(۴) ۳ درصد

(۳) ۴/۵ درصد

۲۳- برای افرادی با وزن ۸۰ کیلوگرم اگر شاخص توده بدنی آنها در محدوده ۲۳ تا ۲۴ باشد، محدوده قد آنها بر حسب مترا چقدر است؟

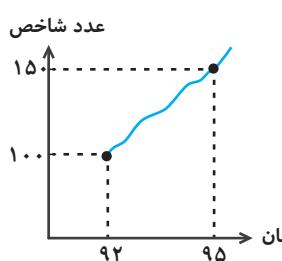
(۲) ۱/۸۶ تا ۱/۸۲

(۱) ۱/۸۴ تا ۱/۸۲

(۴) ۱/۸۸ تا ۱/۸۴

(۳) ۱/۹ تا ۱/۸۶

۲۴- نمودار زیر، تغییرات شاخص خوراکی و آشامیدنی‌ها را از سال ۹۲ تا ۹۵ نشان می‌دهد. اگر هزینه خوراکی و آشامیدنی‌ها در سال پایه (۹۲)، ۶۰۰ هزار تومان باشد، در سال ۹۵ هزینه خوراکی و آشامیدنی‌ها چند هزار تومان است؟

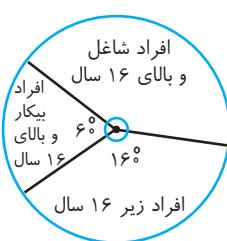
(۱) ۷۰۰

(۲) ۸۵۰

(۳) ۹۰۰

(۴) ۹۵۰

۲۵- با توجه به نمودار دایره‌ای زیر نرخ بیکاری این جامعه چند درصد است؟

(۱) ۲۰

(۲) ۳۰

(۳) ۳۵

(۴) ۴۰

علوم و فنون ادبی (۳):
اغراق، ایهام و ایهام تناسب
صفحه‌های ۸۸ تا ۹۲

علوم و فنون ادبی (۲):
فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
+ کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۶- در متن زیر از نظر تاریخ ادبیات چند مورد نادرست وجود دارد؟

«در قرن دهم پادشاهان صفوی توجه کاملی به احوال شعراء داشتند. در این دوره اصفهان مرکز تجمع شعراء و فضلاً بود و همچنین فرهنگ ایران تحت تأثیر فرهنگ هند بود. محتمل شاعران قرن دهم در سروdon شعر مذهبی مهارت کامل داشت و در قرن یازدهم لقب «خلاق‌المعانی ثانی» را به حق به صائب تبریزی داده‌اند که معروف‌ترین شاعر سبک هندی است.»

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۲۷- موارد زیر به ترتیب درباره کدام‌یک از شاعران صدق می‌کند؟

الف) برخی از تکبیت‌های وی به صورت ضربالمثل رواج یافته‌اند.

ب) واقع‌گرایی را می‌توان ویژگی اصلی این شاعر به حساب آورد.

ج) ضربالمثل‌ها و الفاظ محاوره سخن او را برجسته ساخته است.

د) از نمایندگان شعر لطیف و فصیح بهشیوه سعدی و حافظ در قرن دهم است.

۱) صائب تبریزی - وحشی بافقی - بیدل دهلوی - وحشی بافقی

۲) کلیم کاشانی - بابافغانی شیرازی - بیدل دهلوی - وحشی بافقی

۳) صائب تبریزی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - بابافغانی شیرازی

۴) کلیم کاشانی - وحشی بافقی - صائب تبریزی - بابافغانی شیرازی

۲۸- با توجه به اوضاع ادبی قرن دهم و یازدهم کدام گزینه نادرست است؟

۱) بعد از ظهر شاعران بزرگی چون سعدی، مولانا و حافظ در دوره عراقی، به دلیل تسلط طولانی مغولان و تیموریان جایی برای رشد زبان و ادب فارسی باقی نماند.

۲) در این دوره همه افراد نمی‌توانستند به امور فرهنگی بپردازند، بنابراین مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها با هدف مشاعره و نقد آثار پدید آمد.

۳) یکی از مضامین اشعار شاعران قرن یازدهم تبدیل موضوعات و تمثیل‌های کهن به مضامین تازه و به زبان جدید بود.

۴) شاعران برای حقیقت‌گویی و واقع‌گرایی نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و سیاسی بودند که قالب غزل اجازه جولان در این میدان را نمی‌داد.

۲۹- آرایه‌های نوشته شده در رو به روی همه آبیات «کاملاً» درست است؛ بهجز ...

چون عود گو بر آتش سودا بسوز و ساز (تشبیه - ایهام تناسب)

۱) آن را که بوی عنبر زلف تو آرزوسن

مرا مبر ز سر کوی می‌فروش امشب (تضاد - مجاز)

۲) از خانقه‌اه دلم سیر شد برای خدا

عني از وصل تواش نیست به جز باد به دست (تلمیح - ایهام)

۳) حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد

امید گوهر سیراب از این سراب ندارم (تشخیص - اغراق)

۴) خوشم به وعده خشکی ز شیشه‌خانه گردون

۳۰- ترتیب ایات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تشییه، ایهام، اغراق، کنایه و استعاره» کدام است؟

ز خواب هجر چشم دل به روی یار برخیزد
کاینک به فتح باب ضمان کرد مصطفی
دل چو شود ز غصه پر، هم به سر زبان رسد
گر زندگی خضر بود نقش برآب است
به رهت چشم امیدم نگران خواهد بود	الف) اگر جان را حجاب تن ز پیش کار برخیزد
ب) از خشکسال حادثه در مصطفی گریز
ج) گر ز تو لاله دلم ناله کند روا بود
د) در عالم فانی که بقا پا به رکاب است
ه) پا مکش از سر خاکم که پس از مردن هم
۴) ج - ب - ۵) ۳) الف - ب - ج - ه - د	۱) ه - الف - ج - ب - ۵) ۲) ج - ب - ه - د - الف

۳۱- آرایه‌های «اغراق، تشییه، مجاز و ایهام» به ترتیب در کدام ایات آمده‌اند؟

دست آخر همه را باخته می‌باید رفت
از آفتاب اگرچه شود بیش آب چشم
که صد فریاد از فرهاد زرین چنگ برخیزد
می‌برد با خود به سیر گلستان بلیل مرا	الف) من گرفتم که قمار از همه عالم بردی
ب) از حیرت جمال تو آیینه خشک شد
ج) به مژگان بیستون را آن چنان از پیش بردارم
د) گل چو شبنم رو نمی‌پوشد ز چشم پاک من
۴) ج - ب - ۵) ۳) ب - د - الف - ج	۱) ب - الف - د - ج ۲) ۵) د - ج - ب - الف

۳۲- کدام بیت، دارای «ایهام و بیشترین تشییه» است؟

مبادا! آن که در این نکته شک و ریب کند
ز باغ عارض ساقی، هزار لاله برآید
چتر گل در سر کشی، ای مرغ خوش خوان غم مخور
آیینه رویسا آه از دلت آها! | ۱) کلید گنج سعادت، قبول اهل دل است
۲) چو آفتاب می‌از مشرق پیاله برآید
۳) گر بهار عمر باشد، باز بر تخت چمن
۴) مهر تو عکسی بر مانیفکند |
|--|---|

۳۳- کدام بیت، فائق «ایهام» و دارای «اغراق» است؟

گر ماه مهرپرور من در قبا رود
رخ چو ماه تو ما را تمام خواهد بود
ملک در بیع نیاورده، بها می‌خواهند
مردم بیچاره را در خانه آب افتداده است | ۱) خورشید خاوری کند از رشك جامه چاک
۲) بیا که گر نبود شمع در شب دیجور
۳) روی ننموده ز ما نقد روان می‌جویند
۴) رحمتی فرما که از باران اشک چشم من |
|---|--|

۳۴- در کدام بیت، آرایه «ایهام» یا «ایهام تناسب» یافت نمی‌شود؟

که در هوای رخت چون به مهر پیوستم ۱) چو ذره گرچه حقیرم ببین به دولت عشق

آشیان در شکن طرء شمشاد نکرد ۲) سایه تا باز گرفتی ز چمن مرغ سحر

که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم ۳) چو غنچه بر سرم از کوی او رسید نسیمی

وان چشم آهوانه که چون می‌کند نگاه ۴) آن سرو ناز بین که چو خوش می‌رود به راه

۳۵- نوع استعاره در کدام بیت متفاوت است؟

تیغت شستی به خون و خوردی سوگند ۱) بیهوده بر آزار من ای سرو بلند

شکر و بادام تو نقل و شراب ۲) زلف و رخسار شسبستان است و شمع

در زیر پای عشق تو گم گشت سر مرا ۳) از پای تا به سر همه عشق شدم چنانک

کسی زیارت این کعبه بی صفا مکناد ۴) طوف بر سر کوی تو می‌کنم به صفا

۳۶- آرایه‌های «اغراق، تضاد، مراعات‌نظیر و ایهام» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

می‌شود روشن ز خاکستر سواد آینه را الف) آه از زنگ کدورت پاک سازد سینه را

پاداش و فای من جفا کردی ب) در عهد تو هر چه من وفا کردم

خاک کویت را به خون هر شب منقش می‌کند ج) دیده تردم نم تا می‌زند نقشت بر آب

جرعه‌ای از جام ما نوشیده‌اند د) هر کجا رندیست در میخانه‌ای

۱) ج - د - ب - الف ۲) ج - الف - د - ب ۳) الف - ب - ج - د - ب ۴) الف - ج - ب - د

۳۷- واژه مشخص شده در همه ابیات، «ایهام تناسب» ساخته است؛ بهجز ...

اگر زنده نگردد مردہ باشد ۱) از آن دم هر دلی که افسرده باشد

این همه اشک عاریه است اشک روان من کجا ۲) دوش ز چشم مردمان اشک به وام خواستم

کوتاه کن از دو زلف آن دلبتر دست ۳) تا هر کست ای شانه نگیرد در دست

کز رخ آن شاه جهان فرخ و فرخنده شدم ۴) باش چو شطونج روان، خامش و خود جمله زبان

۳۸- در کدام بیت، «مشبیه به» حذف شده است؟

۱) ز منجنيق ستم سنگ بس بر او باري
شکسته تر ز دلش گشت استخوان در تن

۱) ز منجنيق ستم سنگ بس بر او باري

۲) بى تابش مهر رخت اي ماه دل افروز
ياقوت صفت قسمت ما خون جگري بود

۲) بى تابش مهر رخت اي ماه دل افروز

۳) ز بيکاري، نه مرد آخرت نه مرد دنيايم
به هر جانب که مایل گردد اين ديوار، می لرم

۳) ز بيکاري، نه مرد آخرت نه مرد دنيايم

۴) چون خضر شود سبز به هر جا که نهد پاي
هر سوخته جانی که عقيق تو مکيده است

۴) چون خضر شود سبز به هر جا که نهد پاي

۳۹- وزن بيت زير کدام است؟

«سپيده دم که صبا بوی لطف جان گيرد
چمن ز لطف هوا نکته بر جنان گيرد»

۱) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
«سپيده دم که صبا بوی لطف جان گيرد

۲) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
۲) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

۳) مفعول مفاعلن مفاعيلن
۳) مفعول مفاعلن مفعول مفاعيلن

۴۰- وزن کدام بيت در مقابل آن نادرست آمده است؟

۱) سعديا گر بكند سيل فنا خانه عمر
دل قوي دار که بنيد بقا محکم از اوست (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل)

۱) سعديا گر بكند سيل فنا خانه عمر

۲) فراق يار که پيش تو كاهبرگي نيسست
بيا و بر دل من بين که کوه الوند است (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن)

۲) فراق يار که پيش تو كاهبرگي نيسست

۳) دلم جز مهر مهربيان طريقي برنمي گيرد
ز هر دم مي دهم پندش ولیکن درنمی گيرد (مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن)

۳) دلم جز مهر مهربيان طريقي برنمي گيرد

۴) عمریست تا من در طلب هر روز گامی می زنم
دست شفاقت هر زمان بر نیکنامی می زنم (مست فعلن مست فعلن مست فعلن مست فعلن)

۴) عمریست تا من در طلب هر روز گامی می زنم

۴۱- درباره بيت زير کدام گزاره نادرست است؟

«مرغ دلم تذرو گلستان عشق شد
بر بوی آن که لاله و ريحان من شوی»

۱) فاقد لف و نثر و پارادوكس است.

۲) داراي چهار تشبيه است.
در واژه «بو» ايهام تناسب مشهود است.

۳) در واژه «بو» ايهام تناسب مشهود است.
فاقد انواع استعاره است.

۴۲- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

نیارد به نخجیر کردن شتاب»

«برهنہ چو تیغ تو بیند عقاب

از پای مرکب تو شود بر هوا غبار

۱) دشمن ز عمر دست بشوید چو در نبرد

هر کسی کو را گرفت از هیبت تیغ تو توب

۲) جامه نادوخته پوشید هم از روز نخست

چون خنجر تو در کف تو کارگ شود

۳) چون خنجر زدوده شود کار دین و ملک

از هیبت او زرد شود لاله به که سار

۴) گر صاعقه تیغ تو بر کوه بتا بد

۴۳- مفهوم کدام ایات یکسان است؟

زانکه زنگار از رخش ممتاز نیست

الف) آینه‌ت دانی چرا غماز نیست

درون خانه دل نایدت نور

ب) موانع تا نگرانی ز خود دور

آینه هر چه دید فراموش می‌کند

ج) صورت نبست در دل ما کینه کسی

ز آینه دل ما زنگار غم زدودن

د) هم مصلحت نبینی رویی به ما نمودن

۴) ب، ج

۳) الف، د

۲) الف، ب

۱) ب، د

۴۴- مفهوم «عشق سبب کمال است» در کدام بیت دیده می‌شود؟

مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم

۱) چون شبنم او فتاده بدم پیش آفتاب

به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست

۲) عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده

بگفت از جان شیرینم فزون است

۳) بگفتا عشق شیرین بر تو چون است

از نازکی آزار رساند بدنش را

۴) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را

۴۵- در کدام ایات، مضمون مشترکی دیده می‌شود؟

چون ز بخت تیره دائم در شبستانیم ما؟

الف) گر چراغ بزم عالم نیست صائب کلک ما

نظم هر گوهر ناسفته که حافظ را بود

ب) یاد باد آن که به اصلاح شما می‌شد راست

که بر نظم تو افشارند فلک عقد ثریا را

ج) غزل گفتی و دُر سفتی بیا و خوش بخوان حافظ

زده بس دز ناسفته ز مستی خیره بر خارا

د) چو دودی بر هوا رفته چو دیوی مست و آشفته

۴) ب - الف

۳) الف - ج

۲) ب - د

۱) ب - ج

علوم و فنون ادبی (۳):
سبک‌شناسی دوره معاصر و
انقلاب اسلامی
وزن در شعر نیمایی
صفحه‌های ۹۵ تا ۱۱۱

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش‌روی سریع تو

۴۶- در مورد سبک‌شناسی نثر دوره انقلاب اسلامی کدام موارد صحیح هستند؟

الف) ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، ادامه یافت.

ب) از پایان دهه پنجاه تا پایان دهه شصت گرایش به داستان‌های کوتاه بیشتر از داستان‌های بلند است.

ج) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب ابتدا اجتماعی و بعد سیاسی است.

د) تنوع موضوعات از نکات برجسته ادبیات داستانی این دوره است.

ه) اوانیسم به شکل کمنگ در برخی آثار مشاهده می‌شود.

۴) ب، ج، د

۳) ج، د، ه

۲) الف، د، ه

۱) الف، ب، ج

۴۷- در کدام گزینه به ترتیب ویژگی ادبی و ویژگی فکری شعر معاصر دیده می‌شود؟

۲) ابهام در شعر - گرایش به نمادها

۱) معنی‌گریزی - آزادی در انتخاب موضوع شعر

۴) کاربرد صور خیال جدید - ورود واژگان جدید

۳) سادگی و روانی جملات - کاربرد قالب نیمایی و سپید

۴۸- در کدام گزینه ویژگی‌های شعر دوره انقلاب اسلامی وجود ندارد؟

ب) شوق حق مناسک دل ناتمام بود

۱) قاسم ز شوق وصل سر از پا نمی‌شناخت

تو خامشی تو صبوری تو سنگ را مانی

۲) تو بیهشانه ملولی تو منگ را مانی

که دامن توام ای گل ز دسترس نرود

۳) نشار آه سحر می‌کنم سرشک نیاز

ای طرفه آبشارا تویی گرزه مار هم

۴) کس در جهان ز آب کجا بیند ازدها؟

۴۹- نام وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

با زیبایی گر بجویی در کنارت (رمل مسدس سالم)

۱) هر مرادی کأسمان در جیب دارد

در این درد و عناء چون بی‌نوایی (هزج مسدس مذوف)

۲) قناعت را بضاعت ساز و می‌سوز

همچو مرکز پای بر جاییم و سیتاریم ما (رمل مثمن سالم)

۳) با زمین‌گیری سپهر گرم رفتاریم ما

از آن پس که خواند مرا شهریار (متقارب مثمن مذوف)

۴) کزین دو یکی گر شود نابه کار

۵۰- کدام وزن‌واژه در شعر نیمایی زیر یافت نمی‌شود؟

«تو مرا یاد کنی یا نکنی / باورت گر بشود گر نشود / حرفی نیست، اما / نفس می‌گیرد / در هوایی که نفس‌های تو نیست»

۴) مست فعلن

۳) فاعلاتن

۲) فعلن

۱) مفعولن

۵۱- وزن کدامیک از اشعار نیمایی زیر، به صورت ناهمسان است؟

- ۱) باغ صد خاطره خنید / عطر صد خاطره پیچید / یادم آمد که شبی با هم از آن کوچه گذشتیم
- ۲) آبها از آسیا افتاده؛ لیک / باز ما ماندیم و خوان این و آن / میهمان باده و افیون و بنگ / از عطای دشمنان و دوستان
- ۳) اکلیل نور او چو به شاخ برنه ریخت / مرغی که خفته بود پرید از کنار جفت / تسبیح شب که مهره صدھا ستاره داشت
- ۴) گاه رفتن گویدم نومیدوار / و آخرین حرفش که: «این جهلست و لج / قلعه‌ها شد فتح، سقف آمد فرود ...»

۵۲- وزن کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست آمده است؟

- ۱) در فن کمین حوصله دام شمایید (مفهول مفاعیل مفاعیل فعلون)

- ۲) دل زاهد شکست از من که بشکن بشکن است امشب (مفاعیل مفاعیل مفاعیل مفاعیل)

- ۳) شرح و وصف عشق کاری مشکل است (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

- ۴) جانم به لب آمد چه فریباست نگاهت (مستفعل مستفعل مستفعل فع)

۵۳- وزن مقابل چند مورد از مصraigاهای زیر نادرست آمده است؟

- الف) دیدن افتادگان زیر پا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

- ب) هر لحظه که تسلیم در کارگه تقدير (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)

- ج) با یاد خوشت خسبم، در خواب خوشت بینم (مستفعل مفعولن مستفعلن مستفولن)

- د) طاق نه محرب تو ابروی ماست (فاعلاتن مفاعلن فاعلن)

- ه) هم شاد شادم ای صنم، هم غمپرستم می‌کنی (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)

۱) چهار

۲) یک

۳) سه

۴) دو

۵۴- در همه گزینه‌ها به جز ... «هجو»، مشهود است.

- ۱) ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی

- کز اهل سماوات به گوش تو رسد صوت

- ۲) خواجه کمکاسه ما آنکه از بهر طعام

- هیچ‌گاه از مطبخ او دود بر بالا نشد

- ۳) که هر ساعت چمن گوید که هر شاخ

- کف خواجه است با این بخشش و بر

- ۴) چرات ریش دراز آمده است و بالا پست

- محال باشد بالا چنان و ریش چنین

۵۵- کدام گزینه با قطعه شعری «تو را من چشم در راهم / شباهنگام / که می‌گیرند در شاخ تلاجن سایه‌ها رنگ سیاهی» قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) گفتی کز انتظار کار شود راست

- وای بر آن کار که انتظار برآرد

- ۲) دیر است تا که نیست مرا هیچ‌گونه هیچ

- در لفظم انتظار و نه در کارم انتظام

- ۳) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتاد

- که در آب مرده بهتر که در آرزوی آبی

- ۴) بخورد صبر مرا انتظار وعده وصل

- که صبر دل شده پنجه‌ست و انتظار آتش

درس هفته: نابرابری اجتماعی
درس هشتم: سیاست‌های همیاری
(تا پایان تنازع هویت‌ها)
صفحه‌های ۷۱ تا ۹۱

پاسخ‌گویی به سوالات این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- به ترتیب، هریک از موارد زیر، در کدام قسمت از جدول قرار می‌گیرند؟

- مدرک دیپلم یا فوق دیپلم

- زن یا مرد بودن

- قدبلند یا قدکوتاه بودن

- سیاهپوست یا سفیدپوست بودن

- خانواده اشرافی یا معمولی

نابرابری طبیعی	تفاوت اسمی	نابرابری اجتماعی
ج	الف	ب
۲) ج - ب - الف - ب - ج	۱) الف - ج - ب - ج - ب	
۴) ب - الف - ج - الف - ب	۳) ب - الف - ج - ب - الف	

۵۷- به ترتیب، در ارتباط با رویکرد طرفداران قشریندی اجتماعی، پاسخ صحیح سوالات زیر کدام است؟

- تأکید آنان بر چیست؟

- نقش انسان در این رویکرد چگونه است؟

- کدام عامل را ضروری می‌دانند؟

- نابرابری اجتماعی پیامد چیست؟

۱) طبیعی دانستن قشریندی اجتماعی - انسان در ایجاد، تداوم و تغییر قشریندی، نقشی ندارد. - قشریندی - مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و

دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند.

۲) کارکردهای قشریندی - نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن قشریندی، نادیده گرفته می‌شود. - رقابت - تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی

۳) کارکردهای قشریندی - نقش انسان‌ها در پدید آمدن و ادامه یافتن قشریندی را نادیده می‌گیرند. - رقابت - مزایای اجتماعی یعنی ثروت، قدرت و دانش به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند.

۴) فواید قشریندی اجتماعی - انسان‌ها در پدید آمدن و ادامه یافتن قشریندی، نقشی فعال و خلاق دارند. - قشریندی - تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی

۵۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در رابطه با رویکرد دوم به نابرابری‌های اجتماعی، به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود.

- نابرابری‌های اجتماعی، عدالت‌ه و برای بقای جامعه، ضروری‌اند.

- طرفداران این رویکرد خواهان از میان برداشتن قشریندی هستند.

- در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود.

۴) غ - غ - ص - ص

۳) ص - غ - ص - ص

۲) غ - ص - غ

۱) ص - غ - ص

۵۹- به ترتیب، هریک از موارد زیر، به کدام مدل از رویکردها به نابرابری اجتماعی اشاره دارد؟

- از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشریندی اجتماعی نبوده است.

- دولت به نمایندگی از جامعه موظف است نیازهای ضروری همه افراد را تأمین کند.

- در این رویکرد نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست.

- نقش‌های عالی رتبه، نقش‌های پرمسئولیتی هستند که برای بقای جامعه مهم‌ترند و به بیشترین توانایی و استعداد نیاز دارند.

(۱) کمونیستی - کمونیستی - کمونیستی - عدالت اجتماعی
۲) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی

۳) کمونیستی - کمونیستی - لیبرالی - لیبرالی
۴) لیبرالی - عدالت اجتماعی - لیبرالی - عدالت اجتماعی

۶۰- کدام‌پیک از ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی نیست؟

(۱) مهم‌ترین هدف خود را نقد وضعیت موجود جهان اجتماعی و تجویز راه حل‌هایی برای رسیدن به یک وضعیت بهتر می‌داند.

(۲) با پذیرش رویکرد تفسیری، معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها، ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌های است.

(۳) دو رویکرد تبیینی و تفسیری را محافظه کار می‌داند؛ زیرا انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل می‌سازند.

(۴) جامعه‌شناسان برای عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب، راه حل‌هایی ارائه کرده و فقط آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف می‌کنند.

۶۱- کدام‌پیک از عبارات زیر، نادرست است؟

(۱) جامعه‌شناسی انتقادی از درون رویکرد تفسیری متولد شد.

(۲) تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پایرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

(۳) برجسته کردن یک وجه زندگی اجتماعی و تأکید بر آن و نادیده گرفتن وجه دیگر، می‌تواند آثار و پیامدهای نامطلوبی برای زندگی اجتماعی به وجود بیاورد.

(۴) با غلبه رویکرد تبیینی، رویکرد تفسیری به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد.

۶۲- هریک از موارد زیر، به ترتیب، متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

- تأکید بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر

- نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها

- تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی

(۱) تفسیری - انتقادی - تفسیری

(۲) انتقادی - انتقادی - تفسیری

(۳) انتقادی - انتقادی - تبیینی

۶۳- کدام گزینه جاهای خالی عبارات را به درستی تکمیل می‌کند؟

- مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن ... بود.

- همانندسازی به معنای ... بود.

- همانندسازی، سیاستی بود که دولتها برای ... در پیش گرفتند.

۱) تکثیرگرا - پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه - از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها

۲) همانندسازی - انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها - تأکید بر تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف

۳) همانندسازی - پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه - از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها

۴) تکثیرگرا - انکار اشتراک و وحدت انسان‌ها - تأکید بر تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف

۶۴- کدام گزینه در رابطه با دوران پسامدرن، صحیح است؟

۱) هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. - قشریندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد. - در مدل تکثیرگرا، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و تشدید می‌گردد.

۲) سیاستِ هویت، محصول این دوران است. - افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را بر اساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند. - هویت و دانش به جای ثروت و قدرت کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.

۳) هویت، از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود. - وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی، ضروری دانسته می‌شود. - جنبش‌های سبک زندگی، زنان و آفریقایی آمریکایی‌ها؛ در اعتراض به سیاست هویت شکل گرفتند.

۴) هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد. - در مدل تکثیرگرا، گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی در بعد سیاسی هویت، مورد توجه قرار می‌گیرد. - تنازع و درگیری میان هویت‌ها در این دوران افزایش می‌یابد.

۶۵- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف) الگوی تعارف در مقابل کدام الگو قرار دارد؟

ب) سازمان «کوکلاس کلان» براساس کدام چهره سیاست هویت تشکیل شده است؟

ج) برگزاری هر ساله جشن سال نوی چینی در آمریکا، نماد چیست؟

۱) تنازع - تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها - تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکا

۲) تکثر - پشتیبانی از همه نژادها - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف

۳) تنازع - جلوگیری از چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع - ایجاد فرصت برای سهیم شدن اقوام و گروه در قدرت سیاسی

۴) تکثر - حمایت از گروه‌های به حاشیه رانده شده - تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکا

درس هشتم: سیاست هویت
درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی
در جهان اسلام
صفحه‌های ۱۰۸ تا ۸۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

جامعه‌شناسی (۳) – پیش‌روی سریع‌تر

۶۶- پاسخ صحیح هریک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- فایده شناخت متقابل افراد و جوامع از یکدیگر چیست؟

- تعارف به چه معناست؟

- علت رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری چه بود؟

(۱) احترام به تفاوت‌ها - شناخت یک‌طرفه - پیروی از الگوی تعارف

(۲) کمک به بهتر شدن روابط - شناخت یک‌طرفه - پیروی از الگوی تنازع

(۳) احترام به تفاوت‌ها - شناخت متقابل - پیروی از الگوی تنازع

(۴) کمک به بهتر شدن روابط - شناخت متقابل - پیروی از الگوی تعارف

۶۷- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- هر نظریه‌ای درون فرهنگ و تاریخ خود متولد می‌شود و هر فرهنگ و هویتی می‌تواند نظریه‌های متناسب با خود را تولید کند.

- هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند.

- تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن، فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ را پدید می‌آورد.

(۱) ص - ص - غ (۲) غ - ص - غ (۳) غ - غ - ص (۴) ص - غ - ص

۶۸- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با علوم اجتماعی و مراتب آن و انواع علوم در دیدگاه قرآن، نادرست و درست است؟

(۱) علم به جامعه و علم به تاریخ، از علومی هستند که به درس آموختن از رفتار گذشتگان و شناخت قوانین اجتماعی می‌پردازند و از نافع‌ترین علوم شمرده می‌شوند. - مسلمانان به آموختن علم نافع تشویق شده‌اند و از یادگیری علمی که فایده‌ای نداشته باشد، منع گردیده‌اند.

(۲) درباره چگونگی استفاده از علوم تجربی و اهداف و ارزش‌ها و آرمان‌های انسان صحبت می‌کنند و علوم نافع هستند. - علم مراتبی دارد و یادگیری همه علوم ارزش یکسانی ندارد و آموختن برخی علوم مانند سحر در اسلام منع شده است.

(۳) علوم اجتماعی، نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند و به نوعی مادر سایر علوم به شمار می‌آیند. - مسلمانان به آموختن علوم تشویق شده‌اند و علوم نافع، به علوم عقلانی و وحیانی محدود می‌شوند.

(۴) اگر برای استفاده از قوانین اجتماعی در حال و آینده آموخته شوند، علم نافع هستند. - در اسلام، علم از مهم‌ترین ارزش‌ها است، در قرآن کریم علم به عنوان هدف آفرینش یاد شده است و شناخت خداوند، عالی‌ترین شناخت‌هاست.

۶۹- صحیح و غلط بودن هریک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- فارابی، جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهراه‌اند، مدینه فاسقه نامیده است.

- فارابی در علم مدنی، به توصیف یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی می‌پردازد.

- مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله به وجود می‌آید.

- ابو ریحان بیرونی، فرهنگ جامعه هند را با استفاده از روش عقلی، ارزیابی انتقادی می‌کند.

(۱) صحیح - صحیح - غلط - غلط (۲) صحیح - صحیح - صحیح - غلط

(۳) غلط - صحیح - غلط - صحیح (۴) غلط - صحیح - غلط - صحیح

۷۰- هر پدیده به ترتیب، با کدام نوع عقل شناسایی و درک می‌شود؟

«آزادی - عوامل مهاجرت - اعلامیه حقوق بشر»

(۱) عقل عام - عقل تجربی - عقل ابزاری

(۳) عقل تجربی - عقل تفسیری - عقل انتقادی

(۲) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل تجربی

(۴) عقل انتقادی - عقل ابزاری - عقل تفسیری

هویت
 (تغییرات هویت اجتماعی، تحولات هویتی
 جهان اجتماعی «علل درونی»، تحولات
 هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»)
 صفحه‌های ۸۲ تا ۱۰۲

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
 به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ «یا» به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.
 وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با پیامد انتخابات الجزایر در سال ۱۹۹۱م، درست و در رابطه با تعارضات فرهنگی، نادرست است؟

- ۱) کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد. - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی از نتایج تعارضات فرهنگی است.
- ۲) منجر به برقراری حکومت اسلامی شد. - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی از نتایج تعارضات فرهنگی است.
- ۳) کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد. - هر نوع تغییر هویتی در افراد، می‌تواند به تعارض فرهنگی در جهان اجتماعی منجر شود.
- ۴) منجر به برقراری حکومت اسلامی شد. - هر نوع تغییر هویتی در افراد، می‌تواند به تعارض فرهنگی در جهان اجتماعی منجر شود.

۷۲- به ترتیب، هریک از موارد زیر، مربوط به کدام مرحله از فرایند تحولات هویتی در جهان اجتماعی می‌باشد؟

- ناتوانی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی
- فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده درونی
- بی‌ثباتی و عدم استقرار عقاید سازنده هویت فرهنگی
- ۱) بحران هویت - تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی
- ۴) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران هویت

۷۳- کدامیک از انواع جهان‌های اجتماعی، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) جهانی که به پوچانگاری برسد.
- ۲) جهانی که متناسب با نیازهای روحی افراد عمل نکند.
- ۳) جهانی که با کاستی‌ها و بنیست‌های بیرونی مواجه شود.
- ۴) جهانی که بر عقاید و ارزش‌های افراد درباره معنای زندگی و مرگ، پاسخ ندهد.

۷۴- به ترتیب، رویکرد جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر چگونه بود و مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب چیست؟

- ۱) عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها گرفت و در موارد مورد نیاز، به بازسازی آن عناصر پرداخت. - عقبماندگی جوامع غیرغربی
- ۲) بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکرد و داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سراابت کرد. - عقبماندگی جوامع غیرغربی
- ۳) عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها گرفت و در موارد مورد نیاز، به بازسازی آن عناصر پرداخت. - غرب‌زدگی جوامع غیرغربی
- ۴) بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکرد و داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سراابت کرد. - غرب‌زدگی جوامع غیرغربی

۷۵- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- از خودبیگانگی حقیقی
- از خودبیگانگی فرهنگی
- از خودبیگانگی تاریخی

- ۱) جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند. - عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود. - هنگامی که جهان‌های اجتماعی دچار از خودبیگانگی شوند.
- ۲) عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود. - هنگامی که جهان‌های اجتماعی دچار از خودبیگانگی شوند. - جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.
- ۳) عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود. - جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ غرب، هویت خود را از یاد می‌برند. - هنگامی که جهان‌های اجتماعی دچار از خودبیگانگی شوند.
- ۴) جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند. - هنگامی که جهان‌های اجتماعی دچار از خودبیگانگی شوند. - عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود.

چالش‌های جهانی
 (جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیستمحیطی، بحران‌های معرفتی و ممنوعی)
 صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

اگر به سوال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سوال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

۷۶- پاسخ صحیح سوالات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- نظریه جنگ تمدن‌ها، چه چیزی را توجیه می‌کرد؟

- از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی کدام است؟

- از دیدگاه آگوست کنت، چرا بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد؟

۱) نقش فرهنگ اسلام به عنوان بزرگ‌ترین تهدید برای غرب - رونق بخشیدن به اقتصاد صنعتی وابسته به تسليحات نظامی - جنگ در فرهنگ و

جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحملی است.

۲) عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابل با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - با رشد علم

تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.

۳) انتقال جنگ از کشورهای غربی به کشورهای تحت سلطه در دوران استعمار - افزودن ثروت با استفاده از غنایم جنگی - دین در فرهنگ جدید

غرب، نقشی ندارد و هیچ‌یک از جنگ‌های دوران اخیر منشأ دینی نداشته‌اند.

۴) اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی - سلاح‌های شیمیایی و بمب اتم - دیگر دولت- ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط

بین‌المللی نیستند، بلکه رقابت بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها به‌وقوع می‌پیوندد.

۷۷- کدام‌یک از موارد زیر از ویژگی‌های بحران اقتصادی نیست؟

الف) دوره‌ای و مقطعي است.

ب) آسیب‌های مربوط به آن متوجه قشر ضعیف جامعه است.

ج) بحرانی جهانی است.

د) در صورت عدم کنترل می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

(۲) الف و د

(۱) ب و ج

(۴) ج

(۳) ب

۷۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- در نگاه اساطیری، طبیعت از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.

- کشورها در ایجاد بحران سهم یکسانی دارند و همه از پیامدهای نامطلوب آن‌ها متأثر می‌شوند.

- مهم‌ترین بحران اقتصادی، در سال ۱۸۲۰ در انگلستان به وجود آمد.

- اولین مراکزی که با آلودگی‌های زیست محیطی مواجه شدند، شهرهای صنعتی بودند.

۴) ص - غ - ص - ص

۳) غ - ص - غ - غ

۲) ص - ص - غ

۱) غ - ص - غ

۷۹- به ترتیب، هریک از موارد زیر، علت شکل‌گیری چیست؟

- خارج شدن از بحران معرفتی در دوره رنسانس

- انکار حقایق قدسی از سوی فرهنگ غرب

- آشکار شدن محدودیت‌های علم تجربی

۱) روش تجربی را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی دانستن - دستیابی به آرمان‌های انقلاب فرانسه - محدود شدن علم به امور طبیعی

۲) نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت علمی - مرگ آرمان‌ها و امیدها - زیر سؤال رفتن علم مدرن

۳) تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ جدید غرب - اصالت بخشیدن به انسان دنیوی - تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی

۴) بسنه کردن به شناخت از راه عقل و تجربه - پوچگرایی، یأس و نالمیدی - محدود شدن علم به امور عقلانی

۸۰- به ترتیب، کدامیک از موارد زیر صحیح است؟

الف) چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی و عاطفی، مقدم بر چالش‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی هستند.

ب) سکولاریسم به ترتیب، در حوزه‌های هنر، اقتصاد، سیاست و علم ظاهر گردید.

ج) تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان پسامدرن بود.

د) گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، منجر به جست‌وجوی نخبگان جوامع غربی در روابط علت و معلولی و ساز و کارهای غیرمادی جاری در جهان شد.

۲) ب و د

۱) الف و ج

۴) د و الف

۳) ج و د

انگیزه و نگرش
صفحه‌های ۱۵۸ تا ۱۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- عmad و Amir-Hosseini دانش‌آموز مقطع دوازدهم هستند. آن‌ها با هم قرار گذاشته‌اند که برای کسب رتبه زیر ۱۰۰۰ تلاش کنند. عmad برای رسیدن به این هدف روزانه ۸ ساعت مطالعه کرده، اما Amir-Hosseini به روزی ۳ ساعت مطالعه بسنده کرده است. در کدام گزینه به درستی به تفاوت انگیزه عmad و Amir-Hosseini اشاره شده است؟

- (۱) منبع انگیزه آن‌ها با یکدیگر تفاوت دارد.
 (۲) انگیزه افراد به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کند.
 (۳) انگیزه آن‌ها از نظر شدت با یکدیگر تفاوت دارد.
 (۴) انگیزه آن‌ها از نظر جهت با یکدیگر تفاوت دارد.

۸۲- کدام گزینه راجع به مفهوم انگیزه، صحیح است؟

- (۱) منابع انگیزشی، تنها از درون فرد نشأت می‌گیرند.
 (۲) تحقق رفتار انسان، به شرط تحقق انگیزه است.
 (۳) تنها انگیزه‌های انسان فوراً به تحقق می‌رسند.
 (۴) انگیزه، به چگونگی اجرای رفتار اشاره دارد.

۸۳- دانش‌آموزان زیر با دلایل مختلفی در کنکور سراسری شرکت کرده‌اند. به ترتیب نوع انگیزه در هر کدام از آن‌ها در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 - هانیه می‌خواهد در دانشگاه فرهنگیان درس بخواند و به همین خاطر به اجبار خانواده در کنکور تیرماه شرکت کرده است.
 - سعید کنکور اردیبهشت‌ماه را از دست داده و به همین خاطر تمام تلاش خود را می‌کند تا آماده به کنکور تیرماه برسد.
 - شغل مورد علاقه محدثه مشاوره درسی است و به همین خاطر تمام تلاشش را می‌کند تا رتبه برتر کنکور شود.

- (۱) بیرونی - بیرونی - بیرونی
 (۲) بیرونی - درونی - بیرونی
 (۳) درونی - بیرونی - درونی
 (۴) بیرونی - درونی - درونی

۸۴- به ترتیب، عوامل نگرشی «باورها و نظام ارزشی فرد»، «اسناد»، «درمان‌گی آموخته شده»، در شکل‌دهی به رفتار انسان به چه صورت عمل می‌کنند؟

- (۱) گاهی مثبت و گاهی منفی - مثبت - منفی
 (۲) مثبت - مثبت - گاهی مثبت و گاهی منفی
 (۳) گاهی مثبت و گاهی منفی - گاهی مثبت و گاهی منفی - منفی
 (۴) مثبت - گاهی مثبت و گاهی منفی - گاهی مثبت و گاهی منفی

۸۵- هر کدام از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام سبک اسناد است؟

- حمید اعتقاد دارد برخلاف پدرش، دست او به گل و گیاه نمی‌افتد و هر گیاهی می‌کارد زود خشک می‌شود.

- سعیده فکر می‌کند گل فروشی محله آن‌ها گل‌دان‌های خوبی ندارد و گیاهان آن‌ها زود خشک می‌شود.

- رضا باور دارد هر روز صبح باید به گیاهانش توجه کند و همین توجه آن‌ها را سرحال نگه می‌دارد.

- (۱) بیرونی پایدار - درونی پایدار - بیرونی پایدار
 (۲) درونی پایدار - بیرونی پایدار - درونی غیرقابل کنترل
 (۳) درونی پایدار - بیرونی ناپایدار - درونی پایدار
 (۴) درونی ناپایدار - بیرونی پایدار - درونی پایدار

۸۶- در حالت درماندگی آموخته شده، کدام مورد به ترتیب از نتایج «گرفتن رژیم» و «خوابیدن به اندازه» دانسته می شود؟

۲) زیاد شدن وزن - زیاد شدن کمبود خواب	۱) زیاد نشدن وزن - کم شدن کمبود خواب
۴) کم نشدن وزن - کم نشدن کمبود خواب	۳) کم شدن وزن - زیاد نشدن کمبود خواب

۸۷- بیت زیر نشان دهنده کدامیک از عوامل نگرشی است؟

«دوستت دارم ولی مقصد به شهر دیگر است / می‌روم جایی که از تو دورتر باشم کمی»

۴) استناد به عوامل بیرونی	۳) درماندگی آموخته شده	۲) هماهنگی شناختی	۱) ناهمانگی شناختی

۸۸- عناصر نگرشی فردی که «باور دارد دروغ گفتن یک ردیلت اخلاقی است»، «از انسان‌های دروغگو به شدت متنفر است» و «خودش هیچ‌گاه دروغ

نمی‌گوید»؛ به ترتیب کدام است؟

۲) احساسی - احساسی - آمادگی برای عمل	۱) شناختی - آمادگی برای عمل - شناختی
۴) شناختی - احساسی - آمادگی برای عمل	۳) احساسی - آمادگی برای عمل - شناختی

۸۹- هر کدام از عبارت‌های زیر به کدام پدیده روان‌شناختی اشاره دارند؟

- کاهش میزان آب موجود در خون، موجب تشنجی می‌شود و موجود زنده را به سمت آب می‌کشاند.
- نرگس بین خرید دو مانتوی روشن و تیره مردد بود؛ او بعد از خرید مانتوی تیره گفت: این مانتو برای محیط دانشگاه مناسب‌تر است و رنگ روشن زود کثیف می‌شود.

- مدیر جدید اقدام به استخدام کارشناسان و معاونان جدید می‌کند تا اداره را مطابق نظر خود مدیریت کند.

- مربی یک تیم باشگاهی پس از اقدامات مختلف، ناموفق، استعفا داد.

۱) نگرش - هماهنگی پس از تصمیم - ادراک کارایی - درماندگی آموخته شده
۲) انگیزه - ناهمانگی پس از تصمیم - کارایی - باورها و نظام ارزشی
۳) نگرش - هماهنگی پس از تصمیم - ادراک کنترل - باورها و نظام ارزشی
۴) انگیزه - ناهمانگی پس از تصمیم - ادراک کنترل - درماندگی آموخته شده

۹۰- محمد در تابستان به اقوام خود سر زد؛ او برای ماندن در خانه عمومیش ۷ روز، برای خانه دایی‌اش ۱۰ روز و برای خانه خاله‌اش ۱۱ روز زمان

اختصاص داد. وقتی دوستِ محمد از او پرسید که کدام را بیشتر دوست دارد، پاسخ محمد، خاله‌اش بود. بر این اساس محمد از ... برخوردار است.

۲) هماهنگی شناختی	۱) ناهمانگی قبل از تصمیم
۴) ناهمانگی شناختی	۳) تغییر نگرش

برنامه راهبردی دوازدهم انسانی - سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

برنامه راهبردی منابع درس های اختصاصی پایه دوازدهم انسانی - سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

تاریخ آزمون		ریاضی و آمار ۳		علوم فنون ادبی ۳		عربی زبان قرآن ۳		جامعه‌شناسی ۳		جغرافیا ۳		اقتصاد		روان‌شناسی	
کنکور (رک: ۱۳۹۰)	کنکور (رک: ۱۳۸۶)	کنکور (رک: ۱۳۷۴)	کنکور (رک: ۱۳۶۸)	کنکور (رک: ۱۳۵۰)	کنکور (رک: ۱۳۴۳)	کنکور (رک: ۱۳۳۰)	کنکور (رک: ۱۳۲۳)	کنکور (رک: ۱۳۱۳)	کنکور (رک: ۱۳۰۰)	کنکور (رک: ۱۲۹۰)	کنکور (رک: ۱۲۸۰)	کنکور (رک: ۱۲۷۰)	سوال‌های ۱۲۶۱ تا ۱۲۷۱	سوال‌های ۱۲۵۱ تا ۱۲۶۱	سوال‌های ۱۲۴۱ تا ۱۲۵۱
سوال‌های ۱۲۳۰ تا ۱۲۴۰	سوال‌های ۱۲۲۰ تا ۱۲۳۰	سوال‌های ۱۲۱۰ تا ۱۲۲۰	سوال‌های ۱۲۰۰ تا ۱۲۱۰	سوال‌های ۱۱۹۰ تا ۱۲۰۰	سوال‌های ۱۱۸۰ تا ۱۱۹۰	سوال‌های ۱۱۷۰ تا ۱۱۸۰	سوال‌های ۱۱۶۰ تا ۱۱۷۰	سوال‌های ۱۱۵۰ تا ۱۱۶۰	سوال‌های ۱۱۴۰ تا ۱۱۵۰	سوال‌های ۱۱۳۰ تا ۱۱۴۰	سوال‌های ۱۱۲۰ تا ۱۱۳۰	سوال‌های ۱۱۱۰ تا ۱۱۲۰	سوال‌های ۱۱۰۰ تا ۱۱۱۰	سوال‌های ۱۰۹۰ تا ۱۱۰۰	سوال‌های ۱۰۸۰ تا ۱۰۹۰
سوال‌های ۱۰۷۰ تا ۱۰۸۰	سوال‌های ۱۰۶۰ تا ۱۰۷۰	سوال‌های ۱۰۵۰ تا ۱۰۶۰	سوال‌های ۱۰۴۰ تا ۱۰۵۰	سوال‌های ۱۰۳۰ تا ۱۰۴۰	سوال‌های ۱۰۲۰ تا ۱۰۳۰	سوال‌های ۱۰۱۰ تا ۱۰۲۰	سوال‌های ۱۰۰۰ تا ۱۰۱۰	سوال‌های ۹۹۰ تا ۱۰۰۰	سوال‌های ۹۸۰ تا ۹۹۰	سوال‌های ۹۷۰ تا ۹۸۰	سوال‌های ۹۶۰ تا ۹۷۰	سوال‌های ۹۵۰ تا ۹۶۰	سوال‌های ۹۴۰ تا ۹۵۰	سوال‌های ۹۳۰ تا ۹۴۰	سوال‌های ۹۲۰ تا ۹۳۰
سوال‌های ۹۱۰ تا ۹۲۰	سوال‌های ۹۰۰ تا ۹۱۰	سوال‌های ۸۹۰ تا ۹۰۰	سوال‌های ۸۸۰ تا ۸۹۰	سوال‌های ۸۷۰ تا ۸۸۰	سوال‌های ۸۶۰ تا ۸۷۰	سوال‌های ۸۵۰ تا ۸۶۰	سوال‌های ۸۴۰ تا ۸۵۰	سوال‌های ۸۳۰ تا ۸۴۰	سوال‌های ۸۲۰ تا ۸۳۰	سوال‌های ۸۱۰ تا ۸۲۰	سوال‌های ۸۰۰ تا ۸۱۰	سوال‌های ۷۹۰ تا ۸۰۰	سوال‌های ۷۸۰ تا ۷۹۰	سوال‌های ۷۷۰ تا ۷۸۰	سوال‌های ۷۶۰ تا ۷۷۰

دفترچه شماره (۲)

آزمون ۴ اسفند ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	معمول آنچه آموزان در هر رده نهادی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					نام درس
شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
	۱	۲	۳	۵	۶	عربی، زبان قرآن
	۱	۲	۴	۶	۷	تاریخ و جغرافیا
	۱	۲	۳	۵	۶	فلسفه و منطق
	۱	۲	۴	۵	۷	اقتصاد

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۲۰	۱۱۰	۲۰
۲	اجباری (پیش‌روی سریع‌تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۲۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۵	۵
۴	اجباری (پیش‌روی سریع‌تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۵
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۵
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۵
		جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۵
۷	اجباری (پیش‌روی سریع‌تر)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۵
۸	انتخابی (زوج درس)	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۰
		فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۵
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۷۰	۱۰
۱۰	اجباری (پیش‌روی سریع‌تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۵	۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۵
۱۲	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هونم نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاهحسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی، آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادیرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیروودی، احسان کلان‌عربی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیخی، علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، زهرا کنیه، علی محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌زاده، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار و تبة برقو کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدي ملار رمضانی، آروين حسینی، محمد حمیدی	—	الهه شهنازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاهحسینی	کوثر شاهحسینی	—	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	محمد صدرًا پنجه‌پور	لیلا ایزدی
عربی زبان قرآن	احسان کلان‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	عطیه محلوجی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	سوگند بیگلری
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا، سبحان محمدی	سجاد حقیقی‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	—

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور‌خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی (۳):
ثلاثٌ قصصٌ قصيرةٌ
(قواعد و تمرین‌های درس ۳)
صفحه‌های ۴۳ تا ۵۲

عربی (۲):
الصدق
لرخموا نلاتاً
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۵۰ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

■ ■ عین الأنصب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۸)

٩١- «كُلُّ وِعاءٍ يَضْيِقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وِعاءٌ الْعِلْمُ فِإِنَّهُ يَتَسْعُ»:

۱) گنجایش هر ظرفی با آنچه در آن نهند، تنگ می‌شود، مگر ظرف دانش، چراکه آن فراخ‌تر می‌شود!

۲) هر ظرفی به وسیله آنچه در آن قرار داده شود، تنگ می‌شود، جز ظرف علم، چراکه آن فراخ است!

۳) هر ظرفی با آنچه در آن قرار داده شده است، تنگ می‌شود، جز ظرف دانش، زیرا آن گسترش می‌یابد!

۴) گنجایش ظروف با آنچه در آن نهاده شده است، تنگ می‌شود، مگر ظرف‌های علم که گسترش می‌یابند!

۹۲- «لَمْ يَلْتَفِتْ أَحَدٌ إِلَى شَابَ كَذَابٍ تَظَاهَرَ بِالْغَرْقِ مَرَاتٍ عَنِ السَّبَاحَةِ لَأَنَّ مُرَافِقَيِ الشَّابَ ظَنَوا أَنَّهُ يَكْذِبُ مِنْ جَدِيدٍ!»:

۱) کسی به جوان بسیار دروغگویی که بارها هنگام شنا وانمود به غرق شدن کرده بود توجه نمی‌کند، زیرا همراهان این جوان

گمان می‌کنند که او باز هم راست نمی‌گوید!

۲) هیچ کس به جوان بسیار دروغگو که هنگام شنا کردن چند دفعه تظاهر به غرق شدن کرد اعتمنا نمی‌کند، زیرا رفیقانش

تصوّر می‌کنند از نو دروغ گفته است!

۳) چرا فردی به یک جوان دروغگو که در زمان شنا به دفعات تظاهر به غرق شدن کرد اعتمنا نکرده است؟ چون رفیقان آن

جوان شک کردن که او باز دروغ می‌گوید!

۴) کسی توجه نکرد به جوان بسیار دروغگویی که هنگام شنا بارها وانمود به غرق شدن کرد، چراکه همراهان آن جوان گمان

کردنند که او دوباره دروغ می‌گوید!

۹۳- «أَخِي! لِمَاذَا لَمْ تُجلِسْهَا عِنْدَكَ وَ أَنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ الْإِسْلَامَ يَكُرِهُ عَمَلًا يَكُونُ فِيهِ التَّفْرِيقُ بَيْنَ الْأَبْنَاءِ وَ الْبَنَاتِ؟!»:

برادر من!

۱) برای چه نزد او ننشستی در حالی که تو می‌دانی که اسلام ناپسند می‌دارد عملی را که در آن فرق گذاشتند بین پسران و دختران باشد؟!

۲) چرا او را کنار خود نشاندی حال آن که تو می‌دانی همانا اسلام کاری را که در آن تفاوت قائل شدن بین پسران و دختران باشد ناپسند می‌دارد؟!

۳) چرا او کنارت نشست در حالی که تو می‌دانستی که اسلام کاری را که در آن فرق قائل شدن میان پسران و دختران باشد رشت می‌داند؟!

۴) برای چه او را کنارت نشاندی در حالی که تو می‌دانستی که اسلام ناپسند می‌دارد عملی را که در آن فرق گذاشتند میان پسران و دختران باشد؟!

٩٤- «لن ينال السعادة و النجاح في الحياة إلا الذين يعتمدون على قدراتهم الفردية و يواصلون عملهم دؤوبين في طريق اكتساب العلم و يعلمون أن الفشل ليس نهاية الطريق!»:

۱) هرگز به سعادت و موفقیت در زندگی خود نخواهد رسید جز کسانی که بر قدرت‌های فردی خودشان تکیه می‌کنند و کار خودشان را در راه به‌دست آوردن علم با پشتکار ادامه می‌دهند و می‌دانند که شکست پایان راه نیست!

۲) به سعادت و موفقیت در زندگی نمی‌رسند مگر کسانی که بر توانایی‌های فردی خویش اعتماد می‌کنند و کارشان را در راه کسب دانش با پشتکار ادامه می‌دهند و می‌دانند که شکست پایان راه نمی‌باشد!

۳) فقط کسانی به خوشبختی و موفقیت در زندگی دست خواهند یافت که بر قدرت‌های فردی خود اعتماد می‌کنند و کار خود را در راه به‌دست آوردن علم با پشتکار ادامه می‌دهند و می‌دانند که شکست پایان راه نیست!

۴) کسانی که بر توانایی‌های فردی خود تکیه می‌کنند تنها به خوشبختی و موفقیت در زندگی خواهند رسید و کارشان را در راه به‌دست آوردن دانش با پشتکار ادامه می‌دهند و می‌دانند که شکست همواره پایان راه نمی‌باشد!

٩٥- «رأيُتْ عجوزًا مسكيًناً يطلب المساعدة ولَكِن لَمْ يُساعِدَه المارة لأنَّهَا لَمْ تَكُنِ الْمَرَّةُ الأولى لَهُ!»:

۱) پیرمرد بیچاره‌ای را دیدم که طلب کمک کرده بود، ولی رهگذران به او کمک نکردند، زیرا این اولین بار نبود!

۲) اولین بار نبود که دیده بودم یک پیرمرد فقیر کمک می‌خواهد، اما هیچ رهگذری به او کمک نمی‌کند!

۳) پیرمردی بیچاره را دیدم که طلب کمک می‌کرد، ولی عابران به او کمک نکردند، زیرا بار اولش نبود!

۴) پیرمرد فقیر را دیدم که کمک می‌خواست، ولی رهگذران به او کمک نکردند، زیرا اولین بارش نبود!

٩٦- عین الصَّحِيحِ:

۱) لن یکسب اعتماد الأولاد إلَّا أَنَّ الْأُمْ تَعْمَلُ بِمَا تَقُولُ!: اعتماد فرزندان به‌دست نمی‌آید، مگر این که مادر به آنچه می‌گوید، عمل کنند!

۲) لِتَقُدُّمَ مَعَ أَهْلِ الْعِلْمِ، بِالْتَّعْلِيمِ أُرْسِلَ الْأَبْنَاءُ!: باید با اهل دانش بنشینیم، پیامبران برای یاد دادن فرستاده شده‌اند!

۳) الإِنْفَاقُ يُسَبِّبُ نَقْصًا كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا الْعِلْمُ!: به جز دانش، بخشش‌ها باعث کاهش همه چیز می‌شوند!

۴) الْأَشْيَاءُ الْكَثِيرَةُ رَخِيْصَةٌ إِلَّا الْأَدْبُ!: چیزهای فراوان ارزان‌تر هستند، به جز ادب!

٩٧- عین الصَّحِيحِ:

۱) كَادَ الرَّجُلُ الْمُذَنِّبُ النَّادِمُ أَنْ يَتَخلَّصَ مِنْ شَرِّ الْمَعَاصِيِّ!: نزدیک است که مرد گناهکار پشیمان از شر گناهان رهایی یابد!

۲) لَمَّا وَجَدَ الْأَبْنَاءَ أَبِيَاهُمْ مَيَتًا نَحْوًا عَلَيْهِ!: پسران هنگامی که پدر خود را مُرده یافتند، بر وی شیون کردند!

۳) يُعْجِبُنِي دَائِمًا عَيْدُ يَفْرَحُ فِيهِ الْفَقَرَاءُ!: عیدی که فقیران را شاد می‌کند، همیشه من را متعجب می‌سازد!

۴) لِنَعْتَدَ عَلَى الْعُقَلَاءِ حَتَّى نَنْتَقِعَ بِعِلْمِهِ!: ما باید بر عاقلان اعتماد کنیم تا از علم آنان سود بردہ باشیم!

٩٨- «در نمایشگاه کتاب، دانشجویی را دیدم که سال قبل از دانشگاه ما فارغ‌التحصیل شده بود!»؛ عین الصَّحِيحِ:

۱) شاهدُ طالبًا في معرض الكتاب يَتَخَرَّجُ من الجامعتنا في السنة الماضية!

۲) رأيُتْ طالبًا في معرض الكتاب تخرَّجَ من جامعتنا في العام الماضي!

۳) شاهدُ طالبة في معرض الكتاب قد تخرَّجَ من جامعتنا في السنة الماضية!

۴) رأيُتْ طالبة في معرض الكتاب تخرَّجَ من جامعتنا في العام الماضي!

■■■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٩ - ١٠٣) بما يناسب النص:

العلاقة الأخوية علاقة لا تُقابِلُها علاقَة أخرى. لا أحد في العالم يمكن أن يكون كأخيك. الأخ هو الذي يمكن أن يكون كعمودك الفقري، تعتمد عليه حينما تشعر بالعجز و تتوارى * بداخله حينما تشعر بالضعف و تتحملي تحت جناحِيه عندما تُريد الأمان و هو الذي يعينك في حياتك!

ما اختار موسى أحداً دون أخيه هارون لكي يكون وزيره، مستشاره الأمين من يعتمد عليه و يشركه في أمره و حاله، هو وحده الذي سيعاونه على الحق و الخير، و هذا هو مثال الأخ الصالح الذي يكون دوره معاونتك و مساعدتك و مذك بالفُوْة في الخير و الحق. و سبحان الذي جعل شُعورنا تجاه الأخ مختلفاً. يمكنك أن تشعر بالحسادة من أي شخص إلا أخاك، فالأخ هو الوحيد الذي يتمنى أن تكون أفضل منه! (* تحفي)

٩٩- عين الخطأ عن العلاقة الأخوية:

(٢) لا علاقة في العالم تُعادلُها!

(١) هي شَجَعَنا على إعانة إخواننا!

(٤) هي تمنّعنا من أن نُرافق أخانا في الشّدائِد!

(٣) إنها تُعتبر من أفضل العلاقات في الحياة!

١٠٠- عين غير المناسب للفراغ: « كان الأخ مفتاح الفرج الذهبي لأنَّه »

(٢) يُثْكِي على المرء في مشاكل الدَّهر!

(١) يُراقبُ المرء و يحميه من الصُّعوبات!

(٤) يُبعِّدُ المرء عن خَطَرَاتٍ يُواجهُها في الحياة!

(٣) يُحافظُ على الإنسان في المشكلات!

١٠١- جواب أي سؤال لم يأت في النص؟

(٢) من هو حاميَنا عندما تشعر بالضعف؟

(١) متى يتوقع المرء من أخيه المساعدة؟

(٤) كيف كان موسى و وزيره يعيشان؟

(٣) من صار مستشار موسى الأمين؟

■ عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصّرفي (١٠٢ و ١٠٣)

١٠٢- « تقايس - تشعر - أحد - أفضل »:

(١) أحد: اسم - للمفرد المذكر - معرب - نكرة / اسم « لا » النافية للجنس

(٢) تقاييس: فعل مضارع - مزيد ثلثي (من باب مُفَاعِلَة) / فعل، و فاعله « علاقة »

(٣) أفضل: اسم تقضيل - مفرد مذكر؛ و جمعه: فضلاء / خبر للفعل الثاقص و منصوب

(٤) تشعر: مضارع - للمفرد المذكر المُخاطب - مجرد ثلثي - معلوم / فعل و الجملة فعلية

١٠٣- « يُعين - اختار - مساعدة - الفُوْة »:

(١) يُعيِّنُ: مضارع - مزيد ثلثي (من باب إفعال) - متعد / فعل و فاعل؛ مفعوله: ضمير « الكاف »

(٢) مُعاونة: اسم مفعول (فعله الماضي: عاون) - معرب / خبر للفعل الثاقص و منصوب بالفتحة

(٣) اختار: فعل ماضٍ - مزيد ثلثي (من باب افتِعال) - متعد / فعل و فاعله: « موسى »

(٤) الفُوْة: مفرد (جمعه: قُوَّات) - مؤنث - معرف بـأي - معرب / مجرور بحرف الجرّ

■■ عَيْنُ الْمَنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَّةِ (١١٠ - ١٠٤)

١٠٤- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حِرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ١) هَلْ شَاهَدْتُمْ فِي الْمَسَجِدِ جَمَاعَةً يَتَقَهَّمُونَ وَ يَسْكُرُونَ رَبَّهُمْ!
- ٢) لَا تَكُنْ ضَعِيفًا إِنَّ أَضْعَافَ النَّاسِ مَنْ ضَعُفَ عَنِ كِتْمَانِ سِرِّهِ!
- ٣) إِنَّ الْجَوَزَ ثَمَرَةً قِشْرُهَا صُلْبٌ وَ غَيْرُ صَالِحٍ لِلأَكْلِ يُكَسِّرُ لِتَتَأْلِهَا!
- ٤) قَدْ تَعَلَّمْتُ أَنْ أَقُومَ عَنْ مَجَلِسِي لِأَبِي وَ مُعْلِمِي الْعَزِيزَيْنِ وَ إِنْ كُنْتُ أَمِيرًا!

١٠٥- عَيْنُ الْآيَةِ الَّتِي تَخْتَلِفُ مِنْ حِثَّ الْمَفْهُومِ:

- ٢) ﴿ وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعْبٌ وَ لَهُوَ ... ﴾
- ٤) ﴿ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ﴾
- ١) ﴿ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ﴾
- ٣) ﴿ ... اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴾

١٠٦- فِي أَيِّ إِجَابَةٍ جَاءَ حَرْفُ الْ«لَّام» مُخْتَلِفًا فِي الْمَعْنَى؟

- ١) لَنْسَتَمِعَ إِلَى كَلَامِ الْمَعْلُومِ يَجْبُ أَنْ يَتَكَلَّمَ بِصَوْتٍ وَاضْحَى!
- ٢) دَعَوْتُ أَصْدِقَائِي لِيَحْضُرُوا فِي حَفْلَةٍ تَخْرُجِي!
- ٣) ﴿ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا ... ﴾
- ٤) لِاجْتَبَعَ عَنِ الْغَضْبِ فِي حَيَاتِي حَاوَلْتُ كَثِيرًا!

١٠٧- عَيْنُ مَفْعُولًا قَدْ وُصِّفَ بِجَمْلَةِ:

- ١) مَنْ يُسَاعِدُ الْفَقَرَاءِ الْمَحْرُومِينَ فَيُشَاهِدُ نَتْيَاهَ عَمَلِهِ!
- ٢) إِنْ شَاهَدَتِ الْأَسَدَ فِي الْغَابَةِ يَجِيءُ إِلَيْكَ فَاهْرُبُ بِسُرْعَةٍ!
- ٣) إِنْ تَأْكُلْ طَعَامًا دُونَ أَنْ تَعْجَلْ تَبْتَعِدَ مِنَ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلِفَةِ!
- ٤) مَنْ يَجْعَلْ نَفَایَاتِ إِزْدَادَتِ فِي مَكَانِهَا الْمَنَاسِبَ يُسَاعِدُ فِي تَنْظِيفِ الْمَدْرَسَةِ!

١٠٨- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ مَعَادِلٌ لِلْمَضَارِعِ الْالْتَزَامِيِّ الْفَارَسِيِّ:

- ١) طَلَبَ الْأَبَاءُ وَ الْأَمْهَاتُ مِنَ الْأُولَادِ لِيُسَاعِدُوهُمْ فِي الْعَمَلِ!
- ٢) تَفَتَّحَ الْأَزْهَارُ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ كَيْ نَشَمَ رَائِحَتَهَا الطَّيِّبَةِ!
- ٣) أَقْرَأَ النَّصْوصُ الْعَرَبِيَّةُ لِتَعْلَمَ لِغَةَ الْقُرْآنِ بِشَكْلِ أَفْضَلِ!
- ٤) لَنْذَهَبَ إِلَى الْمَلَعْبِ لَأَنَّ فَرِيقَنَا يَحْتَاجُ إِلَى تَشْجِيْنَا!

١٠٩- عَيْنُ الْمُسْتَنْثِي مِنْهُ لَمْ يُحَذَّفْ:

- ١) لَا يَتَنَاهُولُ تَلَمِيذُهُ هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ إِلَّا مَا يَفِيدُ جَسْمَهُمْ!
- ٢) إِنَّ الْمَجْرُمَ لَا يَكْتُبُ بِأَعْمَالِهِ السَّيِّئَةِ إِلَّا غَضَبَ اللَّهُ!
- ٣) قَالَ الْمَدِيرُ لِيُسَتِّ في مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ إِلَّا الْكُتُبُ الْعَرَبِيَّةُ!
- ٤) لَا نَتَعْلَمُ مِنَ التَّمْلِهِ درْسًا إِلَّا الصَّبَرُ وَ الصَّمْدُودُ إِلَى الْغَايَةِ!

١١٠- عَيْنُ الْفَاعِلِ يُتَرَجِّمُ بِلِفْظِ «فَقْطَ»:

- ١) لَيْتَنَا لَا نُشَاهِدُ الْيَوْمَ فِي الْقَاعَةِ إِلَّا أُسْتَاذُ الْلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!
- ٢) لَا يُشَاهِدُ الْعُلَمَاءُ عَنْدَ مَوَاجِهَةِ الصَّعْوَدَيْنِ إِلَّا الْجَمَالِ!
- ٣) لَا يُعْطَى الْجَوَائزُ الْذَّهَبِيَّةُ فِي الْمَبَارَةِ إِلَّا الْفَائِزُ الْأَوَّلِ!
- ٤) لَمْ تَحْضُنْ النَّبِيَّ (ص) فِي أَيَّامِ طَفُولَتِهِ إِلَّا الشَّيْمَاءَ!

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) – پیش‌روی سریع تو

■ عین الأنصب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۵)

۱۱۱- ﴿إِنَّا حَنَّ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا﴾:

۱) همانا ما قرآن را قطعاً بر تو فروفرستادیم!

۳) قطعاً قرآن را بر تو نازل می‌کنیم!

۱۱۲- «الْفَلَاحُونَ الْخُبَرَاءُ مُعْتَقِدُونَ بِأَنَّ اخْتِلَالَ تَوازنَ الطَّبِيعَةِ يَكُونُ مِنْ أَهْمَّ أَسْبَابِ قَلَّةِ نَزْولِ الْأَمْطَارِ فِي السَّنَوَاتِ الْآخِرَةِ!»:

۱) کارشناسان کشاورزی معتقدند که بر هم زدن تعادل طبیعت از مهم‌ترین دلایل کاهش بارش باران‌ها در سال‌های اخیر بوده است!

۲) کشاورزان آگاه معتقد هستند که به هم خوردن تعادل طبیعت از مهم‌ترین دلایل کم شدن نزول باران‌ها در سال‌های اخیر است!

۳) کشاورزان خبره اعتقاد دارند که یقیناً دستکاری در تعادل طبیعت از دلایل مهم کمبودن باریدن باران‌ها در سال‌های اخیر است!

۴) کارشناسان کشاورزی اعتقاد دارند که ایجاد اختلال در تعادل طبیعت مهم‌ترین دلیل در کاهش بارش باران‌ها در سال‌های اخیر می‌باشد!

۱۱۳- «الغَازَاتُ الْمُلَوَّثَةُ الَّتِي تُثْتَجِ المَصَافِيَ تُهدَدُ حَيَاةَ الْمُوَاطِنِينَ الْكَثِيرِينَ وَ النَّبَاتَاتَ فَعَلِيْنَا أَنْ نَحْدَدَ إِسْتِهْلَاكَ مَا تُصْنَعُ مِنَ النَّفَطِ!»:

۱) گازهایی که پالایشگاه‌ها تولید می‌کنند آلوده بوده و زندگی هموطنان بسیار و گیاهان را تهدید می‌کند، پس باید مصرف چیزهایی را که از نفت تولید شده‌اند، محدود سازیم!

۲) گازهای آلوده کننده‌ای که پالایشگاه تولید می‌کند زندگی هموطنان و گیاهان بسیاری را تهدید می‌کند، در نتیجه مصرف آنچه را از نفت ساخته می‌شود، کاهش دهیم!

۳) گازهای آلوده کننده‌ای که پالایشگاه‌ها تولید می‌کنند زندگی هموطنان بسیار و گیاهان را تهدید می‌کند، پس باید مصرف چیزهایی را که از نفت ساخته می‌شوند، محدود کنیم!

۴) گازهای آلوده‌ای که به وسیله پالایشگاه‌ها تولید می‌شوند زندگی هموطنان و گیاهان بسیاری را تهدید می‌کنند، لذا باید چیزهایی را که از نفت ساخته می‌شوند، کمتر مصرف کنیم!

۱۱۴- عین الخطأ:

۱) العَيْنُ الَّتِي فَاضَتْ مِنْ خُشِيَّةِ اللَّهِ فَإِنَّهَا لِيَسْتَ بِاَكِيَةً!؛ چشمی که از پروای خدا لبریز شد، قطعاً گریان نیست!

۲) لَمْ يُشَارِكُ فِي الْمُبَارَةِ الْعِلْمِيَّةِ إِلَّا طَالِبٌ وَاحِدٌ!؛ یک دانش‌آموز، فقط در مسابقه علمی شرکت کردا!

۳) لَا يَسْتَطِعُ بَعْضُ النَّاسِ أَنْ يَنَمُوا نَوْمًا عَمِيقًا!؛ برخی از مردم نمی‌توانند به‌طور عمیقی بخوابند!

۴) جَمَاعَةٌ كَانُوا يَسْأَلُونَهُ وَ هُمْ يَتَعَلَّمُونَ!؛ گروهی از او درخواست می‌کردند در حالی که دانش فرا می‌گرفتند!

۱۱۵- «نوعی از ماهی‌ها وجود دارد که مانند موجودات زنده، به آب و غذا و هوا نیاز ندارد»؛ عین الصحيح:

- ۱) هنک نوع من الأسماك لا يحتاج إلى الماء و الطعام و الهواء إحتياج الأحياء!
- ۲) هذا النوع من الأسماك لا يحتاج إلى الماء و الأطعمة و الهواء إحتياج الأحياء!
- ۳) يوجد نوع من السمكـات لا تحتاج إلى الماء و الطعام و الهواء إحتياجاً للأحياء!
- ۴) نوع من الأسماك موجود لا يحتاج إلى المياه و الطعام و الهواء إحتياجاً حيّاً!

۱۱۶- «حاول الرجل حتى تُصحح الأخطاء السابقة تصحيحاً»؛ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصّرفي:

- ۱) تصحيحاً: اسم - مفرد مذكر - معرب - نكرة / مفعول مطلق لبيان نوع الفعل و منصوب
- ۲) حاول: فعل ماض - للغائب - مجرّد ثلثي - معلوم / فعلٌ و فاعله: الرجل؛ الجملة فعلية
- ۳) تُصحح: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلثي (ماضيه: تُصحح؛ مصدره: تصحيح) - مجهول / نائب فاعله ضمير
- ۴) السابقة: مفرد مؤنث - اسم فاعل (مأخوذ من مصدر مجرّد ثلثي) - معرب - معرف بـأ - صفة و مرفوع بالتنعيم من موصوفها

۱۱۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) ذَهَبَتْ إِلَى الصَّيْلَةَ لِكَيْ أَشْتَرِي مُسَكَّةَ لِلصُّدَاعِ!
- ۲) أَصْبَحَتْ مَرِيضَةَ فَرَاجَعَتُ الطَّبِيبَةَ فِي الْمُسْتَوْصِفِ!
- ۳) إِنَّهَا أَوْصَتْ زُمَلَاءَهَا أَنْ يُشَكَّلُوا فَرِيقًا لِلْحِوَارِ التَّقَافِيِّ!
- ۴) سَتَسْعَدُ هَذِهِ الامْتِحَانَاتِ الْطُّلَّابَ لِتَعْلُمُ دُرُوسَهُمُ الْجَدِيدَةِ!

۱۱۸- عین المفعول المطلق:

- ۱) إنَّ هَذِهِ الرَّسُومَ قَدْ رَسَمَهَا أَحَدُ الْفَنَانِينَ الْمُمِيَّزِينَ!
- ۲) لَا يَنْسَ النَّاسُ إِحْسَانَ مَنْ يُحْسِنُونَ إِلَيْهِمْ دَائِمًا!
- ۳) الْعِلْمُ ضِيَاءُ يَشَاهِدُهُ الْعِبَادُ الْمُخْلُصُونَ مُشَاهِدَةً!
- ۴) رَأَيْتُ حَامِدًا كَانَ يَبْتَعِدُ عَنِ الْبَيْتِ مُسْرِعًا!

۱۱۹- عین للفراغ مصدرًا مؤكداً للفعل:

- ۱) إهتمَتِ المُدَرِّسَةُ بِتَرْبِيَةِ الْبَنَاتِ الْأُمُّ! (اهتمام)
- ۲) المُدَرِّسَاتُ يَجْتَهِدُنَ لِتَرْبِيَةِ بَنَاتِنَا بِالْغَা! (اجتهاداً)
- ۳) إِنَّ الْمُعْلِمَاتِ يُسَاعِدُنَ بَنَاتِنَا بِطَلْبِنَ مِنْهُنَ . . . ! (مساعدةً)
- ۴) نَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّ مُعْلِمَاتَنَا يُحَاوِلُنَ لِتَعْلِيمِ الْبَنَاتِ ! (محاولةً)

۱۲۰- عین ما ليس فيه المفعول المطلق:

- ۱) إنَّ أَكْرَمَتِ الْكَرِيمَ إِكْرَامًا بِالْغَা تَشَاهِدُ نَتْيَجَتِهِ!
- ۲) أَدَبَ الْمُؤْمِنُ نَفْسَهُ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ تَأْدِيَهَا جَمِيلًا!
- ۳) كَانَ عَشَّ بَعْضُ الطَّيَّورِ بَعِيدًا كَثِيرًا عَنِ الْمُفْتَرِسِينَ!
- ۴) رَغَبَ الْمَسَافِرُونَ أَنْ يَسْكُنُوا فِي ذَلِكَ الْمَكَانِ رَغْبَةً كَثِيرَةً!

درس هشتم: جنگ جهانی دوم و
جهان پس از آن
(از ابتدای جنگ جهانی دوم)
درس نهم: نهضت ملی شدن
صنعت نفت ایران
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۲۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تا ریخ (۳)

۱۲۱- در جنگ جهانی دوم، سربازان شوروی با چه ترفندی توان ارتش آلمان در حمله به خاک کشورشان را تضعیف کردند؟

۱) مقاومت و حمله هوایی به مواضع ارتش آلمان
۲) بهره‌بردن از کمک‌های دولت فرانسه

۳) عقب‌نشینی و سوزاندن مزارع و آذوقه‌ها
۴) درخواست مصالحة دروغین با دولت آلمان

۱۲۲- با وقوع کدام حادثه وحشتناک پس از به زانو درآمدن نازی‌ها، جنگ دوم جهانی پایان یافت؟

۱) پیاده‌سازی نیروهای متفقین در خاک فرانسه و آزاد کردن این کشور

۲) بمباران اتمی دو شهر هیروشیما و ناگاساکی و اعلام تسلیم از سوی ژاپن

۳) خودکشی هیتلر پس از ورود ارتش شوروی و نیروهای انگلیسی و آمریکایی به برلین

۴) دستگیری فرماندهان و سران حکومت نازی و محکمه و مجازات آنان در دادگاه نورنبرگ

۱۲۳- کدامیک از راهکارهای ژاپن برای پیشرفت و ترقی در دوران پس از جنگ جهانی دوم نبود؟

۱) اصلاح قانون اساسی
۲) برنامه‌ریزی برای پیشرفت اقتصادی

۳) کاهش قدرت سیاسی فرماندهان نظامی

۱۲۴- کدام گزینه در مورد قراردادهای نفتی منعقد شده میان ایران و انگلستان، نادرست است؟

۱) در زمان مظفرالدین‌شاه، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز مناطق جنوبی ایران، به مدت ۶۰ سال به یک سرمایه‌دار انگلیسی به نام ویلیام ناکس دارسی واگذار شد.

۲) در قرارداد ۱۹۳۳ م. (۱۳۱۲ ش)، سهم ایران نسبت به قرارداد دارسی، اندکی افزایش یافت.

۳) قرارداد الحاقی گس- گلشاهیان، معاهده نفتی ۱۳۱۲ ش. را اندکی تعديل کرد، اما باز هم تأمین‌کننده حقوق و منافع کشور ما نبود.

۴) محدوده جغرافیایی قرارداد ۱۹۳۳ م. (۱۳۱۲ ش)، به میدان‌های نفتی شناخته‌شده جنوب کشور محدود گردید.

۱۲۵- کدام گزینه تعریف درستی از «سیاست موازنۀ منفی» ارائه می‌دهد؟

۱) تسلیم شدن در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز به آن‌ها
۲) ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو

۳) اجرای برنامه اقتصاد بدون نفت در تمامی کشور
۴) نقض حاکمیت ملی و استقلال کشور در برابر بیگانگان

درس دهم: انقلاب اسلامی
صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۴۱

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختباری است.

تاریخ (۳) - پیش‌روی سریع قر

۱۲۶- اقداماتی نظیر پیوستن ایران به پیمان بغداد و تأسیس سواک، به غیر از تداوم سلطه آمریکا در دوره پهلوی، چه علت دیگری داشت؟

۲) مبارزه با دین اسلام و روحانیت حاکم

۱) دستیابی به موقعیتی برابر با انگلستان

۴) خنثی‌سازی خرابکاری آلمانی‌ها در کشور

۳) مقابله با نفوذ شوروی در ایران

۱۲۷- کدام مورد، از نتایج مهم قیام پانزده خرداد پس از دستگیری امام خمینی (ره) به وسیله رژیم پهلوی بود؟

۲) مساجد و دانشگاه‌ها به کانون مبارزه علیه رژیم تبدیل شدند.

۱) ضدیت حکومت با اسلام، معنویت و اخلاق هویدا شد.

۳) سرنگونی رژیم، هدف نهایی مبارزان علیه حکومت پهلوی گردید.

۱۲۸- پس از کدام واقعه، بیشتر اعضای هیئت‌های مؤتلفه اسلامی دستگیر و محکمه شدند؟

۲) کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۱) ترور سپهبد حاج علی رزم‌آرا

۴) ترور حسنعلی منصور

۳) قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲

۱۲۹- مردم کدامیک از شهرهای زیر در چهلم شهدای قم، در پی اعتراض به انتشار مقاله توهین‌آمیز نسبت به امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات، قیام کردند؟

۴) ورامین

۳) مشهد

۲) تبریز

۱) اصفهان

۱۳۰- شاه با چه هدفی پس از سرکوب تظاهرات دانشجویان در مقابل دانشگاه تهران، ارتشدید ازهاری را به نخست وزیری منصوب کرد؟

۲) ایجاد فضای باز سیاسی در کشور

۱) جلوگیری از دخالت‌های آمریکا در امور کشور

۴) ایجاد آشتی ملی میان حکومت و ملت

۳) کاستن از سرعت حرکت انقلاب

فصل سوم: ایران در
عصر باستان
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۷

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ «یا» به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۱۳۱- همه عبارت‌ها از جمله عوامل گسترش و تثبیت قدرت حکومت اشکانیان در زمان مهرداد دوم است؛ به جز ...

(۱) به نهایت رسیدن وسعت قلمرو اشکانیان و استواری پایه‌های قدرت و سلطنت

(۲) تبدیل شدن حکومت اشکانیان از یک حکومت محلی به پادشاهی قدرتمند

(۳) توسعه روابط تجاری میان ایران و چین با تکمیل جاده ابریشم

(۴) پیشروی تا رود فرات و همسایگی با امپراتوری روم

۱۳۲- علت اختلاف و درگیری‌های متعدد امپراتوری روم با ایران در عصر ساسانیان چه بود؟

(۱) اختلاف بر سر تسلط بر منطقه ارمنستان

(۲) تمایل امپراتوری روم به گسترش قلمرو خود در شرق

(۳) هجوم قبایل بیبان‌گرد به مرزهای دو کشور

(۴) اختلافات مذهبی و دینی دو کشور

۱۳۳- در مورد شیوه‌های حکومت هخامنشیان و اشکانیان کدام گزینه نادرست است؟

(۱) در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان، پادشاه قرار داشت که از اختیارات فراوانی در اداره امور کشور برخوردار بود، اما خود را بینیاز از مشورت با بزرگان و مشاوران نمی‌دانست.

(۲) در حکومت اشکانی، در یک مجلس شاهزادگان و بزرگان درباری و در دیگری پیشوایان دینی حضور داشتند که اعضای هر دو مجلس در اداره کشور نقش داشتند.

(۳) شیوه متمرکز اداره حکومت اشکانیان، به‌نحوی بود که دستورات و قوانین آن در سرتاسر ایران اطاعت می‌شد.

(۴) نظام سیاسی - اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، به دو بخش تشکیلات اداری مرکزی و تشکیلات استانی تقسیم می‌شد.

۱۳۴- هدف ساسانیان از تقویت تشکیلات اداری در ایران چه بود و نتیجه این اقدام چه شد؟

(۱) افزایش تسلط خود بر مناطق مختلف کشور - کاهش تعداد حکومت‌های موروثی محلی

(۲) مشارکت دادن حکام محلی در اداره کشور - ایجاد تمرکز در اداره امور کشور

(۳) ایجاد تمرکز در مناطق مختلف کشور - قدرت گرفتن نظامیان در امور حکومتی

(۴) تأییف خدای‌نامه‌ها - افزایش تشکیلات و تشریفات رسمی دربار

۱۳۵- کدام طبقه اجتماعی در دوره ساسانیان گسترش چشمگیری یافت و در درون خود دارای مراتب و درجات متفاوت گردید؟

(۱) طبقه فرودست و رعیت

(۲) کشاورزان و پیشه‌وران

(۳) دبیران و نجباي درجه دوم

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۳۴

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۳۶- نظام اداری مطلوب خواجه نظام‌الملک توسي در عصر سلجوقی، مبتنی بر چه چیزی بود؟

۲) ایجاد ثبات و استمرار سیاسی

۱) الگوگیری از نظام اداری فاطمیان

۴) تداوم نظام اداری خلفای عباسی

۳) میراث اداری کهن ایرانی

۱۳۷- کدامیک از عوامل زیر، جزء علل تأثیرگذار در شکوفایی هنر و معماری دوره سلجوقی نمی‌باشد؟

۲) گسترش نظام اقطاع

۱) رشد اقتصادی

۴) توسعه شهرنشینی

۳) گسترش قلمرو

۱۳۸- همه گزینه‌های زیر از اصلاحات غازان خان برای رونق بخشیدن به کشاورزی و تجارت در ایران بود؛ به جز ...

۲) سامان دادن به نظام زمین‌داری

۱) اصلاح قوانین مالیاتی

۴) راهاندازی جاده ابریشم

۳) بازسازی قنات‌ها

۱۳۹- دلیل پیشرفت هنر و معماری در دوره مغول چه بود؟

۲) پیدایش مراکز بزرگ فرهنگی در هرات و مراغه

۱) گسترش رشته‌های مختلف علوم و معارف

۴) تأسیس کتابخانه‌ها و مراکز مطالعه

۳) قلمرو پهناور مغول و پیوند فرهنگ سرزمین‌های فتح شده

۱۴۰- کدام موارد درباره تاریخ‌نگاری ایران در دوره مغول - تیموری (سده‌های هفتم تا نهم هجری قمری)، درست است؟

الف) اثر شاخصی در تاریخ‌نگاری محلی تألیف نشد.

ب) نگارش متون تاریخی با تمرکز ویژه بر توصیف زندگی و اقدامات یک فرمانروا مرسوم شد.

ج) سروden تاریخ‌های منظوم رواج بسیار یافت.

د) علاقه رجال ایرانی به جاودانه ساختن موقعيت‌های سیاسی و نظامی، شکوفایی تاریخ‌نگاری را سبب شد.

۲) «الف» و «د»

۱) «ب» و «ج»

۴) «الف» و «ب»

۳) «ج» و «د»

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخاطرات طبیعی
(تا پایان سیل)
صفحه‌های ۸۱ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۴۱- شناخت موقعیت گسل‌ها برای درک چه مسئله‌ای اهمیت زیادی دارد و به چه علت پس از شکستگی و آزاد شدن انرژی به صورت زمین‌لرزه، تجمع دوباره انرژی و شکستگی یا گسل جدید شکل می‌گیرد؟

۲) شدت زمین‌لرزه - وجود گرما در درون زمین

۱) شدت زمین‌لرزه - تداوم حرکت صفحات

۴) عمل زمین‌لرزه - تداوم حرکت صفحات

۳) عمل زمین‌لرزه - وجود گرما در درون زمین

۱۴۲- در اندازه‌گیری زمین‌لرزه‌ها:

الف) منظور از بزرگی زلزله چیست؟

ب) مقاومسازی ساختمان‌ها و استفاده مصالح مناسب از ... زلزله می‌گاهند.

۲) میزان خسارت - شدت

۱) مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - بزرگی

۴) میزان خسارت - بزرگی

۳) مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - شدت

۱۴۳- آبدی رودها در طول سال چگونه‌اند و در کشور ما در چه زمانی آبدی رودها افزایش می‌یابد؟

۲) معمولاً ثابت است - پاییز و بهار

۱) معمولاً تغییر می‌کند - زمستان و اوایل بهار

۴) اغلب ثابت است - زمستان و بهار

۳) اغلب تغییر می‌کند - پاییز و اوایل بهار

۱۴۴- کدام گزینه با «وقوع سیل» و «خسارت‌باربودن آن» در ارتباط با «رودی که آبدی آن به طور میانگین ۱۵۰۰ مترمکعب در ثانیه باشد»، درست است؟

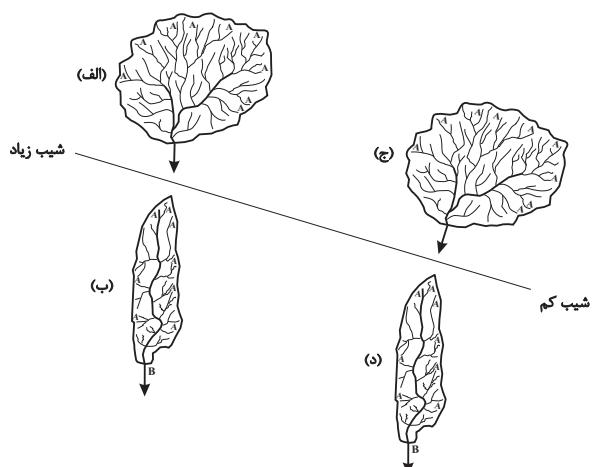
۱) جریان آب در آبراهه ۱۷۵۰ مترمکعب بر ثانیه باشد و از بستر سرریز شود.

۲) جریان آبی که از مقطع رود عبور می‌کند، افزایش یابد و رسوبات آبرفتی را جابه‌جا کند.

۳) جریان آب در آبراهه ۱۵۰۰ مترمکعب بر ثانیه باشد و دشت سیلابی از آب پوشیده شود.

۴) جریان آب در آبراهه ۱۰۰۰ مترمکعب بر ثانیه باشد و به خشکی‌های پیرامون سرازیر شود.

۱۴۵- با توجه به شکل زیر، کدام مورد، درست است؟

۱) حوضه (الف) بیشترین احتمال سیل خیزی و حوضه (د) کمترین احتمال سیل خیزی را دارد.

۲) حوضه (ب) بیشترین احتمال سیل خیزی و حوضه (الف) کمترین احتمال سیل خیزی را دارد.

۳) حوضه (ج) بیشترین احتمال سیل خیزی و حوضه (ب) کمترین احتمال سیل خیزی را دارد.

۴) حوضه (د) بیشترین احتمال سیل خیزی و حوضه (ج) کمترین احتمال سیل خیزی را دارد.

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخاطرات طبیعی
(زمین لغزش، خشکسالی)
درس ششم: مدیریت مخاطرات
طبیعی
(تا پایان مدیریت سیل)
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۰۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغرافیا (۳) - پیش‌روی سریع تر

۱۴۶- با توجه به موارد زیر، کدام‌یک در خصوص زمین‌لغزش درست است؟

الف) بارش‌هایی که شدت آن‌ها کمتر اما مدت آن‌ها بیشتر است، تأثیر بسیار بیشتری در زمین‌لغزش دارند.

ب) زیربُری دامنه‌های کم‌شیب توسط فعالیت‌های انسانی در وقوع زمین‌لغزش مؤثر است.

ج) ذوب ناگهانی برف و رسوبات ناپیوسته از عوامل مؤثر در وقوع زمین‌لغزش هستند.

د) زمین‌لرزه‌های شدید موجب گسیختگی مواد منفصل از سطح پایدار زیربنای دامنه می‌شود.

۱) موارد «الف و د» برخلاف موارد «ب و ج» با عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش مطابقت دارند.

۲) موارد «الف و ج» برخلاف موارد «ب و د» با عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش مطابقت دارند.

۳) موارد «ج و د» برخلاف موارد «الف و ب» با عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش مغایرت دارند.

۴) موارد «الف و ج» برخلاف موارد «ب و د» با عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش مغایرت دارند.

۱۴۷- در جدول زیر، مقادیر میانگین بارش سالیانه شهرهای مختلف ایران (برحسب میلی‌متر) در یک دوره بلندمدت گزارش شده است:

نام شهر	رشت	بابل	اهواز	سنندج	همدان	شیراز
میانگین بارش سالیانه	۲۵۰۰	۹۸۰	۴۰۰	۴۲۰	۳۶۰	۲۸۰

- امسال در شهر «الف» با بارش ۵۰۰ میلی‌متر، خشکسالی پدید آمده است.

- در شهر «ب» با بارش ۸۰۰ میلی‌متر در سال جاری، خشکسالی گزارش نمی‌شود.

- شهرهای «الف» و «ب» می‌توانند به ترتیب ... و ... باشند و این نحوه مطالعه خشکسالی، به ... موسوم است.

۱) رشت - اهواز - خشکسالی زراعتی آب و هوایی

۲) بابل - سنندج - خشکسالی آب و هوایی

۳) شیراز - اهواز - خشکسالی زراعتی آب و هوایی

۱۴۸- با توجه به نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، کدام مورد درست است؟

۱) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، تداوم لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

۲) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، ترکیب شیمیایی آب قنات‌ها تغییر می‌کند.

۳) در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاهها به طور منظم بالا و پایین می‌رود.

۴) دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، توقف لرزش‌ها را پس از تخلیه یکباره انرژی ثبت می‌کنند.

۱۴۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر جزء کدام‌یک از مراحل مدیریت زمین‌لرزه هستند؟

الف) بستن شیرهای آب و گاز و قطع جریان برق

ب) حفظ کردن خونسردی خود

ج) تهیه کمک‌های اولیه

۱) زمان وقوع زمین‌لرزه - زمان وقوع زمین‌لرزه - پیش از وقوع زمین‌لرزه

۲) پیش از وقوع زمین‌لرزه - زمان وقوع زمین‌لرزه - بعد از زمین‌لرزه

۳) زمان وقوع زمین‌لرزه - بعد از زمین‌لرزه - پیش از وقوع زمین‌لرزه

۴) بعد از زمین‌لرزه - زمان وقوع زمین‌لرزه - پیش از وقوع زمین‌لرزه

۱۵۰- کدام‌یک از گزینه‌های زیر جزو روش‌های سازه‌ای در مدیریت پیش از وقوع سیل نیست؟

۱) اجرای روش‌های آبخیزداری

۱) هدایت و اصلاح شب آبراهه‌ها

۴) اصلاح بسترها رودخانه‌ها

۳) ایجاد کانال‌های انحرافی

فصل سوم: جغرافیای
انسانی ایران
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۷۷ تا ۱۶۱

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را **انتخاب کنید.**
به سوال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ (یا به سوال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید).
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۵۱- کدامیک از عبارات زیر مربوط به عوامل طبیعی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت است؟

الف) شهر تهران به دلیل پایتخت بودن جمعیت زیادی را شامل می‌شود.

ب) استان گلستان و گیلان به سبب پوشش گیاهی غنی، جمعیت زیادی دارند.

ج) یزد از نظر منابع آب و پوشش گیاهی فقیر است و جمعیت کمی دارد.

د) اصفهان به سبب پیشینه و سابقه تاریخی خود جمعیت خوبی را در خود جای داده است.

۴) «الف»، «د»

۳) «ج»، «د»

۲) «ب»، «ج»

۱) «الف»، «ب»

۱۵۲- با توجه به نرخ رشد طبیعی جمعیت در سه کشور فرضی زیر در کدام گزینه تحلیل صحیح‌تری مشاهده می‌شود؟

C	B	A	کشور
۴/۲	۱/۴	۰/۴	میزان رشد

۱) دو برابر شدن جمعیت در کشور A نسبت به کشور B، ۳/۵ برابر

بیشتر طول می‌کشد.

۲) هدف از محاسبه نرخ رشد طبیعی جمعیت در کشور A، دست‌یابی به میزان افزایش یا کاهش گستردۀ مهاجرت است.

۳) سیاست کنترل جمعیت در کشور C به‌گونه‌ای است که در آینده، هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهن‌سالی حرکت می‌کند.

۴) بر هم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور از پیامدهای سیاست افزایش جمعیت در کشور B بوده است.

۱۵۳- «شیراز مرکز استان فارس است». کدام گزاره در رابطه با این عبارت صحیح است؟

۱) فارس از چند بخش هم‌جوار تشکیل شده است.

۲) شیراز از به هم پیوستن چند شهرستان هم‌جوار تشکیل شده است که توسط فرماندار اداره می‌شود.

۳) دهستان‌های استان فارس از به هم پیوستن چند روستا به وجود آمده است که برنامه‌ریزی در آن‌ها در شبکه‌ای واحد فراهم می‌شود.

۴) شیراز از لحاظ نظام اداری تابع بخش است.

۱۵۴- کدام گزینه، گزاره درستی را درباره تقسیمات کشوری ایران بعد از اسلام، در سه بازه تاریخی بیان می‌کند؟

۱) در دوره قاجار، کشور ایران به چهار ولایت و دوازده بلوک تقسیم می‌شد.

۲) بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری ایران در سال ۱۳۱۶ استان بود که از مجموع چند شهرستان تشکیل می‌شد.

۳) قلمرو جغرافیایی دوره عباسیان همانند دوره صفویه، براساس واحدهایی تحت عنوان «ولايت» تقسیم‌بندی می‌شد.

۴) وجه تشابه تقسیمات سال ۱۳۱۶ با دوره زندیه در ایران، کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری یعنی «دهستان» بود.

۱۵۵- بهترتبیه هر یک از عبارات زیر با کدامیک از «واحدهای تقسیمات کشوری ایران» مطابقت دارد؟

الف) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری

ب) واحد مبدأ تقسیمات کشوری

ج) محلی با حدود قانونی واقع در محدوده جغرافیایی بخش

۴) روستا، شهر، دهستان

۳) شهر، دهستان، روستا

۲) دهستان، روستا، شهر

۱) روستا، دهستان، شهر

فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۳۳

اگر به سؤال‌های ۱۵۵ تا ۱۵۶ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۵۶- با توجه به «طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی» کدام مورد منطبق بر نمونه‌ای از فعالیت‌های نوع چهارم است؟

- ۱) حمل خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورها
۲) طراحی و تولید تجهیزات نظامی برای نیروهای مسلح
۳) تولید تراشه‌های سیلیکونی در شرکت اینتل
۴) کشت گلخانه‌ای توت‌فرنگی در هشتگرد

۱۵۷- با توجه به تصویر مقابل، همه عبارت‌ها صحیح هستند؛ به جز ...

- ۱) این نوع از کشاورزی، به کشاورزی معيشی معروف است که در حد فروش محلی صورت می‌پذیرد.
۲) کشاورزی در این سطح، معمولاً با مجموع تولید و مقدار سود اقتصادی تقریباً کم انجام می‌پذیرد.
۳) این شیوه کشاورزی، طی دهه‌های اخیر متکی بر استفاده از کود، آفت‌کش‌ها و بذرها اصلاح شده است.
۴) این نوع از کشاورزی، به سرمایه کمی نیاز دارد و در مزارع کم وسعت معمول است.

۱۵۸- عبارت زیر نشانگر چیست؟

«شاید کاغذ همین کتابی که در دست شماست، از چوب درختانی در جنگلهای آسیای جنوب‌شرقی به دست آمده باشد.»

- ۱) اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری
۲) نظریه مرکز - پیرامون
۳) اقتصاد جهانی
۴) مناطق آزاد تجاری

۱۵۹- مطابق نظریه «مرکز - پیرامون»، چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست هستند؟

- الف) کشورهای پیرامون، در زمینه فناوری‌های جدید پیشرفته‌تر از کشورهای مرکز هستند.
ب) کشورهای پیرامون، در خدمت کشورهای مرکز هستند، زیرا از نظر نیروی کار ماهر، غنی‌ترند.
پ) مهاجرت مغزهای متفکر از کشورهای مرکز به کشورهای پیرامون، طی دهه‌های اخیر افزایش یافته است.
ت) نظم جهانی موجب شده است که جایگاه کشورهای مختلف به عنوان کشور مرکز یا پیرامون طی سال‌ها، همواره ثابت باقی بماند.
ث) برخی از کشورها که تحولات اقتصادی قابل توجهی داشته‌اند، توانسته‌اند از کشورهای پیرامون جدا شده و در دسته‌بندی «کشورهای نیمه‌پیرامون» جای گیرند.

- ۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

۱۶۰- کدام مورد درخصوص ارتباط میان پلاتیشن‌ها و شرکت‌های چندملیتی، درست است؟

- ۱) محل استقرار دفتر مرکزی در خارج از مرازهای کشورهای پیشرفته صنعتی قرار گرفته و در آنجا فعالیت می‌کنند.
۲) کارخانه‌های مونتاژ این شرکت‌ها، در مجاورت سواحل واقع شده‌اند تا بتوانند به سهولت کالاها را به کشور مبدأ ارسال کنند.
۳) شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ محصولات این مزارع و همچنین دفتر مرکزی این شرکت‌ها، در یک مکان استقرار ندارند.
۴) این شرکت‌ها مزارع وسیعی از یک محصول استوایی مانند موز را در کشورهای نواحی جنوب حاره‌ای احداث کرده‌اند.

درس هشتم: عقل در فلسفه
(قسمت دوم)

درس نهم: آغاز فلسفه در
جهان اسلام
صفحه‌های ۵۹ تا ۷۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری است.**
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- کدام گزینه در مورد منشأ یا سرنوشت خردورزی‌ای که در ایران قدیم شکل گرفته بود، درست است؟

۱) به طور دفعی و با حمله یونانیان، از قدرت آن کاسته شد.

۲) در عصر ساسانیان و اواخر این عصر به ضعف گرایید.

۳) شاهد خردورزی افراط‌گونه در عصر حکومت ساسانی هستیم.

۴) حاصل برخی عقاید نابخردانه در نظام فرهنگی و اجتماعی بود.

۱۶۲- طبق دیدگاه فلاسفه مسلمان، اولین مخلوق خدا ... است. مقام و منزلت عقل ... نسبت به انسان مانند ... است.

۱) عقل اول - فعل - آفتتاب به چشم

۲) عقل فعل - فعل - چشم به نور

۱۶۳- کدامیک با نظر فلاسفه مسلمان درباره عقل ناسازگار است؟

۱) اولین صادره خداوند عقل است که عقول دیگر از آن به وجود می‌آیند.

۲) عقل انسانی، پرتو مستقیم اولین آفریده خداوند - عقل اول - است.

۳) علم عقول به خداوند و ماسوی‌الله، یعنی مخلوقات، بی‌واسطه است.

۴) عقل دهم یا همان عقل فعل، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان است.

۱۶۴- در کدام مرحله از مراحل تکاملی عقل، انسان درک می‌کند که «کل از جزء بزرگ‌تر است»؟

۱) عقل بالمستفاد ۲) عقل بالقوه ۳) عقل بالفعل ۴) عقل بالملکه

۱۶۵- کدام گزینه با عبارت زیر که از ملاصدرا شیرازی نقل شده، هماهنگ است؟

«امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق و روشن الهی، با دانش و معرفت یقینی و قطعی، در تقابل باشد و نفرین بر آن فلسفه‌ای که قوانینش با قرآن و سنت مخالف و متضاد باشد و با آن‌ها مطابقت نکند.»

۱) اگر یک حکم دینی با معرفت یقینی عقلی متعارض بود، انتسابش به قرآن باطل است.

۲) فلسفه عاری از مغالطه، به تمام مفاد دینی خواهد رسید و با آنان مطابقت خواهد داشت.

۳) فلسفه بهدلیل مخالفتش با برخی آموزه‌های دین و قرآن، مستحق لعن و نفرین است.

۴) اگر بخشی از فلسفه با دانش برآمده از قرآن مخالف باشد، باید کلاً به کناری نهاده شود.

۱۶۶- کدام گزینه در مورد نهضت ترجمه، صحیح است؟

۱) صرفاً مختص علوم عقلی بود و علوم تجربی را شامل نمی‌شد.

۲) از زبان‌های یونانی، دری، هندی و سریانی ترجمه‌هایی انجام شد.

۳) آن‌چه در آن دوران صورت گرفت، تباه، ترجمه علوم سایر ملل بود.

۴) ترجمه باعث نشد که مسلمان در علوم ملل پیشین محصور بمانند.

۱۶۷- کدام مورد درباره زمینه‌های رشد فلسفه در تمدن اسلامی درست است؟

۱) معارف خاص و بدیع اسلامی، مسلمانان را سرآمد زمان کرد. ۲) حیات عقلی بهمنزله رشد درختان دانش و ثمر دادنشان بود.

۳) دعوت به یادگیری علوم دیگر ملت‌ها از قرن دوم آغاز شد. ۴) مباحث فلسفی از همان ابتدا در این تمدن وجود داشت.

۱۶۸- بیت «هرآن کس ز دانش برد توشهای / جهانی است بنشسته در گوشهای!» به کدام مفهوم فلسفی اشاره دارد؟

۱) تعریف حکمت در فلسفه مشاء ۲) تکریم علم به عنوان ثمرة تفکر و خردورزی

۳) توجه به پشتونه استدلالی داشتن دین در آیین اسلام ۴) نظر فیلسوفان درباره عقل به عنوان موجود متعالی

۱۶۹- افلاطون می‌گوید: «آدمیان از بد خلق‌ت سه گونه آفریده شده‌اند: گروهی از طلا (فرمانروایان)، گروهی از نقره (پاسداران) و توده مردم از مفرغ و آهن.»

این گفته افلاطون مطابق با کدامیک از ویژگی‌های مدینه فاضله از منظر فارابی است؟

۱) تقسیم کار و وظایف در مدینه فاضله ۲) نیل به سعادت حقیقی در مدینه فاضله

۳) مدنی بالطبع بودن انسان در مدینه فاضله ۴) وجود رهبری معقول و متصل به وحی در مدینه فاضله

۱۷۰- کدام مدرسه‌می‌تواند متعلق به مدینه فاضله فارابی باشد؟

۱) مدرسه‌ای که همه دانش‌آموزان صلاحیت ادامه تحصیل در رشته‌های پر طرفدار دانشگاهی را کسب می‌کنند.

۲) مدرسه‌ای که تمام دانش‌آموزان آن به اخلاق و تعالی روحی اهمیت می‌دهند، نه رتبه و جایگاه علمی و تحصیلی.

۳) مدرسه‌ای که در آن هر دانش‌آموز برای رسیدن به هدف تحصیلی خاص خود درس می‌خواند و تبحر کسب می‌کند.

۴) مدرسه‌ای که امکانات یکسان در اختیار همه دانش‌آموزان قرار می‌دهد تا همه در شرایط برابر و عادلانه رقابت کنند.

درس نهم: آغاز فلسفه در
جهان اسلام
درس دهم: دوره میانی
صفحه‌های ۶۹ تا ۸۶

پاسخگویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۱- فردی می‌خواهد تبیین کند که در فلسفه ارسطو می‌توان نشانی از جواهر عقلی و مجرد یافت که در فوق عالم طبیعت وجود دارند، این فرد بهطور

دقیق از کدام کتاب موجود در سنت فلسفه اسلامی می‌تواند استفاده کند؟

۱) «اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه» اثر فارابی	۲) «الجمع بین رأي الحكيمين» اثر فارابی	۳) «الهیات من کتاب شفا» اثر ابن‌سینا
۴) «الاشارات و التنبيهات» اثر ابن‌سینا		

۱۷۲- کدام عبارت، مطابق با فلسفه سیاسی فارابی درست است؟

- (۱) در جامعه باید شعار همه برای یکی و یکی برای همه حکم‌فرما باشد، نه اینکه افراد خود را فدای جامعه کنند.
- (۲) کسی می‌تواند وارد حوزه نظریه‌پردازی در مبانی امور سیاسی شود که تجربه کافی در این امور را داشته باشد.
- (۳) ریاست جامعه باید بر عهده حجت خدا باشد، زیرا حق حکومت از آن خداست و سعادت انسان به دست اوست.
- (۴) لذت‌های دنیاگی و سلامت جسم نباید مورد توجه مردم جامعه باشد تا مبادا سعادت نهایی فدای این امور شود.

۱۷۳- کدام گزینه درباره طبیعت‌شناسی ابن‌سینا نادرست است؟

- (۱) مقصد عالم طبیعت در نظام طبیعت‌شناسی ابن‌سینا خارج از ذات آن نیست.
- (۲) نظام احسن و ترکیب و تألیف اجزای آن بدون عنایت الهی ممکن نمی‌شود.
- (۳) ماهیت علوم طبیعی عبارت است از کشف رابطه طبیعت با ماوراء‌طبیعت.
- (۴) از دیدگاه ابن‌سینا، هیچ امری در جهان به لحاظ ذات و نفس خود شر نیست.

۱۷۴- از نظر ابن‌سینا وقایع ویرانگر طبیعی ...

- (۱) در مجموعه نظام طبیعت موجب شر و نابسامانی می‌شوند.
- (۲) خیر و خوبی مطلق هستند و نباید به اشتباه آن‌ها را مخرب قلمداد کرد.
- (۳) بهدلیل نسبی‌بودن شر ناشی از آن‌ها نمی‌توان درباره خوبی یا بدی آن‌ها داوری کرد.
- (۴) خود فی‌نفس‌هم شر نیستند و برای نظام احسن طبیعت، الزامی و ضروری می‌باشند.

۱۷۵- کدام گزینه درباره آفرینش از جانب نورالانوار از دیدگاه سه‌پروردی نادرست است؟

- (۱) نورافشانی نور مطلق یا همان نورالانوار به صورت پیوسته و لاینقطع است.
- (۲) آفرینش همه موجودات اعم از مادی و مجرد، معلول نورافشانی ذات باری تعالی است.
- (۳) اشعة نورالانوار سبب پیدایش ذات‌های نورانی و زنده می‌شود که همان عقول و نفوس هستند.
- (۴) رستگاری کامل عبارت است از کمال موجودات تاریک و ظلمانی و وصول آن‌ها به مرتبه نور محض.

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
صفحه‌های ۸۳ تا ۹۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

منطق

۱۷۶- در کدام گزینه، قالب قضیه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۲) پول که بدھی، آش خواهی خورد.
(۴) کار که بکنی، درآمد خوبی خواهی داشت.

۱۷۷- کدام قضیه، قابل جمع در کذب می‌باشد؟

- (۲) خودکار یا آبی است یا قرمز.
(۴) لامپ یا روشن است یا خاموش.

۱۷۸- چگونه می‌توان قیاس استثنایی را از قیاس اقترانی حملی تمیز داد؟

- (۱) در قیاس اقترانی حملی، برخلاف قیاس استثنایی، مقدمه حملی وجود دارد.
(۲) نوع قضایایی که در مقدمه و نتیجه قیاس اقترانی حملی می‌آیند، مشابه است.
(۳) در قیاس اقترانی حملی، عین یا نقیض نتیجه، مندرج در یکی از مقدمات نیست.
(۴) حکم در نتیجه قیاس اقترانی حملی، مشروط و متوقف بر امر دیگری نیست.

۱۷۹- اگر از «هر کس دیپلم انسانی دارد، آرایه می‌داند» نتیجه بگیریم «دیپلم ریاضی آرایه نمی‌داند» کدام حالت اتفاق افتاده است؟

- (۴) رفع تالی (۳) رفع مقدم (۲) وضع تالی (۱) وضع مقدم

۱۸۰- اگر به کودکی بگویند «امروز می‌توانی انتخاب کنی که یا یک اسباب‌بازی برایت بخریم یا برویم پارک»، در چه صورت این کودک در ذهن خود از

قیاس انفصالی حقیقی استفاده کرده است؟

- (۱) کودک ناراحت است که چرا امروز نمی‌تواند فقط کارتون مورد علاقه‌اش را ببیند و با دوستانش در خانه خودشان مشغول بازی شود.
(۲) کودک سردرگم است چون با چشم‌پوشی از خرید اسباب‌بازی جدید، هیچ گزینه‌ای به جز رفتن به پارک با پدرش برایش باقی نمی‌ماند.
(۳) کودک نمی‌تواند تصمیم بگیرد که با رفتن به پارک، اسباب‌بازی جدید را از دست بدهد یا با بهدست آوردن آن اسباب‌بازی، پارک نرود.
(۴) کودک ترجیح می‌دهد که صبح امروز برای خرید اسباب‌بازی به اسباب‌بازی فروشی برود و عصر نیز به پارک یا سینما می‌رود.

- (۱) چیستی انسان
(۲) چیستی انسان
صفحه‌های ۶۹ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۸۱- کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) ارسطو انحصاراً می‌آموزد: «بالرژش تربیت دارایی انسان، نفس اوست.»
(۲) از نظر ارسطو، نفس انسان در ابتدای هیچ‌گونه فعلیتی ندارد.
(۳) از نظر افلاطون، وجه تمایز انسان و حیوان، نفس ناطقه است.
(۴) افلاطون وظیفه اصلی هر انسان را مراقبت از نفسش می‌داند.

۱۸۲- کدام گزینه درباره نظرات فلسفه دوره جدید اروپا در مبحث چیستی انسان صحیح می‌باشد؟

- (۱) در این دوره نظرات معرفت‌شناسانه فیلسوفان متاثر از نظرات انسان‌شناسانه آنان بود.
(۲) در بین نظرات فلسفه دوره جدید اروپا دیدگاهی همانند دیدگاه فلسفه الهی یونان دیده نمی‌شود.
(۳) کانت وجود وجود اخلاقی را مشروط به وجود اختیار و اختیار را مشروط به نفس مجرد می‌دانست.
(۴) دکارت نفس انسان را ماشینی پیچیده می‌داند که عقل یا ذهن، مرکز اندیشه‌های آن محسوب می‌شود.

۱۸۳- توضیح تأثیر دوسویه روح و جسم، بنابر دیدگاه کدامیک مشکل‌تر است؟

- (۱) توماس هابز (۲) رنه دکارت (۳) ارسطو و افلاطون (۴) کارل مارکس

۱۸۴- اگر معتقد باشیم که بدليل زیست اجتماعی مجبور به رعایت قواعد اخلاقی هستیم، به کدام دیدگاه گرایش بیشتری داریم؟

- (۱) انسان دو ساحت ذهن و بدن دارد.
(۲) انسان نوعی حیوان راست‌قامت است.
(۳) چیستی انسان، نامشخص است.
(۴) انسان، فقط مادی است.

۱۸۵- کدام گزینه، مطابق با تفکر ماتریالیست‌ها نیست؟

- (۱) به هیچ موجود ماوراء‌الطبیعی اعتقاد ندارند.
(۲) قادر به تبیین مسئولیت‌پذیری اخلاقی در انسان هستند.
(۳) انسان را حقیقتی مساوی با فرآیندهای مادی می‌دانند.
(۴) روح غیرمادی را صرفاً یک مашین پیچیده تلقی می‌کنند.

۱۸۶- بیت زیر با مبانی فلسفی کدام فیلسوف درباره حقیقت انسان انتباقي بیشتری دارد؟

«مرغ باغ ملکوت، نیم از عالم خاک / چند روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم»

- (۱) ارسطو (۲) سهورو دری (۳) ملاصدرا (۴) فارابی

۱۸۷- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به باور ابن‌سینا، روح انسان یک موجود ماوراء‌الطبیعی است که در مرحله جنین کامل، به او تعلق می‌یابد و تا پایان حیات زمینی، بدن را همراهی می‌کند.
(۲) ملاصدرا روح انسان را از بدن مستقل نمی‌داند و آن را نتیجه تکامل بدن می‌داند؛ بنابراین ویژگی خاص انسان این است که از پیچیدگی بسیار زیادی برخوردار است.
(۳) سهورو دری که به‌جای «وجود» از مفهوم «نور» استفاده می‌کند، نفس را آمیخته‌ای از نور و ظلمت می‌داند که از شرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن‌جا است.
(۴) فیلسوفان مسلمان چون ابن‌سینا و دیگران، علاوه بر استفاده از آموزه‌های افلاطون و ارسطو، به این شهود رسیده بودند که روح را موجودی مجرد و مسجود فرشتگان ببینند.

۱۸۸- نسبت انسان با مفهوم «نور» در اندیشه سهورو دری، چگونه است؟

- (۱) انسان موجودی نورانی است که مربوط به مشرق عالم می‌باشد.
(۲) انسان که تنی خاکی دارد، به مغرب عالم نور متعلق است.
(۳) انسان برخلاف فرشتگان، از مغرب به مشرق امتداد یافته است.
(۴) جنبه ظلمانی انسان با کسب نورانیت بیشتر، حقایق را بهتر درک می‌کند.

۱۸۹- کدام گزینه، مطابق با نظر ملاصدرا صحیح می‌باشد؟

- (۱) روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و نفس است.
(۲) بدن باطن روح است و بالعکس.
(۳) روح به بدن ضمیمه و اضافه شده است.
(۴) آخرین درجه تکاملی موجودات زنده حاصل تکامل جسم است.

۱۹۰- مراحل مطرح شده در کدام بیت از آیات زیر، از نظر ملاصدرا و اپسین مرحله تکاملی موجودات زنده است؟

«از جمادی مردم و نامی شدم / از نما مردم به حیوان بر زدم

مردم از حیوانی و آدم شدم / پس چه ترسم کی ز مردن کم شدم؟

حمله دیگر بیمیرم از بشر / تا برآرم از ملاٹک پر و سر

وز ملک هم بایدم جستن ز جو / کل شیء هالک آلا وجهه

بار دیگر از ملک قربان شوم / آنچه اندر وهم ناید آن شوم»

- (۱) بیت اول (۲) بیت دوم (۳) بیت سوم (۴) بیت پنجم

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس بازدهم)
صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۹۱- بهترتبه، کدام مورد در محاسبه GDP به عنوان یک تولید نهایی در نظر گرفته می‌شود و کدام مورد در محاسبه GDP کشور ایران محاسبه نمی‌شود؟

۱) خرید ماشین ظرف‌شویی به وسیله خانوارها - ارائه خدمات مهاجرتی توسعه و کلای ایرانی در کشور ترکیه

۲) فروش لاستیک خودرو به کارخانه اتومبیل‌سازی تبریز - ارائه خدمات مهندسی در حوزه الکترونیک توسعه مهندسان ژاپنی در ایران

۳) خرید اتومبیل توسط خانوار برای مصرف شخصی - تولید برج توسط کشاورزان پاکستانی در استان فارس

۴) شکری که به وسیله مغازه شیرینی‌پزی خریداری می‌شود. - فروش خودروی ایرانی در کشور روسیه

۱۹۲- یک کشور توانسته است با استفاده از یک فناوری جدید و استخدام تعداد زیادی از کارگران، محصولات بیشتری را تولید کند. در این صورت نمودار منحنی مرز امکانات تولید (PPF) کشور چه تغییری می‌یابد و این امر بیانگر کدام مفهوم اقتصادی است؟

۱) جایه‌جایی بروی منحنی مرز امکانات تولید - افزایش منابع تولید

۲) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به بیرون - رشد اقتصادی و افزایش درآمد

۳) جایه‌جایی بروی منحنی مرز امکانات تولید - ایجاد تعادل در بازار و جلوگیری از تورم

۴) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به بیرون - رسیدن به مرز کارایی

۱۹۳- جدول زیر حاوی اطلاعات فرضی مربوط به تولید کل کشوری در سه سال پیاپی است. اگر نرخ رشد تولید اسمی در سال دوم نسبت به سال اول ۱۰

درصد و همچنین نرخ رشد تولید واقعی در سال سوم نسبت به سال دوم ۵ درصد باشد؛ بهترتبه (از راست به چپ): تولید اسمی در سال دوم و تولید

واقعی در سال اول و سوم چند میلیون ریال است؟ (توجه: سال اول به عنوان سال پایه منظور شده است).

سوم	دوم	اول	سال
			تولید کل
۴۸۰	؟	۲۳۰	تولید کل به قیمت اسمی (میلیون ریال)
؟	۳۲۵	؟	تولید کل به قیمت واقعی (میلیون ریال)

۳۴۵-۲۳۵-۲۵۳ (۲)

۴۳۱-۲۳۰-۲۶۳ (۱)

۳۴۱/۲۵-۲۳۰-۲۵۳ (۴)

۳۴۱/۲۵-۲۵۰-۲۶۳ (۳)

۱۹۴- چند مورد از موارد زیر جزء ویژگی‌های کشورهای پیشرفته است؟

الف) تعداد بیکاران در این کشور برابر با صفر است.

ب) در برابر شوک‌های اقتصادی قدرت مقاومت دارند.

ج) از ثبات کامل قیمت‌ها و بازارها برخوردار هستند.

د) از سطح سواد و بهداشت عمومی بالایی برخوردارند.

ه) کشورهای قدرتمندی محسوب می‌شوند و بقیه روی آن‌ها حساب باز می‌کنند.

و) همواره می‌توانند تمامی نیازهای اولیه و اساسی خود را تأمین و حتی مازاد آن را صادر کنند.

۱) ۴

۴) ۳

۳) ۲

۲) ۱

۱۹۵- کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

۱) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفتهای اقتصادی کشورهای گوناگون، شاخص‌های رشد انسانی یا (HGI) است.

۲) مؤلفه‌هایی چون نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی،

تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی است.

۳) اگر معیارهای اندازه‌گیری پیشرفته اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری‌های درآمدی و نیز سایر

شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد یا شاخص‌های مربوط به بهداشت ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از رشد اقتصادی یک کشور

به دست می‌آوریم.

۴) در رتبه‌بندی شاخص توسعه انسانی در سال ۲۰۱۸ نروژ در رتبه اول و ایران در رتبه ۶۵ قرار می‌گیرند و ایران جزء کشورهای با توسعه‌یافته‌گی بالا

به شمار می‌رود.

۱۹۶- با توجه به اطلاعات جدول زیر که مربوط به یک کشور فرضی است که تنها دو کالای A و B را تولید می‌کنند، پاسخ صحیح سؤالات در کدام گزینه آمده است؟

B		A		محصولات سال
مقدار (به کیلو)	قیمت (به تومان)	مقدار (به کیلو)	قیمت (به تومان)	
۸۰	۵۰,۰۰۰	۲۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۳۹۹
۱۱۰	۷۰,۰۰۰	۲۳۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۴۰۰
۱۴۰	۱۲۰,۰۰۰	۲۳۵	۲۰۰,۰۰۰	۱۴۰۱

(الف) به ترتیب، تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۴۰۱ و تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۴۰۰ چه قدر است؟ (سال ۱۳۹۹ به عنوان سال پایه در نظر گرفته شده است).

ب) چرا نیاز داریم تولید را به صورت واقعی اندازه‌گیری کنیم؟

ج) میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش میزان تولید کالاهای خدمات در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، نسبت به سال پایه به ترتیب کدام است؟

۱) (الف) ۳۳/۲۰۰ میلیون تومان - ۳۰/۷۵۰ میلیون تومان ب) زیرا تولید ناخالص داخلی به واحد پولی اندازه‌گیری می‌شود و قیمت کالاهای خدماتی که تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند به طور مداوم در حال تغییر است. ج) ۱۳/۷۰۰ میلیون تومان - ۳۳/۳۰۰ میلیون تومان

۲) (الف) ۳۳/۲۰۰ میلیون تومان - ۳۰/۷۵۰ میلیون تومان ب) زیرا افزایش درآمد با افزایش رشد بکسان نیست و همچنین باید اثر پیشرفت را بر میزان رشد نادیده گرفت. ج) ۱۳/۷۰۰ میلیون تومان - ۳۳/۳۰۰ میلیون تومان

۳) (الف) ۸۰۰/۶۳ میلیون تومان - ۲۸/۵۰۰ میلیون تومان ب) زیرا تولید ناخالص داخلی به واحد پولی اندازه‌گیری می‌شود و قیمت کالاهای خدماتی که تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند به طور مداوم در حال تغییر است. ج) ۱۸/۲۰۰ میلیون تومان - ۳۹/۸۰۰ میلیون تومان

۴) (الف) ۸۰۰/۶۳ میلیون تومان - ۲۸/۵۰۰ میلیون تومان ب) زیرا افزایش درآمد با افزایش رشد بکسان نیست و همچنین باید اثر پیشرفت را بر میزان رشد نادیده گرفت. ج) ۱۸/۲۰۰ میلیون تومان - ۳۹/۸۰۰ میلیون تومان

۱۹۷- بخشی از جدول شاخص دهک در دو کشور «الف» و «ب» مطابق زیر در نظر گرفته شده است. کدام مورد درست است؟

کشور «ب»		کشور «الف»		سال
سهم دهک دهم	سهم دهک اول	سهم دهک دهم	سهم دهک اول	
۱۸	۵	۲۱	۳	۱۳۷۰
۳۲	۶	۲۰	۴	۱۳۸۰
۳۲۰	۷	۱۹	۴	۱۴۰۰

۱) توزیع درآمد در هر دو کشور بهبود یافته است.

۲) توزیع درآمد در کشور «الف»، عادلانه‌تر از کشور «ب» است.

۳) توزیع درآمد در کشور «ب»، نعادلانه‌تر از کشور «الف» است.

۴) توزیع درآمد در کشور «الف»، عادلانه و در کشور «ب» نعادلانه است.

۱۹۸- مندرجات جدول زیر، مربوط به اطلاعات استخراجی از «حسابهای ملی» کشوری در سال حاری است. با توجه به داده‌های مذکور، سهم «تولید خارجیان مقیم کشور» کدام است؟ (توجه: ارقام به «میلیارد ریال» است).

۳۴۵	تولید ناخالص ملی	۱
۳۲	سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۲
۳۲۰	تولید ناخالص داخلی	۳

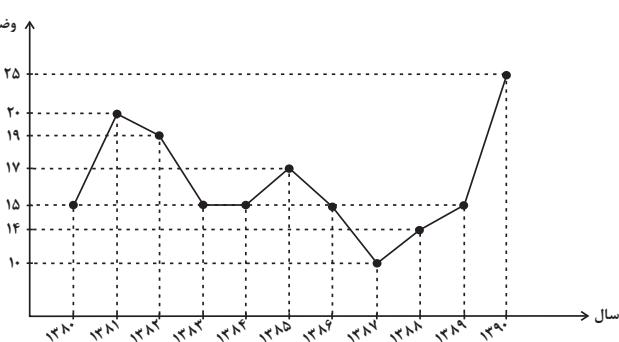
۷ (۴) ۱۲ (۳) ۱۱ (۲) ۱۰ (۱)

۱۹۹- با توجه به نمودار دهکها که وضعیت توزیع درآمد در سال‌های مختلف را نشان می‌دهد:

الف) در کدام سال توزیع درآمد عادلانه و در کدام سال نعادلانه است؟

ب) وضع توزیع درآمد در سال ۱۳۸۱ چگونه است؟

وضعیت توزیع درآمد

(۱) الف) ۱۳۸۷- ۱۳۹۰ ب) ده درصد ثروتمندان، بیست برابر ده درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

(۲) الف) ۱۳۸۰- ۱۳۸۶ ب) بیست درصد ثروتمندان، ده برابر بیست درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

(۳) الف) ۱۳۹۰- ۱۳۸۷ ب) بیست درصد ثروتمندان، ده برابر بیست درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

(۴) الف) ۱۳۸۶- ۱۳۹۰ ب) ده درصد ثروتمندان، بیست برابر ده درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

۲۰۰- درستی (ص) یا نادرستی (غ) جملات زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در طول سده‌های گذشته، از شاخص‌های توسعه و همچنین نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند، برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.

ب) شاخص‌هایی مانند مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و کار، رشد علم و فناوری، موضوعات محیط‌زیستی و پیشرفت‌های فرهنگی و معنوی در ارزیابی از پیشرفت، در ساختارهای توسعه انسانی در نظر گرفته می‌شود.

پ) در کشور ما هرچند تلاش‌هایی در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است؛ اما همچنان نهادهای سرمایه‌داری، در جهت انباشت ثروت در دست عده‌ای محدود و توزیع نعادلانه آن فعالیت دارند.

ت) الگوی پیشرفت اسلامی- ایرانی، آغاز حرکتی مستمر و بلندمدت است برای دستیابی به یک الگوی پیشرفت بومی که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.

ث) تنوع ارزش‌ها، آداب و رسوم در شاخص‌های پیشرفت یک کشور خود را نشان نمی‌دهد.

ج) اهمیت عدالت اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای مختلف یکسان است.

(۲) ص - غ - غ - ص - غ - ص

(۱) غ - ص - ص - غ - غ - ص

(۴) غ - ص - غ - غ - ص - غ

(۳) ص - غ - ص - ص - غ

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ اسفند ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)
۰۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، فرهاد فروزان‌کیا، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هونم نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاهحسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی، آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادیرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مرتفعی کاظم‌شیروودی، احسان کلان‌عربی، روح الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیخی، علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، زهرا کنیه، علی محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌زاده، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار و تبة برتو کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملار رمضانی، آروین حسینی، محمد حمیدی	—	الهه شهنازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌الله‌ی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاهحسینی	کوثر شاهحسینی	—	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	محمد صدرًا پنجه‌پور	لیلا ایزدی
عربی زبان قرآن	احسان کلان‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	عطیه محلوجی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	سوگند بیگلری
فلسفه و منطق	سما جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	علی زیبا، سبحان محمدی	سجاد حقیقی‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	—	—

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور‌خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محبیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

(محمد بهیرابی)

$$a_1 \times a_3 = 100 \Rightarrow a_1 \times a_1 r^2 = 100$$

$$\Rightarrow (a_1 r)^2 = 100 \xrightarrow{\text{جملات مثبت}} a_1 r = 10$$

$$a_4 = 3a_3 - 20 \Rightarrow a_1 r^3 = 3a_1 r^2 - 20$$

$$\Rightarrow \underbrace{a_1 r \times r^2}_{10} = \underbrace{3a_1 r \times r}_{10} - 20 \Rightarrow 10r^2 = 30r - 20$$

$$\Rightarrow r^2 - 3r + 2 = 0 \Rightarrow (r-2)(r-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} r=2 \\ r=1 \end{cases}$$

$$a_1 r = 10 \xrightarrow{r=2} a_1 = 5$$

$$a_n = 320 \Rightarrow 320 = 5 \times 2^{n-1} \Rightarrow 64 = 2^{n-1} \Rightarrow n = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

(محمد نظامی)

«۳- گزینه ۲»

(محمد فمیدی)

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه ۲

$$n=1 \Rightarrow t_2 = -3t_1 \Rightarrow \frac{t_2}{t_1} = -3 \Rightarrow r = -3, t_1 = \frac{4}{3}$$

با توجه به جمله عمومی دنباله هندسی داریم:

$$t_n = t_1 r^{n-1} \Rightarrow 10 = \frac{4}{3}(-3)^{n-1}$$

$$\Rightarrow (-3)^{n-1} = \frac{320}{4} = 80 \Rightarrow (-3)^{n-1} = (-3)^4$$

$$\Rightarrow n-1 = 4 \Rightarrow n = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

«۲- گزینه ۲»

(امیر محمدیان)

در دنباله هندسی با نسبت مشترک r ، رابطه بازگشتی به صورت

$$a_{n+1} = ra_n \quad \text{برقرار است. یعنی در این دنباله، نسبت مشترک برابر } \frac{k}{4} \text{ است.}$$

$$\text{به عبارتی، یعنی } r = \frac{k}{4} \text{ است.}$$

نسبت جمله $m+2$ به جمله m برابر است با:

$$\frac{a_{m+2}}{a_m} = \frac{a_1 \cdot r^{m+1}}{a_1 \cdot r^{m-1}} = r^2$$

از طرفی داریم:

$$\frac{a_{m+2}}{a_m} = \frac{6k}{3k-2}$$

از روابط فوق نتیجه می‌شود:

$$\frac{6k}{3k-2} = \left(\frac{k}{4}\right)^2 \Rightarrow \frac{6k}{3k-2} = \frac{k^2}{16}$$

در دنباله هندسی $r \neq 0$ است. یعنی در این دنباله $k \neq 0$ است. پس k را

از طرفین تساوی فوق حذف می‌کنیم. پس:

$$\frac{6}{3k-2} = \frac{k}{16} \Rightarrow 3k^2 - 2k = 96$$

$$3k^2 - 2k - 96 = 0 \Rightarrow \Delta = 4 - 4(3)(-96) = 1156$$

$$k = \frac{2 \pm \sqrt{1156}}{6} = \frac{2 \pm 34}{6} \Rightarrow \begin{cases} k = 6 \Rightarrow r = \frac{k}{4} = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} \\ k = -\frac{-32}{6} = \frac{-16}{3} \Rightarrow r = \frac{k}{4} = \frac{-16}{3} \end{cases}$$

$$\Rightarrow r = \frac{-\frac{16}{3}}{\frac{4}{3}} = -\frac{16}{12} = -\frac{4}{3}$$

یعنی r می‌تواند $\frac{3}{2}$ یا $-\frac{4}{3}$ باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۸ تا ۷۴)

(ابراهیم نجفی)

«۳- گزینه ۳»

 $a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6, a_7, \dots$

$$a_1 + a_1 r + a_1 r^2 + a_1 r^3 = 80$$

$$a_1 r^3 + a_1 r^4 + a_1 r^5 + a_1 r^6 = 5440$$

(ابراهیم نجفی)

«۶- گزینه ۳»

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow a_n = 120000 \times \frac{100-a}{100} \times \left(\frac{100-a}{100}\right)^{n-1}$$

$$\frac{a_n = 49152}{n=4}$$

$$49152 = 120000 \left(\frac{100-a}{100}\right)^4 \Rightarrow \frac{(100-a)^4}{100^4} = \frac{49152}{120000} = 0.4096$$

$$\Rightarrow (100-a)^4 = 40,960,000 \Rightarrow (100-a)^4 = (80)^4$$

$$\Rightarrow 100-a = 80 \Rightarrow a = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۴)

(علی قهرمانزاده)

«۹- گزینه»

$$: a_4 = \frac{1}{54} \text{ و } a_1 = \frac{1}{2}$$

$$r^{4-1} = \frac{\frac{1}{54}}{\frac{1}{2}} \Rightarrow r^3 = \frac{2}{54} = \frac{1}{27} \Rightarrow r = \frac{1}{3}$$

می‌دانیم مجموع n جملهٔ اول یک دنبالهٔ هندسی از رابطهٔ

$$S_n = a_1 \left(\frac{r^n - 1}{r - 1} \right)$$

$$\frac{121}{162} = \frac{1}{2} \times \frac{\left(\frac{1}{3}\right)^n - 1}{\frac{1}{3} - 1} \Rightarrow \frac{121}{162} = \frac{1}{2} \times \frac{\left(\frac{1}{3}\right)^n - 1}{-\frac{2}{3}}$$

$$\frac{121}{162} = \frac{3}{2} \times \frac{1 - \left(\frac{1}{3}\right)^n}{2} \Rightarrow \frac{121}{162} = \frac{3(1 - \left(\frac{1}{3}\right)^n)}{4}$$

$$\frac{484}{486} = 1 - \left(\frac{1}{3}\right)^n \Rightarrow \frac{242}{243} = 1 - \left(\frac{1}{3}\right)^n \Rightarrow \left(\frac{1}{3}\right)^n = \frac{1}{243} \Rightarrow n = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۴)

(امیر محمدیان)

«۱۰- گزینه»

به اعداد ۶ و ۱۰ و ۱۶ مقدار ثابت x را اضافه می‌کنیم. یعنی $6+x$ و $10+x$ و $16+x$ به ترتیب جملات پنجم، هفتم و نهم یک دنبالهٔ هندسی هستند، از آنجا که فاصلهٔ جملات یکسان است، داریم:

جملهٔ هفتم، واسطهٔ هندسی جملات پنجم و نهم است:

$$a_7 = a_5 \cdot a_9$$

$$(10+x)^2 = (6+x)(16+x) \Rightarrow 100+20x+x^2$$

$$= 96 + 6x + 16x + x^2$$

$$2x = 4 \Rightarrow x = 2$$

یعنی ۸ و ۱۲ و ۱۶ جملات پنجم، هفتم و نهم دنبالهٔ هندسی هستند:

$$\frac{a_7}{a_5} = \frac{16}{8} \Rightarrow \frac{ar^6}{ar^4} = \frac{16}{8} \Rightarrow r^2 = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow r^3 \underbrace{(a_1 + a_1 r + a_1 r^2 + a_1 r^3)}_{\Delta} = 5440$$

$$\Rightarrow r^3 = \frac{5440}{\Delta} = 64 \Rightarrow r = 4$$

$$\Rightarrow \frac{a_8}{a_4} = \frac{a_1 r^7}{a_1 r^4} = r^3 = 4^3 = (2^2)^3 = 2^8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۴)

«۷- گزینه»

$$b^2 = 112 \times 28 \Rightarrow b = \sqrt{4 \times 4 \times 7 \times 4 \times 7} \\ a, 112, b, 28, \dots \Rightarrow = 4 \times 7 \times 2 = 56 \\ 112^2 = a \times 56 \Rightarrow a = \frac{112 \times 112}{56} = 224$$

$$\Rightarrow 224, 112, 56, 28, \dots \Rightarrow r = \frac{1}{2}$$

$$a_7 = a_1 r^{7-1} = a_1 r^6$$

$$= 224 \times \left(\frac{1}{2}\right)^6$$

$$= \frac{224}{64} = \frac{7}{2}$$

یعنی جملهٔ هفتم این دنباله برابر $\frac{7}{2}$ است و مجموع شش جملهٔ دوم دنباله

با شروع از $\frac{7}{2}$ به صورت زیر خواهد بود:

$$S_6 = a_1 \times \frac{1-r^6}{1-r} = \frac{\frac{7}{2}}{2} \times \frac{1 - \left(\frac{1}{2}\right)^6}{1 - \frac{1}{2}} = \frac{\frac{7}{2}}{2} \times \frac{\frac{1}{64}}{\frac{1}{2}} = \frac{7}{2} \times \frac{63}{64}$$

$$= \frac{\frac{7}{2} \times 63}{64} = \frac{7 \times 63}{64} = \frac{441}{64}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۴)

«۸- گزینه»

دنبالهٔ حاصل از کاهش وزن سنگ‌آهن به مرور زمان از نوع هندسی است. با توجه به این‌که a درصد از وزن آن کاهش می‌یابد و اطلاعات سؤال در مورد وزن باقیمانده است، بنابراین به ازای هر قرن $(100-a)$ درصد از وزن سنگ‌آهن باقی می‌ماند که دنبالهٔ آن به صورت زیر است:

وزن باقیمانده بعد از یک قرن

$$\overbrace{120000 \times \frac{100-a}{100}, 120000 \times \left(\frac{100-a}{100}\right)^2, \dots}$$

$$r = \frac{100-a}{100} \text{ و } a_1 = 120000 \times \frac{100-a}{100}$$

است که داریم:

$$=\frac{\frac{1}{5}+\frac{2}{5}\times\frac{2}{5}}{\frac{2}{5}\times\frac{3}{5}}=\frac{\frac{3}{5}\times\frac{2}{5}}{\frac{2}{5}\times\frac{3}{5}}=\frac{2}{5}\times\frac{3}{5}=2\frac{3}{5}=3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، ۸۶ تا ۹۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۱۴- گزینه ۴»

$$(125)^{\frac{2}{3}} + \left[\frac{2}{25} \cdot \frac{2}{3} + \dots + \frac{2}{25} \cdot \frac{2}{3} \right] = (125)^{\frac{2}{3}} + (25 \times 25)^{\frac{2}{3}}$$

$$= (125)^{\frac{2}{3}} + (25)^{\frac{1}{3}} = (125)^{\frac{2}{3}} + (25)^{\frac{1}{3}}$$

$$\frac{125=5^3}{25=5^2} \rightarrow (5^3)^{\frac{2}{3}} + (5^2)^{\frac{1}{3}} = 5^2 + 5^{\frac{1}{3}} = 5 - 2^{\frac{2}{3}} = 5^{\frac{4}{3}}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، ۸۶ تا ۹۴)

(محمد بهیرایی)

«۱۵- گزینه ۴»

ریشه چهارم مثبت ۲۵۶ برابر ۴ است، چون:

$$\frac{1}{243} = \left(\frac{1}{3}\right)^5$$

$$\Rightarrow 4 = 4 + \frac{1}{3} = \frac{13}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، ۸۶ تا ۹۴)

ریاضی و آمار (۲)

(سعید عزیزقارنی)

«۱۶- گزینه ۴»

با توجه به این که در بین داده‌ها، داده دورافتاده داریم، برای محاسبه خط فقر باید از میانه داده‌ها استفاده کنیم.

۱۰ داده داریم بنابراین میانگین داده‌های پنجم و ششم، میانه خواهد بود:

$$\text{میلیون تومان} = \frac{3/8+4/1}{2} = \frac{7/9}{2} = 3/95 \text{ میلیون درآمد کارمندان شرکت}$$

بنابراین برای محاسبه خط فقر داریم:

$$\text{میانه} = \frac{3/95}{2} = \frac{3/95}{2} = 1/975 \text{ خط فقر}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(فرشید کریمی)

«۱۷- گزینه ۴»

تکنیک: خط فقر به روش میانگین برابر با نصف میانگین است.

ابتدا میانگین حقوق افراد شرکت را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{13+8+a+18+14+30+(a+2)+9}{8} = \frac{94+2a}{8}$$

حال جمله اول دنباله هندسی را به دست می‌آوریم:

$$a_5 = a_1 r^4 = \lambda \Rightarrow a_1 \left(\frac{3}{2}\right)^4 = \lambda \Rightarrow \frac{9}{4} a_1 = \lambda \Rightarrow a_1 = \frac{32}{9}$$

حاصل ضرب ۸ جمله اول دنباله:

$$\begin{aligned} & a_1 \cdot a_2 \cdot a_3 \cdot a_4 \cdot a_5 \cdot a_6 \cdot a_7 \cdot a_8 \\ &= a_1 \cdot a_1 r \cdot a_1 r^2 \cdot a_1 r^3 \cdot a_1 r^4 \cdot a_1 r^5 \cdot a_1 r^6 \cdot a_1 r^7 \\ &= a_1^8 \cdot r^{28} = \left(\frac{32}{9}\right)^8 \times (r^2)^{14} = \left(\frac{32}{9}\right)^8 \times \left(\frac{3}{2}\right)^{14} \\ &= \left(\frac{32}{9}\right)^8 \times \frac{3^{14}}{2^{14}} = \frac{2^{40}}{2^{16}} \times \frac{3^{14}}{2^{14}} = \frac{2^{26}}{2^2} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۶ تا ۸۵)

ریاضی و آمار (۳) – اختیاری

(محمد ابراهیم تووزنده‌بانی)

«۱۱- گزینه ۴»

$$x - |x| = 0 \Rightarrow |x| = x \Rightarrow x \geq 0$$

لذا x عددی مثبت است.

$$\begin{aligned} & \sqrt[3]{\frac{x}{32} \sqrt[3]{\frac{2^6}{3^6 \times x^6}}} = \sqrt[3]{\frac{x}{32} \left| \frac{2}{3|x|} \right|} \xrightarrow{x > 0} \\ & \sqrt[3]{\frac{2x}{96x}} = \sqrt[3]{\frac{1}{48}} = \sqrt[3]{\frac{1}{6 \times 8}} = \frac{1}{2\sqrt[3]{6}} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

«۱۲- گزینه ۴»

(محمد بهیرایی)

$$0/6 = \frac{6}{10} = \frac{3}{5}, \quad 1/3 = \frac{5}{3}, \quad \frac{3}{5} = \left(\frac{5}{3}\right)^{-1}$$

$$\Rightarrow A = (0/6)^5 \times (0/6)^2 \times \left(\frac{5}{3}\right)^7 = (0/6)^7 \times (0/6)^{-7}$$

$$= (0/6)^0 = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۱۳- گزینه ۴»

$$\frac{2}{16} \frac{2}{5} \frac{2}{(3^5+3^5)} = \frac{2}{16} \frac{2}{5 \times 2 \times 3^5}$$

$$\frac{2}{16=2^4} \frac{2}{5} \frac{2}{(2^4)^5 \times 2 \times 3^5} = \frac{2}{16} \frac{2}{5 \times 2 \times 3^5}$$

(محمد ابراهیم تووزنده‌هانی)

$$\frac{\text{بیکار اولیه}}{2000} = \frac{\text{نرخ اولیه بیکاری}}{2000}$$

$$\frac{n - \text{بیکار اولیه}}{2000} = \frac{\text{نرخ ثانویه بیکاری}}{2000}$$

تعداد بیکار اولیه را، A در نظر می‌گیریم:

$$\frac{A}{2000} - \frac{A-n}{2000} = \frac{10}{100} \Rightarrow \frac{n}{2000} = \frac{10}{100} \Rightarrow n = 200$$

از طرفی:

$$\frac{\text{بیکار اولیه}}{\text{بیکار ثانویه}} = \frac{A}{A-n} = \frac{10}{6}$$

$$\frac{n=200}{A-200} = \frac{10}{6} \Rightarrow 10(A-200) = 6A$$

$$\Rightarrow 10A - 2000 = 6A \Rightarrow 4A = 2000 \Rightarrow A = \frac{2000}{4} = 500$$

$$500 - 200 = 300 = \text{تعداد بیکاران ثانویه}$$

حال اگر m شغل دیگر ایجاد شود، تعداد بیکاران $300 - m$ می‌شود.

$$\frac{300-m}{2000} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{300-m}{300} = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow 1200 - 4m = 900$$

$$\Rightarrow 4m = 300 \Rightarrow m = 75$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(محمد بهیرایی)

«۲۰- گزینه»

خط فقر برابر با ۹ شده، پس میانگین ۱۸ بوده:

$$\frac{94+2a}{8} = 18 \Rightarrow 94+2a = 144 \Rightarrow a = 25$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

«۱۸- گزینه»

میزان مصرف گوشت را y کیلوگرم و میزان مصرف نان را x کیلوگرم در نظر می‌گیریم.قیمت هر کیلوگرم نان در سال ۹۴ را برابر x و قیمت هر کیلوگرم گوشت را در سال ۹۴ برابر $20x$ در نظر می‌گیریم.

قیمت گوشت از سال ۹۴ تا ۹۷ ۵۰٪ افزایش داشته است:

$$\frac{\text{قیمت گوشت در سال ۹۷} - \text{قیمت گوشت در سال ۹۴}}{\text{قیمت گوشت در سال ۹۴}} = \frac{50}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{97 - 20x}{20x} = \frac{1}{2}$$

$$97 - 20x + 10x = 30x$$

قیمت نان از سال ۹۴ تا ۹۷ ۲۰٪ افزایش داشته است:

$$\frac{\text{قیمت نان در سال ۹۷} - \text{قیمت نان در سال ۹۴}}{\text{قیمت نان در سال ۹۴}} = \frac{20}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{97 - x}{x} = \frac{1}{5}$$

$$97 - x = \frac{1}{5}x \Rightarrow 97 - \frac{1}{5}x = x \Rightarrow 97 = \frac{6}{5}x \Rightarrow x = \frac{5}{6} \times 97 = 80.5$$

$$\frac{30xy + \frac{6}{5}x(4y)}{20xy + x(4y)} \times 100 = \frac{xy(30 + \frac{24}{5})}{xy(20 + 4)} \times 100 = \frac{xy(30 + 4.8)}{xy(20 + 4)} \times 100 = \frac{34.8}{24} \times 100 = 145$$

$$= \frac{30 + \frac{24}{5}}{24} \times 100 = \frac{150 + 24}{24} \times 100 = \frac{174}{24} \times 100 = \frac{174}{120} \times 100 = 145$$

$$= \frac{29}{20} \times 100 = 145$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۵۹)

(محمد نظامی)

«۱۹- گزینه»

برای محاسبه میزان درصد تورم، از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{شاخص بهای کالا در سال پایه} - \text{شاخص بهای کالا در سال مورد نظر}}{\text{شاخص بهای کالا در سال پایه}} \times 100 = \frac{\text{درصد تورم}}{\text{شاخص بهای کالا در سال پایه}}$$

$$\frac{305 - 125}{125} \times 100 = \frac{180}{125} \times 100 = 144$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

(محمد بهیرایی)

«۲۲- گزینه»

ابتدا شاخص پایه آموزش اولیه را به دست می‌آوریم:

$$[(6+10)x_0 / 4] = [6/4] = 6$$

برای حالتی که شاخص پایه آموزش مناسب پایه پنجم باشد داریم:

$$[(x+10)x_0 / 4] = [0/4x+4] = 5$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

(عزیز الیاسی پور)

**۲۶- گزینه «۳»
موارد نادرست:**

پادشاهان صفوی به احوال و اوضاع شعرا توجه چندانی نداشتند.
فرهنگ هند، تحت تأثیر فرهنگ ایران بود و نه بر عکس.
«خلق المعنی ثانی» لقب کلیم کاشانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۹ و ۵۱)

(یاسین مودران)

۲۷- گزینه «۳»

الف: برخی از تکبیت‌های «صائب تبریزی» شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها، به صورت ضربالمثل رواج یافته‌اند.
ب: «واقع‌گرایی شاخصه اصلی شعر «وحشی یافقی» است.
ج: ضربالمثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل این دوره را به افق خیال عامه نزدیک کرده، سخن «کلیم کاشانی» را برجسته ساخته است.
د: یکی از جریان‌های شعری قرن دهم شعر لطیف و فصیحی به شیوه سعدی و حافظ بود که باباغانی شیرازی از نمایندگان آن است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۸، ۵۰ و ۶۰)

(فرهاد فروزان‌کیا)

۲۸- گزینه «۲»

اولاً در قرن یازدهم رفاه اقتصادی این امکان را فراهم کرد که همه افراد به امور فرهنگی بپردازند و درثانی به سبب آشنازی ایرانیان با اروپا مراکز تجمعی مثل قهقهه‌خانه‌ها پدید آمد که شاعران در آنجا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یکدیگر می‌پرداختند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۹ و ۵۱)

(هومن نمازی)

۲۹- گزینه «۴»

این بیت، اغراق ندارد. / «گوهر سیراب» تشخیص دارد.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام تناسب: «عود» در معنای چوب سوختنی آمده است و معنای انحرافی آن (ساز عود) با «ساز» تناسب دارد. / تشبيه: عنبر زلف، آتش سودا

گزینه «۲»: «سیر» مجاز از بیزار / تضاد میان «خانقه» و «کوی می‌فروش»
گزینه «۳»: تلمیح به داستان حضرت سلیمان (ع) / ایهام در «باد به دست داشتن»: ۱- معنای کنایی، یعنی بی‌بهره‌بودن از وصال دوست، ۲- اینکه مانند سلیمان نبی، باد را هم به واسطه عشق تو در تسخیر خود آورد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(هومن نمازی)

۳۰- گزینه «۲»

ایيات «الف» و «ج» تشبيه دارند. به ترتیب بیت «الف»، تن را به حجاب و بیت «ج»، رخ را «به گل لاله» تشبيه کرده‌اند.

$$\Rightarrow [0 / 4x] + 4 = 5 \Rightarrow [0 / 4x] = 1$$

$$\Rightarrow 1 \leq 0 / 4x < 2 \Rightarrow 2 / 5 \leq x < 5$$

در صد کلمات دشوار می‌تواند حداقل $2 / 5$ شود یعنی $5 - 2 / 5 = 3 / 5$.

در صد کم شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۲۳- گزینه «۲»

شاخص توده بدنی یا نماتوپ با استفاده از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$BMI = \frac{\text{وزن (کیلوگرم)}}{\text{مربع قد (مترمربع)}}$$

وزن شخصی 80 کیلوگرم است و $BMI = 23$ یا $BMI = 24$ است،

بنابراین داریم:

$$23 = \frac{80}{\frac{3}{48}} = \frac{80}{3} = \frac{80}{48} = \frac{80}{3} = 1 / 86$$

$$24 = \frac{80}{\frac{3}{33}} = \frac{80}{3} = \frac{80}{33} = 1 / 82$$

بنابراین محدوده قد افراد مورد نظر برابر است با:

$$1 / 82 < \text{قد} < 1 / 86$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۱)

۲۴- گزینه «۳»

هزینه خوراکی و آشامیدنی‌ها در سال ۹۵

$$\frac{\text{عدد شاخص در سال } ۹۵ \times \text{هزینه خوراکی و آشامیدنی هادر سال}}{\text{شاخص در سال } ۹۲} = ۹۲$$

$$\text{هزار تومان} = \frac{600 \times 150}{100} = \text{هزینه}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۵- گزینه «۲»

با توجه به نمودار رسم شده، زاویه مربوط به افراد شاغل بالای ۱۶ سال را به دست می‌آوریم:

$$= 140^\circ + 60^\circ - (160^\circ - 36^\circ) = 36^\circ$$

$$= 140^\circ + 60^\circ = 200^\circ$$

$$\frac{60}{200} = \frac{\text{نرخ بیکاری}}{\text{نرخ بیکاری}}$$

نرخ بیکاری در این جامعه 30 درصد است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

گزینه «۲»: ایهام تناسب دارد، ۱- باز: در معنی پیشوند و جزوی از فعل بازگرفتن ۲- پرندۀ شکاری که مورد نظر نیست و با «مرغ» تناسب دارد.
گزینه «۳»: بو: ۱- رایحه و عطر- ۲- آرزو و امید

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۶)

(همون نمازی)

گزینه «۱»: منظور از منادا (سرو)، کسی شبیه آن است و استعارۀ مصرحه است.

گزینه «۲»: «شکر» و «بادام» استعارۀ مصرحه از «لب» و «چشم» هستند.
گزینه «۳»: عشق را به انسانی تشبيه کرده است که پا دارد و این ساختار، اضافۀ استعاری است.

گزینه «۴»: «این کعبه»، استعارۀ مصرحه از «کوی معشوق» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

(عزیز الیاسی پور)

اغراق در بیت «ج» یافت می‌شود که گریۀ خونین شاعر باعث رنگین شدن کوی معشوق شده است.

بیت «الف»: «حاکستر» و «آینه» (شفاف): تضاد

بیت «د»: «میخانه»، «جام» و «جرعه» مراعات‌نظری دارند.

بیت «ب»: «عهد» به دو معنی «دوران» و «پیمان»، ایهام دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

(سهر غلام پور سیوکی)

«دم» را هم می‌توان لحظه معنا کرد و هم «نفس» بنابراین ایهام دارد و در معنای دوم «نفس» یادآور دم مسیحایی و زنده شدن مردگان با نفس حضرت عیسی (ع) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «مردمان» در این بیت، به معنی «جماعت» است و معنی دیگر آن «مردمک‌های چشم» است که در این معنی، با واژه «اشک» ایهام تناسب می‌سازد.

گزینه «۳»: «شانه»، یکی در معنی «شانه سر» و دیگری در معنی عضوی از بدن است که در این بیت معنا نمی‌دهد و با کلمات «دست» و «لطف»، ایهام تناسب می‌سازد.

گزینه «۴»: واژه «خر» در معنی چهره و رخسار در این بیت آمده است و در معنی مهرۀ شترنج، با واژه «شترنج»، ایهام تناسب می‌سازد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

بیت «ب»، «فتح باب» ایهام دارد: ۱- گشودن در ۲- گشایش در کارها در بیت «الف»، «چشم دل» اضافۀ استعاری است.
در بیت «د» نیز «پا در رکاب بودن» و «نقش بر آب بودن» کنایه هستند.
در بیت «ه» اغراق مشهود است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بربع، ترکیبی)

۳۱- گزینه «۴»

بیت «ج»: اغراق: زیاده‌روی شاعر، در توصیف اشک خود و خرابی ناشی از آن بیت «ب»: تشبيه: تشبیه مضرم «چهره یار» به «آفتاب»

بیت «د»: مجاز: «چشم» مجاز از «نگاه»

بیت «الف»: ایهام: «دست آخر»: ۱- آخرین دست بازی، ۲- در نهایت

(علوم و فنون ادبی، بیان و بربع، ترکیبی)

۳۲- گزینه «۱»

ایهام: «مباد»: ۱- مباد، ۲- زنده نباشد / تشبيهات: ۱- «گنج سعادت»، ۲-

قول اهل دل، کلید گنج سعادت است: تشبیه بلیغ استادی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فاقد ایهام («هزار» دارای ایهام تناسب است). / تشبيهات: ۱- «آفتاب می»، ۲- «مشرق پیاله»، ۳- «باغ عارض ساقی»

گزینه «۳»: فاقد ایهام («باز» دارای ایهام تناسب است). / تشبيهات: ۱- «بهار عمر»، ۲- «تخت چمن»، ۳- «چتر گل»

گزینه «۴»: ایهام: «مهر»: ۱- محبت، ۲- خورشید / تشبيه: ۱- «آینه روی»: تشبیه درون‌واژه‌ای (چهره، به آینه تشبیه شده است).

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

۳۳- گزینه «۴»

اغراق: زیاده‌روی و بزرگنمایی شاعر در اشک ریختن / ایهام ندارد. (توحّه: واژه «مردم» در معنای «مردمک چشم» سازگار نیست و ایهام تناسب ساخته است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام: مهر (مهرپرور): محبت و عشق، ۲- خورشید / اغراق دارد.

گزینه «۲»: ایهام: تمام: ۱- بدر (حالت کامل ماه)، ۲- کافی و بسنده / اغراق دارد.

گزینه «۳»: ایهام: روان: روح و جان، ۲- رایح و متداول / اغراق ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۸۱ تا ۹۰)

(سید علیرضا علویان)

۳۴- گزینه «۴»

در این بیت، واژه‌ای ایهام یا ایهام تناسب ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام دارد؛ هو: ۱- هوای اطراف ما، جو زمین ۲- آرزو و عشق،

میل و هوس

(کلام کاظمی)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: هراس انگیز دانستن هیبت
ممدوح در هنگام پیکار و کارزار با بیان اغراق آمیز و مفهوم بیت گزینه «۳»:
سامان یافتن امور مملکت با پیکار و مبارزة ممدوح

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۸۸)

«۴۲- گزینه ۳»

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: هراس انگیز دانستن هیبت
ممدوح در هنگام پیکار و کارزار با بیان اغراق آمیز و مفهوم بیت گزینه «۳»:
سامان یافتن امور مملکت با پیکار و مبارزة ممدوح

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۸۸)

(هومن نمازی)

ابیات «الف و ب» هر دو به این مفهوم تأکید دارند که تا وقتی دل آدمی از
بدی‌ها پاک نشود، اثری از نور الهی در آن پیدا نخواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۵)

«۴۳- گزینه ۲»

(سعید بعفری)

سعدی در این بیت می‌گوید من مانند شینمی در برابر آفتاب بی ارزش بودم
و عشق تو سبب شد از ستاره عیوق هم بگذرم و به کمال برسم.
تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فقط عشق فنان‌پذیر و جاودان است و باقی چیزها فانی است.
گزینه «۳»: عشق شیرین از جانم ارزشمندتر است.

گزینه «۴»: توصیف لطفات معشوق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۶)

(سعید بعفری)

هر دو بیت اشاره به آن دارند که سخنور به کلک و شعر خود می‌بالد و آن را
روشنی‌بخش جهان می‌داند. البته صائب در مصراج دوم بیت «الف» می‌گوید
بخت من تیره است، اما در مصراج اول همین بیت کلک (قلم و سخن) خود
را چراغ بزم عالم می‌داند.

تشریف سایر ابیات:

بیت «ب»: حافظ به مخاطب (معشوق یا ممدوح) خود می‌گوید گوهرهای
ناسفت‌هایی که من داشتم به اصلاح شما در شعرم نظم می‌گرفت. گوهر
«سفته» به معنای جواهر سوراخ‌شده‌ای است که آماده استفاده زینتی است.
بیت «د»: بیت در توصیف سرگردانی و پریشانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۷)

«۴۵- گزینه ۳»

هر دو بیت اشاره به آن دارند که سخنور به کلک و شعر خود می‌بالد و آن را
روشنی‌بخش جهان می‌داند. البته صائب در مصراج دوم بیت «الف» می‌گوید
بخت من تیره است، اما در مصراج اول همین بیت کلک (قلم و سخن) خود
را چراغ بزم عالم می‌داند.

تشریف سایر ابیات:

بیت «ب»: حافظ به مخاطب (معشوق یا ممدوح) خود می‌گوید گوهرهای
ناسفت‌هایی که من داشتم به اصلاح شما در شعرم نظم می‌گرفت. گوهر
«سفته» به معنای جواهر سوراخ‌شده‌ای است که آماده استفاده زینتی است.
بیت «د»: بیت در توصیف سرگردانی و پریشانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۷)

(یاسین مهریان)

«۳۸- گزینه ۱»

صورت سؤال، استعاره مکنیه را می‌خواهد.
در بیت گزینه «۱»، «باریدن سنگ»، دارای استعاره مکنیه غیر تشخیص است:
سنگ (مشبه) همانند باران (مشبه به) می‌بارد.

در این تشبیه، مشبه به حذف شده است و مشبه، به همراه یکی از ویژگی‌های
مشبه به ذکر شده است.

توجه: هر تشخیصی، استعاره مکنیه است ولی هر استعاره مکنیه‌ای، تشخیص
نیست (ربطه عموم و خصوص مطلق).

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «ای ماه»، استعاره مکنیه ندارد؛ زیرا «ماه» استعاره مصرحه از
معشوق شاعر است و در واقع شاعر، یار خود را مورد خطاب قرار داده است، نه
ماه را.

گزینه «۳»: «دیوار» استعاره مصرحه از جسم شاعر
گزینه «۴»: «عقیق» استعاره مصرحه از لب معشوق
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

«۳۹- گزینه ۲»

وزن بیت داده شده، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است.
(سپیده‌دم: مفاعلن) (که صبا بیو: فعلاتن) (ی لطف جان: مفاعلن) (گیرد: فعلن
فعلن طبق اختیار ابدال) «

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۴۰- گزینه ۲»

وزن این بیت، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن» است.
(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(عزیز الیاسی‌پور)

«۴۱- گزینه ۲»

آرایه‌های بیت صورت سؤال: تشبیهات: «مرغ دلم»، «گلستان عشق»، «مرغ
دلم مثل تذرو شد»، «[تو] مانند لاله شوی» و «[تو] مانند ریحان شوی» /
ایهام تناسب در واژه «بو» که در معنای آزو آمده است و معنای ثانویه آن
(رایحه) با لاله و ریحان تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و برع، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

(عزیز الیاسی‌پور)

«۴۶- گزینه ۲»

تشریف موارد نادرست:

ب) در این دوره توجه به داستان بلند بیشتر بود.
ج) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب ابتدا سیاسی
است و بعد اجتماعی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سیک‌شناختی، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۱- گزینه «۳»

وزن شعر گزینه «۳»، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

تشریف سایر ایات:

گزینه «۱»: شعر بر وزن «فعالتن» سروده شده است که در آن، از اختیار زبانی (حذف همزه و ...) و اختیار وزنی (آوردن فاعلاتن به جای فعالتن و ...) استفاده شده است.

گزینه «۲»: تکرار وزن واژه «فعالاتن»

گزینه «۴»: وزن واژه همسان «فعالاتن» و متفرعات آن.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۲- گزینه «۴»

وزن درست در گزینه «۴»: مستفعل مستفعل مستفعل مستفت

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۳- گزینه «۴»**وزن صحیم مصراعها:**

ب) مفعول مفاعیل مفعول مفاعیل

د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(مهند اصغری)

۵۴- گزینه «۳»

«هجو» در ایات، مقابل «مدح» است؛ و در واقع ایاتی طنزآمیز و گزنده برای برشمردن عیب کسی می‌باشد.

در همه ایات به‌جز بیت گزینه «۳» بیانی طنزآمیز و بدگویی و نکوهش ویژگی‌های انسانی مشهود است.

اما در بیت گزینه «۳» شاعر مخاطب را مورد ستایش قرار می‌دهد. (مدح است.)

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در نکوهش قد بلند و دراز مخاطب بیان شده است.

گزینه «۲»: این بیت بیانگر بخل و خساست مخاطب همراه با انتقاد و سرزنش است.

گزینه «۴»: شاعر ریش بلند و قد کوتاه مخاطب را مورد نکوهش و تمسخر قرار داده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۷)

(همون نمازی)

۵۵- گزینه «۴»

صورت سوال و گزینه «۴» راجع به منتظر دیدار بودن سخن می‌گویند.

شاعر در گزینه «۱» معتقد است انتظار کشیدن کار بیهوده‌ای است و در بیت گزینه «۲» می‌گوید دیگر انتظار نمی‌کشم؛ همچنین در گزینه «۳»

شاعر معتقد است مردن بهتر از انتظار کشیدن است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰۶)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۴۷- گزینه «۱»

«معنی گریزی» از ویژگی‌های ادبی و «آزادی در انتخاب موضوع شعر» از ویژگی‌های فکری شعر معاصر است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ابهام و نمادگرایی، هر دو از ویژگی‌های ادبی شعر این دوره‌اند.

گزینه «۳»: سادگی جملات ← ویژگی زبانی / قالب‌های نیمایی و سپید ← ویژگی ادبی

گزینه «۴»: صور خیال جدید ← ویژگی ادبی / واژگان جدید ← ویژگی زبانی (علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

(مهند اصغری)

۴۸- گزینه «۳»

این بیت، مربوط به ادبیات معاصر است و شاعر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، در مورد معشوق زمینی سخن گفته است. بیت از هوشنگ ابتهاج است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر در این بیت، به مفاهیم و مضامین اسلامی و دینی توجه دارد. بیت از سید علی موسوی گرمارودی است.

گزینه «۲»: باستان‌گرایی (استفاده از «را» در معنای «به») و گرایش به استفاده از واژه‌های کهن مانند بیهشانه، خامشی و مانی در زبان شعر محسوس است.

گزینه «۴»: زبان و واژگان شعری مانند «گزره» در این بیت، به سبک خراسانی نزدیک است. این بیت هم از موسوی گرمارودی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۹)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۹- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، وزن بیت، «فعالاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که رکن آخر محدود می‌باشد و نام این وزن، «رمل مثمن محدود» است.

سایر گزینه‌ها به درستی نام‌گذاری شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۹۷)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۰- گزینه «۴»

«مستفعلن» وجود ندارد.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رکن اول مصراع سوم و رکن دوم مصراع چهارم با ابدالی که صورت گرفته است، وزن واژه «فعالتن» تبدیل به «مفعولن» شده است.

گزینه «۲»: در رکن پایانی مصراع‌های اول، دوم و پنجم این وزن واژه دیده می‌شود.

گزینه «۳»: در ابتدای بندهای دوم، سوم و چهارم فاعلاتن وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

(مهرشاد ایمانی نسب)

جامعه‌شناسان انتقادی، صرفاً آرمان‌ها و ارزش‌ها را توصیف نمی‌کنند بلکه به داوری ارزشی آن‌ها پرداخته و برای عبور از وضع موجود و رسیدن به وضع مطلوب، راهکارهایی را ارائه می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۲)

۶۰- گزینه «۴»

جامعه‌شناسان انتقادی، صرفاً آرمان‌ها و ارزش‌ها را توصیف نمی‌کنند بلکه به داوری ارزشی آن‌ها پرداخته و برای عبور از وضع موجود و رسیدن به وضع مطلوب، راهکارهایی را ارائه می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۲)

(کوثر شاه‌حسینی)

۶۱- گزینه «۴»**تشریح عبارت نادرست:**

با غلبه رویکرد تفسیری، رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوى انتقادى و تجویزی به علوم اجتماعى باز شد.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

(هیله مهی)

۶۲- گزینه «۲»

- جامعه‌شناسان انتقادی، بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر، تأکید می‌کنند؛ همچنین به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازن.

- جامعه‌شناسان انتقادی، همانند جامعه‌شناسان تفسیری، بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه ۸۲)

(آرش مرتضائی فر)

۶۳- گزینه «۳»

مدل رایج سیاست‌گذاری در دوره مدرن، «همانندسازی» بود. همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه است.

- همانندسازی، سیاستی بود که دولتها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها در پیش گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (هویت، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد). - درست

گزینه «۲»: درست - درست - نادرست (هویت و دانش در کنار ثروت و قدرت، کانون نزاع و کشمکش می‌شوند).

گزینه «۴»: درست - نادرست (در مدل تکثیرگرا، گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی در بعد اجتماعی هویت، مورد توجه قرار می‌گیرد). - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

جامعه‌شناسی (۳)

(ربهانه امینی)

۵۶- گزینه «۴»**تشریح موارد:**

- مدرک دیپلم یا فوق دیپلم: نابرابری اجتماعی

- زن یا مرد بودن: تفاوت اسمی

- قدکوتاه یا قدبلند بودن: نابرابری طبیعی

- سیاه یا سفیدپوست بودن: تفاوت اسمی

- خانواده اشرافی یا معمولی: نابرابری اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه ۷۲)

۵۷- گزینه «۲»

رویکرد اول (طرفداران قشریندی):

- تأکید آنان بر کارکردهای قشریندی اجتماعی است.

- نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن قشریندی اجتماعی را نادیده می‌گیرند.

- رقابت را ضروری می‌دانند.

- چنین می‌پندازند که نابرابری‌های اجتماعی، پیامد تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه ۷۵)

(کوثر شاه‌حسینی)

۵۸- گزینه «۳»**تشریح عبارت نادرست:**

طرفداران قشریندی اجتماعی چنین می‌پندازند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه ۷۶)

(فاطمه صفری)

۵۹- گزینه «۲»

- مدل لیبرالی، اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و همچنین این رویکرد معتقد است نقش‌های عالی رتبه، نقش‌های پرمسؤلیتی هستند که برای بقای جامعه مهم‌ترند و به بیشترین توانایی و استعداد نیاز دارند.

- در مدل عدالت اجتماعی، دولت به نمایندگی از جامعه موظف است، نیازهای ضروری همه افراد را تأمین کند.

- در رویکرد دوم (مدل کمونیستی) نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، تابرا بری اجتماعی، صفحه‌های ۷۳، ۷۷ و ۷۸)

(همیه مهی)

«۶۹- گزینه ۳»

تشریف عبارت‌های نادرست:

- فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، «مدينه جاهله» نامیده است.
- فارابی در علم مدنی به «تبیین»، یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن‌ها می‌پردازد.
- مدينه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدينه فاضله به وجود می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بیان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

(مهرداد ایمانی نسب)

«۷۰- گزینه ۴»

- عقل انتقادی: عقلی است که برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود؛ مثلاً وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند.

عقل ابزاری (تجربی): اصل انقباض و انبساط فلزات در علوم طبیعی و عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی و ... به کمک این عقل درک می‌شوند.
 عقل تفسیری: برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود. برای مثال معنای برخاستن یک فرد در جمع با کمک این عقل فهمیده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بیان اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

جامعه‌شناسی (۱)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۷۱- گزینه ۳»

- کودتا نظامی در الجزایر، مانع از اجرای نتایج انتخابات شد.
- صرفاً تغییرات هویتی افراد در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه به تعارض فرهنگی می‌انجامد، نه تغییر هویتی.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

(سید محمد مردنی دینانی)

«۷۲- گزینه ۲»

- بحران هویت زمانی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- در تحول فرهنگی، تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درونی فراتر می‌روند.
- در تزلزل فرهنگی، عقاید و آرمان‌ها ثبات و استقرارشان را از دست می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(همیه مهی)

«۶۵- گزینه ۱»

الف) تعارف به معنای شناخت متقابل است و در مقابل الگوی تنازع قرار دارد.

ب و ج) سیاست هویت دو چهره دارد: یا به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود (سازمان همبسته کوکلاس کلان و پشتیبانی از برتری نژاد سفید) و یا گروه‌های به حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند. (جشن سال نوی چینی با نمایش‌ها و تزیین‌هایش، فقط رویدادی نمایشی نیست که هر ساله در آمریکا برگزار می‌شود؛ بلکه نماد تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکاست).

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۱)

جامعه‌شناسی (۳) - اختیاری

«۶۶- گزینه ۴»

تشریف عبارات:

- شناخت متقابل افراد و جوامع از یکدیگر، هم به آن‌ها کمک می‌کند که تفاوت‌های همیگر را درک کنند و به این تفاوت‌ها احترام بگذارند و هم اشتراکاتی را ایجاد می‌کند که به بهترشدن روابط‌شان منجر می‌شود.

- تعارف به معنای شناخت متقابل است.

- رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری، به دلیل پیروی از الگوی تعارف و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یکدیگر قائل بودند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

«۶۷- گزینه ۱»

تشریف عبارت نادرست:

- گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن، به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفتگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۲)

«۶۸- گزینه ۱»

گزینه ۱۱: نادرست (علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد از نافع ترین علوم شمرده شده‌اند). - درست

- گزینه ۲: درست - درست
- گزینه ۳: نادرست (علوم ابزاری نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند). - نادرست (علوم نافع نه به علوم ابزاری و نه به علوم عقلانی و وحیانی محدود نمی‌شود).

گزینه ۴: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در بیان اسلام، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(ریهانه امینی)

۷۷- گزینه «۳»

تشرییم مورد تادرست:

- آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(ریهانه امینی)

۷۸- گزینه «۴»

تشرییم موارد تادرست:

- کشورها در ایجاد بحران سهم یکسانی ندارند، اما همه از پیامدهای نامطلوب آن‌ها متأثر می‌شوند.

- اولین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ م در انگلستان به وجود آمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۹۱، ۹۲ و ۹۵)

(فاطمه صفری)

۷۹- گزینه «۲»

در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. در دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای بروز رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید بلکه با اصلت بخشنیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و نالمیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

در نیمة اول قرن بیستم، با روش‌شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۱)

(فاطمه صفری)

۸۰- گزینه «۲»

بررسی موارد تادرست:

(الف) ابتدا چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و ... رخ می‌دهند و سپس چالش‌ها و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی و ... ظاهر می‌شوند.

(ج) تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۲)

(سید محمد مدنی (ینانی))

۷۳- گزینه «۳»

جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای روحی و معنوی افراد عمل نکند، به پوچ‌انگاری برسد و به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد، یا از آن‌ها غفلت کند، نشاط زندگی را از دست می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۳)

(کوثر شاه‌حسینی)

۷۴- گزینه «۳»

جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، با حفظ هویت فرهنگی خود به تعامل با آن‌ها پرداخت و به همین دلیل، عناصر سازگار با هویت خود را از آن‌ها گرفت و در موارد مورد نیاز، به بازاری آن عناصر پرداخت.

غرب‌زدگی جوامع غیرغیری مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷ و ۹۹)

(کوثر شاه‌حسینی)

۷۵- گزینه «۲»

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی حقیقی (فطري) می‌شود.

نه تنها افراد، بلکه جهان‌های اجتماعی نیز ممکن است دچار از خود بیگانگی شوند که به آن «از خود بیگانگی فرهنگی» گفته می‌شود.

اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خود بیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خود بیگانگی گرفتار می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

جامعه‌شناسی (۲)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۷۶- گزینه «۲»

نظریه «جنگ تمدن‌ها» که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغیری را توجیه می‌کرد.

از مهم‌ترین عوامل وقوع این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افروزند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غله بر طبیعت بهدست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۸۱۶ تا ۸۶۰)

(مهری پاھدری)

«۸۶- گزینه ۴»

در حالت درماندگی آموخته شده فرد ارتباطی میان رفتار خود و پیامد رفتار احساس نمی کند. یعنی باور دارد جه رفتار را انجام دهد چه انجام ندهد تغییری در زندگی او ایجاد نمی شود. برای مثال زمانی که رژیم می گیرد، وزن او تغییری نمی کند (زیاد یا کم نمی شود). یا زمانی که به اندازه می خوابد، کمبود خواب او تغییری نمی کند. (زیاد و کم نمی شود).

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۷۹ تا ۱۷۶)

(محمد هبیبی)

«۸۷- گزینه ۱»

در این شعر، شاعر به معشوق خود ابراز علاقه می کند، در حالی که در عمل او را ترک می کند. در روان‌شناسی به این حالت که رفتار و باور فرد هماهنگ نباشد، ناهمانگی شناختی می گویند.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۹ تا ۱۷۲)

(همیرضا توکلی)

«۸۸- گزینه ۴»

هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر احساسی و یک عنصر آمادگی برای عمل است. که موارد صورت سؤال به ترتیب نشان دهنده عناصر شناختی، احساسی و آمادگی برای عمل هستند.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه ۱۷۲)

(محمد هبیبی)

«۸۹- گزینه ۴»

عوامل زیستی شکل دهنده رفتار انسان را انگیزه می نامند. از آنجایی که نرگس از مانتوی خریده شده تعریف می کند، پس او دچار ناهمانگی پس از تصمیم شده است. مدیر جدید با اقدامات خود می خواهد محیط را تحت کنترل بگیرد. و این مربوط به ادراک کنترل می شود. مریبی بین اقدامات خود و پیشرفت تیم رابطه‌ای نمی‌بیند، فلذا استعفا می دهد. استعفای او اشاره به درماندگی آموخته شده دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، ترکیبی)

(محمد هبیبی)

«۹۰- گزینه ۲»

رفتار و باور محمد با یکدیگر هماهنگی دارد. او خالماش را که به آن وقت بیشتری اختصاص داده (رفتار)، بیشتر دوست دارد (باور).

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۹ تا ۱۷۲)

روان‌شناسی

(مهسا عفتی)

«۸۱- گزینه ۳»

انگیزه افراد از نظر شدت می تواند با یکدیگر متفاوت باشد، افراد مختلف در انجام یک کار ممکن است که میزان انگیزه متفاوتی را از خود نشان دهند.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۲)

(همیرضا توکلی)

«۸۲- گزینه ۲»**تشریف گردنها:**

گزینه «۱»: منابع انگیزشی هم درون و هم بیرون فرد قرار دارند.

گزینه «۲»: رفتار انسان برای تحقیق، محتاج انگیزه است.

گزینه «۳»: انگیزه‌های او ممکن است به تعویق افتد.

گزینه «۴»: انگیزه اشاره به چرا بی رفتار دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۳)

(مهری پاھدری)

«۸۳- گزینه ۲»

زمانی که فردی کاری را انجام دهد «تا» به هدف دیگری بر سر انگیزه او بیرونی است. مانند هانیه که کنکور شرکت می کند «تا» اصرار خانواده را مدیریت کند یا محدثه که کنکور تیرماه را شرکت می کند «تا» بتواند مشاور کنکور شود. بالعکس زمانی که علت انجام کاری خود آن کار باشد (به مانند سعید) انگیزه فرد، درونی است. (برای کار سعید یک عامل خارجی ذکر نشده است).

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه ۱۶۳)

(همیرضا توکلی)

«۸۴- گزینه ۳»

نظام باورها و ارزش‌های فرد به صورت مثبت و منفی در نگرش ما نقش دارند. استناد نیز یکی از عوامل نگرشی است که می تواند نقش مثبت و منفی در نظام نگرشی ما ایجاد کند، اما درماندگی آموخته شده تنها، نقش منفی در نگرش ما دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۵ و ۱۷۴ تا ۱۷۹)

(مهری پاھدری)

«۸۵- گزینه ۳»

زمانی که علت پدیده‌ای را درون خود جست و جو کنیم استناد ما درونی است (مانند حمید و رضا) و زمانی که علت را بیرون از خود جست و جو کنیم استناد بیرونی است (مانند سعیده). از زاویه‌ای دیگر زمانی که استناد ما ناظر به دلایلی باشد که تغییر نمی کنند، مانند سبز بودن دست، استناد ما به عوامل پایدار و زمانی که استناد ما ناظر به دلایلی باشد که تغییر پذیرند، مثلاً کیفیت گلدانی که گل فروشی می آورد یا توجه کردن یا نکردن به گیاهان، استناد ما ناپایدار است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

(مرتفعی کاظم شیرودی)

«رأيت»: دیدم (رد گزینه ۲) / «عجوزاً مسکيناً»: پیرمردی بیچاره، پیرمرد بیچاره‌ای، یک پیرمرد بیچاره (رد گزینه ۴) / «يطلب»: (ماضی + مضارع → مضارع استمراری فارسی) طلب می‌کرد، می‌خواست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «ولكن»: ولی / «لم يساعد»: کمک نکردن (رد گزینه ۲) / «المارة»: رهگذران، عابران (رد گزینه ۲) / «لم تكن»: نبود / «المرة الأولى»: بار اول، اولین بار (ترجمه)

(مسین رفانی)

«٩٥- گزینه ۳»

گزینه ۱: اعتماد فرزندان به دست نخواهد آمد، مگر این که مادر به آنچه می‌گوید، عمل کند!
گزینه ۳: بخشش، باعث کاهش هر چیزی به جز دانش می‌شود!
گزینه ۴: چیزهای فراوان به جز ادب، ارزان هستند!

(ترجمه)

(علی رسولی)

«٩٦- گزینه ۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «كاد»: (فعل ماضی است) نزدیک بود
گزینه ۳: «يفرح» لازم است نه متعنتی، پس فقط فاعل می‌گیرد، نه مفعول؛ «فقراء» هم فاعل است نه مفعول (... عیدی که فقیران در آن شاد می‌شوند!)
گزینه ۴: «حتى ننتفع»: (فعل مضارع است) تا سود بپریم

(ترجمه)

(پژوه وهان - گبر)

«٩٧- گزینه ۲»

«در نمایشگاه کتاب»: فی معرض الكتاب / «ديدم»: شاهدت، رأيت / «دانشجویی را که فارغ‌التحصیل شده بود»: طالباً تخرج، طالبة تخرجت (ماضی + جمله وصفیه ماضی ← ماضی بعید یا ساده) (رد سایر گزینه‌ها): گزینه‌های ۱ و ۴ به خاطر مضارع بودن جمله وصفیه و گزینه ۳ به خاطر عدم مطابقت فعل «تخرج» از نظر جنس با «طالبة»، نادرست‌اند. / «سال قبل»: فی العام الماضي، فی السنة الماضية / «از دانشگاه ما»: من جمعتنا (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

«٩١- گزینه ۳»

(امیرحسین شکوری)
«كل وعا»: هر ظرفی (در گزینه‌های ۱ و ۴) کلمه «كتباش» اضافه است. / «يتصيق»: تنگ می‌شود / « بما»: با آنچه، به‌وسیله آنچه / «جعل»: قرار داده شده است، نهاده شده است (فعل ماضی مجھول است). (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «إلا»: جز، مگر / «وعاء»: ظرف (رد گزینه ۴) / «فإن»: زیرا آن، چراکه آن (در گزینه ۴) ترجمه نشده است. / «يتشبع»: گسترش می‌یابد، فراخ می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

«٩٢- گزینه ۴»

(مسین رفانی)
«لم يلتقط»: توجه نکرد، توجه نکرده است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «شاب» کذاب، جوان بسیار دروغگویی (رد گزینه ۳) / «تطاھر بالعرق» (جمله وصفیه با معنای ماضی بعيد یا ساده): وانمود به غرق شدن کرد (کرده بود) (رد گزینه ۲) / «مرافقی» (مراقبین)، همراهان (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

به ساختار زیر در عبارت دقت کنید:

«شاب (نکره) ... الشاب (ال دار)»: جوانی ... آن (این) جوان

(ترجمه)

«٩٣- گزینه ۴»

(ولی برہی - ابوه)
«لم تُجلِّسْهَا»: او را نشاندی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «و أنت تعلم»: فعل در جمله حالیه مضارع است و فعل جمله قبلی، به صورت ماضی آمده است، پس فعل مضارع در جمله حالیه، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود: در حالی که تو می‌دانستی (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أن»: که (رد گزینه ۳) / «يَكْرَهُ»: ناپسند می‌دارد

(ترجمه)

«٩٤- گزینه ۳»

(روح الله لکشن)
«لن ينال ... إلـا ...»: دست نخواهند یافت (نخواهند رسید) مگر (جز)... فقط (تنها) ... دست خواهند یافت (خواهند رسید) (فعل مستقبل است نه مضارع) (رد گزینه ۲)، ضمناً جایگاه ترجمه «فقط (تنها)» در گزینه ۴ مناسب نیست. (رد گزینه ۴) / «الحياة»: زندگی (ضمیر متصل ندارد). (رد گزینه ۱) / «همواره» در گزینه ۴ اضافی است. (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

گزینه «۲»: چه کسی پشتیبان ما است، هنگامی که احساس ضعف می‌کنیم؟ «برادرمان»

گزینه «۳»: چه کسی مشاور امانتدار موسی شد؟ «برادرش هارون». (درک مطلب)

۱۰۲ - گزینه «۳» (همیرضا قائز امینی - اصفهان)

در این گزینه، جمع مکسر «أفضل» (اسم تفضیل بر وزن: أفعَل) به صورت «أفضل» (بر وزن: أفاعِل) صحیح است.

(تمثیل صرفی و اعراب)

۱۰۳ - گزینه «۲» (همیرضا قائز امینی - اصفهان)

در این گزینه، «مُعاونة» (کمک کردن، یاری) مصدر از فعل ثلاثی مزید از باب «مُفَاعِلَة» است و هرگز اسم مفعول نیست.

(تمثیل صرفی و اعراب)

۱۰۴ - گزینه «۱» (ولی برهی - ابهر)

در گزینه «۱»، «يَتَفَقَّهُونَ» فعل مضارع باب تفعّل است و باید عین الفعل آن فتحه بگیرد؛ بنابراین «يَتَفَقَّهُونَ» بر وزن «يَتَعَلَّلُونَ» درست است.

(فبیط هرکات)

۱۰۵ - گزینه «۳» (عمار تابیفشن)

«گذرا بودن و بی اعتباری دنیا» مفهوم کلی آیات شریفه در گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» است، در حالی که گزینه «۳»، به این نکته اشاره دارد که «خدواند ناظر بر اعمال انسان است».

(مفهوم)

۱۰۶ - گزینه «۳» (عمار تابیفشن)

حرف «ل» در گزینه «۳» معنای تأکید دارد، اما در سایر گزینه‌ها به معنای «برای اینکه، تا اینکه» (از نوع ناصبه) می‌باشد.

ترجمه آیه شریفه در گزینه «۳»: همانا انسان قطعاً در زیان است، مگر کسانی که ایمان آوردند!

(قواعد فعل)

۱۰۷ - گزینه «۴» (مهدی پیغمبری)

در گزینه «۴»، «نفایات» اسم نکره است و جمله فعلیه «إِذَا» توصیف کننده آن می‌باشد. (ترجمه: هر کس زباله‌هایی را که زیاد شده‌اند، در جای مناسبش قرار دهد، در پاکسازی مدرسه یاری می‌رساند!)

نتهی: جمله وصفیه، جمله‌ای است که بعد از اسم نکره و برای توصیف آن می‌آید.

ترجمه متن درک مطلب:

رابطه برادرانه، رابطه‌ای است که با هیچ رابطه دیگری قابل مقایسه نیست. هیچکس در دنیا ممکن نیست که مانند برادر تو باشد. برادر کسی است که ممکن است مانند ستون فرات تو باشد. وقتی احساس ناتوانی می‌کنی به او تکیه می‌کنی و وقتی احساس ضعف می‌کنی، در درون او پنهان می‌شوی و زمانی که امنیت می‌خواهی، زیر بال‌های او حمایت می‌گیری و او کسی است که به تو در زندگیت کمک می‌کند!

موسی غیر از برادرش هارون کسی را برگزید که وزیرش باشد. مشاور امانتدار او کسی است که بر او اعتماد می‌کند و در کار و حالش با او شریک می‌شود، او تنها کسی است که بر حق و خیر یاریش خواهد کرد. و این همان نمونه برادر نیکوکار است که نقش او کمک به تو و باری تو و نیرو دادن به تو در نیکی و حق می‌باشد. و منزه است کسی که احساس ما را نسبت به برادر متفاوت قرار داد. ممکن است تو به هر کسی غیر از برادرت احساس حسادت کنی، زیرا برادر تنها کسی است که آرزو می‌کند تو از او بهتر باشی.

۹۹ - گزینه «۴» (همیرضا قائز امینی - اصفهان)

گزینه نادرست را درباره رابطه برادری مشخص کنید: پاسخ: آن، ما را باز می‌دارد از اینکه برادرمان را در سختی‌ها همراهی کنیم! (نادرست)

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آن، ما را تشویق به باری کردن برادرانمان می‌کند. (درست)

گزینه «۲»: هیچ رابطه‌ای در جهان با آن برابر نمی‌کند. (درست)

گزینه «۳»: آن، از بهترین روابط در زندگی به شمار می‌رود. (درست)

(درک مطلب)

۱۰۰ - گزینه «۴» (همیرضا قائز امینی - اصفهان)

گزینه نامناسب را برای جای خالی مشخص کنید: «برادر، گویی کلید طلایی گشایش است، زیرا او»؛ پاسخ: در مشکلات روزگار بر انسان تکیه می‌کند! (نامناسب است)

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از انسان مراقبت می‌کند و از او در برابر سختی‌ها نگهداری می‌کند!

گزینه «۳»: در مشکلات از انسان محافظت می‌کند!

گزینه «۴»: انسان را از خطراتی که در زندگی با آن رویه رو می‌شود، دور می‌کند!

(درک مطلب)

۱۰۱ - گزینه «۴» (همیرضا قائز امینی - اصفهان)

جواب کدام سؤال در متن نیامده است؟؛ پاسخ: موسی و وزیرش چگونه زندگی می‌کرند؟ «در متن اشاره‌ای به این موضوع نشده است.»

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چه زمانی انسان از برادرش، توقع کمک دارد؟ «هنگامی که انسان احساس ناتوانی و ضعف می‌کند»

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه «۱»
 (اصسان کلاته عربی)
 «تَنَزَّلَنَا»: فروفرستادیم (رد گزینه ۳) / «تَنْزِيلًا»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً
 (رد سایر گزینه‌ها)
 (ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۲»
 (کاظم غلامی)
 «الْفَلَاحُونَ الْخَبْرَاءَ»: کشاورزان خبره (آگاه) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مُعْتَقِدُونَ»: معتقد هستند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «اَخْتَلَالٌ تَوْازُنِ الْطَّبِيعَةِ»: به هم خودن تعادل طبیعت (رد سایر گزینه‌ها) / «مِنْ أَهْمَّ أَسْبَابَ»: از مهم‌ترین دلایل (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَكُونُ»: می‌باشد، است
 (رد گزینه ۱)
 (ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۳»
 (کاظم غلامی)
 «الْغَازَاتُ الْمُلُوَّثَةُ الْأَتَى»: گازهای آلوده‌کننده‌ای که (ترکیب وصفی است) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تُنْتَجُ الْمَصَافِي»: پالایشگاه‌ها تولید می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الْمُوَاطَنِينَ الْكَثِيرِينَ وَ النَّبَاتَاتِ»: هموطنان سیار و گیاهان (الکثیرین) تنها صفت برای «الموطنین» است) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَنْ حَدَّدَ»: محدود سازیم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تُصْنَعُ»: ساخته می‌شوند (رد گزینه ۱)
 (ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۴»
 (علی رسولی)
 هنگامی که پیش از «إِلَّا» جمله منفی آمده است و مستثنی منه ذکر نشده باشد، می‌توانیم عبارت را به صورت مثبت و مؤکد ترجمه کنیم. توجه داشته باشید که در این حالت، لفظ «نها» یا «فقط» به جای «إِلَّا» می‌نشیند و اسم پس از آن بدون فاصله می‌آید.
 ترجیحه صحیح عبارت: فقط یک دانشآموز در مسابقه علمی شرکت کرد!
 (ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۱»
 (سید محمدعلی مرتضوی)
 «نوعی از ماهی‌ها وجود دارد»: هناك نوع من الأسماء، يوجد نوع من الأسماء (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «ماند موجودات زنده نیاز ندارد»: لا يحتاج ... إِحْتِاجَ الْأَحْيَاءِ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «آب و غذا و هوا»: الماء و الطَّعام و الهواء (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
 (ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۴»
 (کتاب آبی پیمانه‌ای)
تشریف سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: «مفعول مطلق لبيان نوع الفعل» نادرست است. «تَصْحِيحًا» مفعول مطلق تأکیدی است.
 گزینه «۲»: « مجرّد ثلاثی » نادرست است؛ فعل مزید ثلاثی از باب مفاعلة است.
 گزینه «۳»: « مضيّه: تصحّح / نائب فاعله ضمير » نادرست است. مضيّ آن «صحيح» و نائب فاعلش «الأخطاء» است.
 (تملیل صرفی و اعراب)

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اسم نکره‌ای وجود ندارد.

گزینه «۲»: قبل از فعل «يَجيء»، اسم نکره‌ای نیامده است.

گزینه «۳»: فعل «أَنْ تَعْجَلُ»، «طَعَامًا» را توصیف نمی‌کند. (ترجمه: اگر غذایی را بخوری بدون اینکه عجله کنی، از بیماری‌های گوناگون دور می‌شوی!)

(قواعد اسم)

«۱۰۸- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «لام» بر سر یک مصدر (اسم) آمده و از نوع حرف جر است، در نتیجه فعلی معادل مضارع التزامی نداریم؛ ترجمه عبارت: «متن‌های عربی را برای یادگیری زبان قرآن به شکلی بهتر می‌خوانم»

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پدران و مادران از فرزندان خواستند تا در کار آن‌ها را كمک کنند! گزینه «۲»: شکوفه‌ها در فصل بهار باز می‌شوند تا اینکه بوی خوششان را استشمام کنیم!

گزینه «۴»: «باید به ورزشگاه برویم زیرا تیم ما به تشویقمان نیاز دارد!»

(قواعد فعل)

«۱۰۹- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، «درس» مستثنی منه است، اما در سایر گزینه‌ها مستثنی منه حذف شده است.

(اسلوب استثناء)

«۱۱۰- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، «الشيماء» فاعل است که بعد از «إِلَّا» آمده است، از طرفی مستثنی منه هم در جمله وجود ندارد، پس «الشيماء» همراه با لفظ «فقط، تنها» ترجمه می‌شود.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَسْتَاذ» مفعول است.

گزینه «۲»: «الجمال» مفعول است.

گزینه «۳»: «الفائز» نائب فاعل (برای فعل مجھول «لا يعطى») است.

(اسلوب استثناء)

تاریخ (۳)

(امیرحسین کاروین)

۱۲۱- گزینه «۳»

در جنگ جهانی دوم، سربازان شوروی همان‌طور که از غرب روسیه به سمت شرق عقب‌نشینی می‌کردند، در سر راه خود مزارع و آذوقه‌ها را می‌سوزانند تا دشمن نتواند آن‌ها استفاده کند. با این اوصاف نبرد به داخل روسیه کشیده شد و آلمانی‌ها که نتوانسته بودند تا قبل از زمستان سخت روسیه، به پیروزی بر سند، به سبب سرمای شدید و کمبود آزوف، به شدت ضعیف شده و ادامه نبرد برایشان مشکل شد.

(تاریخ (۳)، پنک بهانی (۲۰۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۰۶ و ۱۰۷)

(کلکور، فارج از کشور، ۹۸)

۱۲۲- گزینه «۲»

پس از به زانو درآمدن نازی‌ها، جنگ با زانی ادامه یافت. در حالی که نشانه‌های شکست و تسلیم شدن ژانپی‌ها آشکار شده بود، دولت آمریکا دو شهر هیروشیما و ناگاساکی ژانپ را برای اولین بار در تاریخ، با بمبهای اتمی ویران کرد. با سقوط برلین و اعلام تسلیم از سوی ژانپ، جنگ جهانی دوم به طور رسمی خاتمه یافت.

(تاریخ (۳)، پنک بهانی (۲۰۳ و چهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹))

(امیرحسین کاروین)

۱۲۳- گزینه «۴»

ژانپ، صنعتی‌ترین کشور آسیا، پس از شکست در جنگ جهانی دوم به اشغال آمریکا درآمد. قانون اساسی جدید آن کشور، دموکراسی را تقویت و قدرت سیاسی را از اختیار امپراتور و فرماندهان نظامی خارج کرد و به نمایندگان منتخب ملت سپرد. ژانپی‌ها نیز با سخت‌کوشی و برنامه‌ریزی دقیق خیلی زود، به موفق‌ترین قدرت پیشرو اقتصادی در جهان تبدیل شدند.

(تاریخ (۳)، پنک بهانی (۲۰۳ و چهان پس از آن، صفحه ۱۱۲))

(پوار میربلوکی)

۱۲۴- گزینه «۱»

در زمان مظفرالدین شاه، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز سراسر ایران به مدت ۶۰ سال به یک سرمایه‌دار انگلیسی به نام ویلیام ناکس دارسی و اگذار شد.

(تاریخ (۳)، نوشت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۱۳)

(پوار میربلوکی)

۱۲۵- گزینه «۲»

سیاست موازنۀ منفی، یعنی ایستادگی در برابر امتیاز‌خواهی دولت‌های سلطه‌جو بود و دقیقاً خلاف سیاست موازنۀ مثبت تلقی می‌شد، که تسلیم شدن در برابر قدرت‌های بزرگ و اعطای امتیاز به آن‌ها را توصیه می‌کرد.

(تاریخ (۳)، نوشت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۳))

(ولی بربری - ابره)

«راجعت» فعل ماضی باب مُفَاعِلة است و ماضی این باب بر وزن «فاغل» می‌آید و باید دومین حرف اصلی آن فتحه بگیرد؛ بنابراین «راجعت» به معنای «مراجعة کردم» صحیح است. هم‌چنین «المُسْتَوْصَف» صحیح است.
(فقط هرگز)

۱۱۷- گزینه «۲»

«راجعت» فعل ماضی باب مُفَاعِلة است و ماضی این باب بر وزن «فاغل» می‌آید و باید دومین حرف اصلی آن فتحه بگیرد؛ بنابراین «راجعت» به معنای «مراجعة کردم» صحیح است. هم‌چنین «المُسْتَوْصَف» صحیح است.
(فقط هرگز)

(سید محمدعلی مرتفعی)

در گزینه «۳»، «مشاهده» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «بیشاد» است.
تشرییم سایر گزینه‌ها:

۱۱۸- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «مشاهده» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «بیشاد» است.

گزینه «۱»: هیچ مصدر مشکوکی برای بررسی وجود ندارد.

گزینه «۲»: «إحسان» مفعول (مفعول به) برای فعل «لا ينس» است.

گزینه «۴»: «مسرعاً» حال (قید حال) است.

(مفعول مطلق)

(حسین، رضائی)

در گزینه «۴»، «محاولة» مفعول مطلق تأکیدی است و بر فعل خود تأکید می‌کند.

۱۱۹- گزینه «۴»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصدر داده شده مضاف‌إليه گرفته است، پس مفعول مطلق نوعی محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: مصدر داده شده صفت گرفته است، پس مفعول مطلق نوعی محسوب می‌شود.

گزینه «۳»: «مساعدة» مفعول (مفعول به) برای فعل «يطلبن» است. (ترجمه: معلم‌ها دخترانی را پاری می‌کنند که از آن‌ها کمکی بخواهند!)

(مفعول مطلق)

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کلکور، ریاضی ۱۴۰۰)

۱۲۰- گزینه «۳»

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «مفعول مطلق» نیامده باشد. در گزینه «۳» مفعول مطلق نیامده است؛ «يعيداً» اصلاً مصدر هم‌جنس فعل قبل از خود نیست تا مفعول مطلق باشد. «كثيراً» هم صفت است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إكراماً» که مصدر منصوب فعل «أكرمت» است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است؛ چون پس از آن «صفت (بالغاً)» آمده است.

گزینه «۲»: «تأديباً» که مصدر منصوب فعل «أدب» است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است؛ چون پس از آن «صفت (جميلأً)» آمده است.

گزینه «۴»: «رغبةً» که مصدر منصوب فعل «رغب» است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) است؛ چون پس از آن «صفت (كثيرةً)» آمده است.

(مفعول مطلق)

تاریخ (۱)

(زهرا دامیر)

گزینه «۲»

مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد. در دوران فرمانروایی او، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد.

در زمان مهرداد دوم، فتوحات او وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت خود رساند و پایه‌های قدرت و سلطنت آنان استوار شد. در روزگار او، سفیرانی از سوی چین به ایران آمدند و در پی آن، روابط تجاری میان دو کشور با تکمیل جاده ابریشم توسعه پیدا کرد. در دوران او اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(امیرحسین کاروین)

گزینه «۲»

دو کشور ایران و روم در زمان ساسانیان بر سر تسلط بر برخی سرزمین‌های مرزی، بهویژه منطقه ارمنستان، با یکدیگر اختلاف و درگیری داشتند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۶)

(بیواد میربلوکی)

گزینه «۳»

حکومت اشکانی به شکل غیرمتتمرکز اداره می‌شد و اداره برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. شیوه غیرمتتمرکز اداره حکومت اشکانیان، شیوه حکومت ملوک الطوایفی نامیده شده است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۲)

(امیرحسین کاروین)

گزینه «۱»

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظرارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر تشکیلات اداری (دیوان سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند. در نتیجه این اقدام‌ها، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد و مناطق مختلف کشور بهویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظرارت و سلطه مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۳)

تاریخ (۳) - اختباری

گزینه «۳»

(علی‌محمد رضایی)

برنامه‌های دولت آمریکا مانند پیوستن ایران به پیمان بغداد (ستتو)، تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک)، اعطای کمک‌های نظامی و مالی به ایران و اجرای بعضی اصلاحات در کشور ما، علاوه بر حفظ حکومت پهلوی و تداوم سلطه آمریکا، هدف مقابله با نفوذ شوروی در ایران را نیز دنبال می‌کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۱۷)

گزینه «۳»

(آنکور سراسری ام)

با وقوع قیام پانزده خرداد، هدف مبارزه تغییر کرد و سرنگونی رژیم پهلوی هدف نهایی مبارزان شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۱۰)

گزینه «۴»

(علی‌محمد کریمی)

هیئت‌های مؤتلفه اسلامی پس از تبعید امام خمینی (ره)، مبارزه مسلحه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار داد و حسنعلی منصور، نخست وزیر وقت را ترور کرد. پس از این واقعه، بیشتر اعضای این گروه دستگیر و چهار تن از آنان اعدام شدند و برخی هم به حبس‌های طولانی محکوم گردیدند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۱۳)

گزینه «۲»

(میلاد باغ‌شیفی)

در چهلم شهدادی قم، در پی اعتراض به انتشار مقاله توهین‌آمیز نسبت به امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات، در ۲۹ بهمن سال ۱۳۵۶ مردم تبریز به پاخته شدند که این اجتماع نیز با یورش نیروهای حکومت مواجه شد و تعدادی شهید و مجرح شدند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۱۷)

گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

شاه پس از سرکوب تظاهرات دانشجویان و دانش‌آموزان در مقابل دانشگاه تهران (۱۳ آبان ۱۳۵۷)، ارتشید غلامرضا ازهاری را جانشین شریف‌امامی کرد تا وی با برقرار کردن حکومت نظامی از سرعت حرکت انقلاب بکاهد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۱۹)

(کلکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

۱۴۰- گزینه «۱»

بررسی موارد:

(الف) در دوران مغول- تیموری، به سبب علاوه‌مندی فرمانروایان به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تاریخ‌نگاری بسیار رایج شد.

(ب) در این دوره مؤلفان تکنگاری به صورت متمرکز، تاریخ زندگی فرمانروایان را توصیف می‌کردند.

(ج) سروdon منظومه‌های حمامی و تاریخی در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. (درستی مورد «ج»)

(د) علاوه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بسزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۲)

جغرافیا (۳)

(صفا هاضمی)

۱۴۱- گزینه «۴»

شناخت موقعیت گسل‌ها برای درک عمل زمین لرزه اهمیت زیادی دارد و پس از شکستگی و آزاد شدن انرژی به صورت زمین‌لرزه، از آنجایی که صفحات ثابت نیستند، تداوم حرکت موجب تجمع دوباره انرژی و شکستگی یا گسل جدید یا آزاد شدن انرژی در محل گسل‌های قدیمی می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۳)

(صفا هاضمی)

۱۴۲- گزینه «۳»

بزرگی زلزله، مقدار انرژی‌ای است که زمین‌لرزه آزاد می‌کند. امروزه برای کاهش میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه (شدت) از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۰)

(صفا هاضمی)

۱۴۳- گزینه «۱»

آبدهی رودها معمولاً در طول سال تغییر می‌کند و در کشور ما در زمستان و اوایل بهار آبدهی رودها افزایش می‌یابد.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۹)

(کلکور فارج از کشور ۹۱)

۱۴۴- گزینه «۱»

چنانچه حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه آبدهی آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد. اگر آبدهی رود آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سریز شود، سیل خسارت‌بار می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۹)

(بوارد میربلوکی)

۱۳۵- گزینه «۲»

در دوران ساسانیان نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقه حاکم، یعنی خاندان ساسانی و اشرافیت سیاسی، نظامی و دینی وابسته به آن از یک سو و توده مردم عادی از سوی دیگر افزایش یافت. طبقه فرادست و حاکم، در مقایسه با گذشته، گسترش چشمگیری یافت و در درون خود دارای مراتب و درجات متفاوت شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۱۱)

تاریخ (۲)

۱۳۶- گزینه «۳»

در ساختار نظام اداری ایران عصر سلجوقی، خواجه نظام‌الملک در تلاش بود که با تقویت حکومت مرکزی از طریق تقویت و توسعه نظام اداری مدنظر خود که مبتنی بر میراث اداری کهن ایرانی بود، ضمن ایجاد ثبات و استمرار، با نیروی سرکش امیران و نظامیان سلجوقی که به سنت‌های قبیله‌ای خود همچنان وفادار بودند، مقابله کند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

(بوارد میربلوکی)

۱۳۷- گزینه «۲»

دوره سلجوقی یکی از دوره‌های مهم هنر اسلامی تلقی می‌شود. گسترش قلمرو، حکومت فراغیر، توسعه شهرنشینی، رشد اقتصادی و حمایت دولتمردان، در شکوفایی هر چه بیشتر هنر و معماری این دوره تأثیر بهسزایی داشت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۱)

(امیرحسین کاروین)

۱۳۸- گزینه «۴»

بخش عمده‌ای از اصلاحات غازان خان، از جمله اصلاح قوانین مالیاتی، بازارسازی قنات‌ها و شبکه‌های آبیاری و اصلاح نظام زمین‌داری، به منظور پیشرفت و رونق فعالیت‌های بخش کشاورزی انجام گرفت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۲)

(امیرحسین کاروین)

۱۳۹- گزینه «۳»

قلمرو پهناوری که مغول‌ها در بخش وسیعی از آسیا از چین تا دریای مدیترانه فتح کردند، دارای پیشینهٔ فرهنگی و هنری عظیم و پیشرفته‌ای بود. در نتیجهٔ فتوحات مغول، تجارب و سنت‌های هنری و هنرمندان سرزمین‌های فتح شده با یکدیگر پیوند خورند و زمینهٔ مناسبی برای شکوفایی هنر در دوران ایلخانان و تیموریان فراهم شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۸)

(کلکتور فارج از کشور ام)^(۱۱)

یکی از نشانه‌های وقوع احتمالی زمین‌لرزه، تغییر در آب‌های زیرزمینی است. در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (چاه، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین می‌رود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر می‌یابد.

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار، کاهش لرزش‌های کوچک زمین را ثبت می‌کنند.

گزینه «۳»: در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب چاه‌ها به طور نامنظم بالا و پایین می‌رود.

گزینه «۴»: پس از توقف لرزش‌ها، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدتری رخ دهد.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

(صفا هاضمی)

گزینه «۴»

عبارات صورت سؤال به ترتیب مربوط به مدیریت «بعد از زمین‌لرزه»، «زمان وقوع زمین‌لرزه» و «پیش از وقوع زمین‌لرزه» است.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۱)

(صفا هاضمی)

گزینه «۴»

در روش‌های سازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل، قبل از وقوع سیل، شدت جریان آن براساس روش‌های هیدرولوژی محاسبه و تخمین زده می‌شود. سپس، با به کارگیری روش‌های مهندسی و احداث سازه‌های مناسب، نسبت به هدایت، انحراف یا مهار سیل اقدام می‌شود. از جمله این روش‌ها اصلاح بسترها رودخانه‌ها، ایجاد کانال‌های انحرافی، ایجاد دیواره‌های مهارکننده و پایدارکننده، احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی (هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها) است.

اجرای روش‌های آبخیزداری از جمله روش‌های غیرسازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل است.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

جغرافیای ایران

(زهرا کتبیه)

گزینه «۲»

پوشش گیاهی، منابع آب و دائمی یا موقت بودن رودها، معادن، خاک و ناهمواری‌ها از عوامل طبیعی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت هستند؛ مانند عبارات «ب» و «ج».

حمل و نقل و ارتباطات، سرمایه و فناوری، سرمایه‌گذاری دولت‌ها و پیشینه و سابقه تاریخی از عوامل انسانی مؤثر بر پراکندگی جمعیت هستند؛ مانند عبارات «الف» و «د».

(بفراخیای ایران، هفrafایی انسانی ایران، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

(کلکتور سراسری نوبت اول ۱۴۰۲ - دی ماه)

ویژگی‌های طبیعی حوضه رود در میزان سیل خیزی آن اثر دارد.

هر قدر حوضه آبخیز یک رود، وسیع‌تر باشد آبدهی آن نیز بیشتر است.

شکل حوضه، شبی و تعداد انشعابات حوضه نیز رابطه مستقیمی با

سیل خیزی رود دارند. حوضه‌های آبخیز از نظر شکل به سه گروه گرد، دراز و

پهن تقسیم می‌شوند. هر چه شکل حوضه آبخیز گردد و شبی آن بیشتر

باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هرچه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد،

سیل خیزی آن کمتر است.

در حوضه‌های گرد، مدت زمان کمتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج

شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد به علت انشعابات پراکنده سرشاخه‌ها که طول

آن‌ها تقریباً به یک اندازه است، همه جریان‌ها همزمان به خروجی می‌رسند

و موجب سریع و وقوع سیل می‌شوند. به عکس در حوضه‌های کشیده، مدت

زمان طولانی‌تری سپری می‌شود تا آب جاری مسافت سرچشمه تا خروجی

را طی کند و در نتیجه آب سرشاخه‌ها به تدریج و به طور متواالی از حوضه

تخلیه می‌شوند.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

جغرافیا (۳) – اختیاری

(صفا هاضمی)

گزینه «۱»

بررسی موارد نادرست:

«ب»: فعالیتهای کشاورزی، خاکبرداری و زیربُری دامنه‌های پرشیب برای ساخت جاده از دخالت‌های انسانی در وقوع زمین‌لغزش‌هاست.

«ج»: ذوب تدریجی برف امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها و از بین رفتن مقاومت آن‌ها و سرانجام حرکتشان می‌شود.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

(علیرضا پربر)

گزینه «۲»

اگر میزان بارش در یک منطقه از حد میانگین بارندگی سالانه آن منطقه کمتر باشد، می‌توان گفت که در آن منطقه خشکسالی رخ داده است. خشکسالی ممکن است در هر نوع آب و هوایی اتفاق بیفتد. منطقه مرتبط با بابل با بارندگی ۵۰۰ میلی‌متر، کمتر از میانگین بارش سالانه آن است؛ بنابراین خشکسالی پدید می‌آید. میزان بارش ۸۰۰ میلی‌متر بالاتر از بارش معمول در شهر سنندج است؛ در نتیجه با خطر خشکسالی در این شهر مواجه تخواهیم بود.

(بفراخیا^(۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

(صفا هاضمی)

«گزینه ۲» ۱۵۵

دهستان: کوچکترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همچوar تشکیل می شود و از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سامانه و شبکه‌ای واحد را فراهم می سازد. دهستان توسط دهدار اداره می شود.

روستا: واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیستی، وضعیت طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی همگن است.

شهر: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود بوده، به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال دارند. شهر توسط شهردار اداره می شود.

(پهلوانی ایران، پهلوانی انسانی ایران، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(محمد ملک‌آباری‌زاده - بیرهند)

متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش یا کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند (رد گزینه ۲). سیاست کنترل جمعیت در کشور A به‌گونه‌ای است که در آینده، هر مسنی کشور به سمت سالمندی حرکت می‌کند (رد گزینه ۳). برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور از پیامدهای سیاست کاهش جمعیت در کشور B بوده است (رد گزینه ۴).

درستی گزینه ۱:

$$\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت} = \frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = \text{قانون } 70$$

$$\begin{cases} A = \frac{70}{0/4} = 175 \\ B = \frac{70}{1/4} = 50 \end{cases} \quad \begin{cases} A = \frac{175}{50} = 3/5 \\ B = 50 \end{cases}$$

(جغرافیای ایران، پهلوانی انسانی ایران، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۹)

جغرافیا (۲)

(صفا هاضمی)

«گزینه ۳» ۱۵۶

فعالیت‌های نوع چهارم، بخشی از فعالیت‌های اقتصادی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه است را شامل می‌شوند. مورد گزینه ۳ با این دسته از فعالیت‌های اقتصادی انطباق دارد.

(پهلوانی (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۴)

(علیمرضا پدر)

«گزینه ۳» ۱۵۷

استفاده از کود، آفت‌کش‌های شیمیایی، ماشین‌آلات و بذرهاي اصلاح شده در کشاورزی تجاری انجام می‌شود؛ در حالی که تصویر صورت سؤال، مربوط به کشاورزی غیرتجاری (معیشتی) است.

(پهلوانی (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

(صفا هاضمی)

«گزینه ۳» ۱۵۸

منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای ارزش یک پول معین صورت می‌گیرد.

غلب ما در زندگی روزانه با اقتصاد جهانی سروکار داریم. برای مثال، برخی کالاهایی که ما مصرف می‌کنیم ممکن است در کارخانه‌هایی در مناطق دوردست خارج از کشور تولید شده و به دست ما رسیده باشد.

(پهلوانی (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۰)

(زهراء امیر)

«گزینه ۳» ۱۵۳

استان فارس از به هم پیوستن چند شهرستان همچوar تشکیل می‌شود. شهرستان شیراز از به هم پیوستن چند بخش همچوar تشکیل شده است که توسط فرماندار اداره می‌شود. بخش‌های استان فارس از به هم پیوستن چند دهستان همچوar به وجود آمده است. دهستان‌های استان فارس از به هم پیوستن چند روستا تشکیل می‌شود. از لحاظ نظام اداری، دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان (شیراز) و شهرستان (شیراز) تابع استان (فارس) است.

(پهلوانی ایران، پهلوانی انسانی ایران، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(محمد ملک‌آباری‌زاده - بیرهند)

«گزینه ۲» ۱۵۴**بررسی گزینه‌های دریگر:**

گزینه ۱: در دوره قاجاریه، ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد. این ایالت‌ها عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.

گزینه ۳: در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهای تحت عنوان «ایالت» تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید. در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

گزینه ۴: کوچکترین واحد تقسیمات کشوری در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه و همچنین در سال ۱۳۱۶، قصبه است.

(پهلوانی ایران، پهلوانی انسانی ایران، صفحه ۷۳)

فلسفه دوازدهم

(موسی سپاهی - سروان)

۱۶۱- گزینه «۲»

عقل‌گرایی و خردورزی‌ای که در ایران قدیم شکل گرفته بود، به تدریج از قدرت آن کاسته شد (رد گزینه «۱») و در عصر ساسانیان و اواخر این عصر به ضعف گرایید. (رد گزینه «۳» و تأیید گزینه «۲») باید توجه کرد که عقاید نابخردانه حاصل افول عقل‌گرایی هستند نه این که عقل‌ورزی ایرانیان باستان نتیجه این عقاید باشد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو، صفحه ۵۹)

(پرکل رفیعی)

۱۶۲- گزینه «۲»

اولین مخلوق خدا، عقل اول است. عقول دیگر به ترتیب از عقل اول و در نتیجه خداوند، صادر می‌شوند. مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان و عقل بشری، مانند نسبت آفتاب و چشم است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو، صفحه ۶۳)

(محمد رضایی‌بقا)

۱۶۳- گزینه «۲»

عقل انسان پرتوی از عقل فعال است، نه صرفاً و مستقیماً از عقل اول. عقل اول، اولین مخلوق است و عقول دیگر به ترتیب از او صادر می‌شوند و عقلی که در انسان است، پرتوی از عالم عقول خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو، صفحه ۶۳)

(فرهاد قاسمی نژاد)

۱۶۴- گزینه «۴»

در مرحله عقل بالملکه است که عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را در کمی کند، مثلاً می‌داند که کل از جزء بزرگ‌تر است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

(علیرضا نصیری)

۱۶۵- گزینه «۱»

ملاصدرا معتقد است که فلسفه - اگر از مغالطه خالی باشد - و علوم یقینی و قطعی عقلی، هرگز با مفاد دینی که از قرآن و سنت پیامبر حاصل شده و برآمده‌اند، مخالف نخواهد بود. اگر چنین تعارضی پیش آید، یا آن معرفت عقلی، یقینی نبوده و آنکه از خطاست، یا آن‌چه قرآنی و دینی پنداشته می‌شده، در واقع دینی نبوده است. (تأیید گزینه «۱»)

(علیرضا پدر)

۱۵۹- گزینه «۴»

شكل صحیح موارد نادرست:

الف) کشورهای مرکز، در زمینه فناوری‌های جدید پیشرفته‌تر از کشورهای پیرامون هستند.

ب) کشورهای پیرامون، در خدمت کشورهای مرکز می‌باشند، و از نظر نیروی کار ماهر، ضعیفتر هستند.

پ) مهاجرت مغزهای متفلک از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز، طی دهه‌های اخیر افزایش یافته است.

ت) جایگاه کشورهای مختلف به عنوان کشور مرکز یا پیرامون طی سال‌ها، ممکن است تغییر کند و در طول زمان ثابت نیست.

(پیغایی (۲)، نواعی انسانی، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۶۰- گزینه «۳»

امروزه صاحبان اغلب مزارع تکمحصولی تخصصی شرکت‌های بزرگ به‌ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند. شرکت‌های چندملیتی شرکت‌هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: محل استقرار دفتر مرکزی این شرکت‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد.

گزینه «۲»: بیشتر مزارع تکمحصولی نواحی استوایی در نزدیکی ساحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد.

گزینه «۴»: این مزارع در کشورهای نواحی استوایی احداث شده‌اند.

(پیغایی (۲)، نواعی انسانی، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

گزینه «۲»: حیات عقلی به منزله زمین حاصلخیز است که دانه هر رشته علمی که در آن کاشته شود، رشد می‌کند و تبدیل به درخت تناور می‌شود و ثمر می‌دهد، نه اینکه به منزله خود رشد درختان و ثمر دادنشان باشد. در واقع، حیات علمی به منزله رشد درختان دانش و ثمردادن آن‌هاست، نه حیات عقلی.

گزینه «۳»: دعوت به یادگیری علم و دانش ملت‌ها و تمدن‌های دیگر و استفاده از آن‌ها، در قرآن و گفتار و رفتار پیامبر (ص) مشاهده می‌شود، ولی یکی از مصاديق بارز اجرای آن در نهضت ترجمه که از قرن دوم آغاز شد، شکل گرفت.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در، پهوان اسلام، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

(غیروزن تئادنیف - تبریز)

حکمت از نظر یک فیلسوف مشائی مانند ابن‌سینا عبارت است از: «فنی استدلای و فکری که انسان عالم، وجود را آنچنان که هست، به وسیله این فن به دست می‌آورد و نفس خویش را به کمال می‌رساند و به جهانی عقلی مشابه جهان واقعی تبدیل می‌شود و مستعد رسیدن به سعادت نهایی، به اندازه طاقت بشری می‌گردد.» و بنابراین با مفهوم بیت مطرح شده هم‌خوانی کامل دارد.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در، پهوان اسلام، صفحه ۷۴)

(سبا معطرزاده صابری)

فارابی مدینه فاضله را به بدنی سالم تشبيه می‌کند که هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه‌ای بر عهده دارد و آن وظیفه را به نحو احسن انجام می‌دهد. همانگونه که در اعضای بدن، برخی بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی دیگر مقدماند؛ مثلاً همانطور که قلب بر همه اعضای بدن ریاست دارد، در مدینه فاضله هم باید کسی که ویژگی‌های ممتازی دارد، بر مردم ریاست کند. این تقسیم‌بندی اعضا و وظایف، مشابه با سخن افلاطون است که برای برخی از اعضای جامعه شایستگی و جایگاه بیشتر قائل شده و به برخی دیگر نیز با توجه به ویژگی‌های خود درجه کمتری داده است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در، پهوان اسلام، صفحه ۷۶)

(ممید سودیان)

بهترین مدینه‌ها، از نظر وی، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد و چنین جامعه‌ای از نظر فارابی «مدینه فاضله» است. فارابی مدینه فاضله را

البته این بدین معنا نیست که فلسفه به تمام حقایق دینی خواهد رسید، مثلاً رسیدن به بسیاری از احکام عبادی، مثل نماز و روزه و ... از طریق تعقل فلسفی ممکن نیست. (رد گزینه «۲»)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۶)

۱۶۶- گزینه «۴»

نهضت ترجمه، نهضتی بود که از قرن دوم هجری آغاز شد و کمکی سترگ به شکل گیری «حیات فلسفی» در جهان اسلام نمود. در این نهضت، علوم سایر ملل به عالم اسلامی منتقل شد و مسلمان با فراگیری معارف پیشینیان به سرعت سرآمد دانش در جهان شدند و با نقد و بررسی آن آراء، به پیش‌برد و پیشرفت آن علوم کمک کردند و محصور و مقلد آن چه از قبل به آن‌ها رسیده بود، نمانند.

نکات مهم درسی:

سؤالات مطرح شده از این درس - بهخصوص بخش ابتدایی آن - حفظی و متن‌محور هستند و طراح سؤال صرفاً با طراحی سوالات جزئی از متن درس می‌تواند دانش‌آموز را به چالش بکشد و بنابراین برای کسب موفقیت در حل سوالات آن، باید بر متن درس به نحو قابل توجه‌ای مسلط باشید.

تشریم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه صرفاً مختص علوم عقلی نبود، بلکه علوم تجربی و ادبی و سیاسی نیز به عربی ترجمه شدند.

گزینه «۲»: «دری» از جمله زبان‌هایی که ترجمه‌هایی از آن صورت گرفت، نبود. دقّت کنید که زبان دری در آن زمان هنوز رواج نداشت و اصلاً متن خاصی از آن موجود نبود که بخواهد ترجمه‌ای از آن صورت بگیرد. آن‌چه در کنار سایر زبان‌ها، مورد توجه بود، زبان «پهلوی» بود نه «دری»! گزینه «۳»: آن‌چه در آن زمان رخداد، ترجمه مغض نبود؛ بلکه نقد و بررسی آراء پیشینیان نیز در دستور کار بود.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در، پهوان اسلام، صفحه ۷۳)

۱۶۷- گزینه «۴»

بحث و گفت‌و‌گو در مباحث اعتقادی از همان زمان رسول خدا (ص) آغاز شد و به سرعت در میان مسلمانان گسترش یافت. بسیاری از این مباحث، از جنس مباحث فلسفی بودند. بنابراین مباحث فلسفی از همان ابتدا در تمدن اسلامی وجود داشته است، ولی دانش تخصصی فلسفه بعد از دو قرن ایجاد شد.

تشریم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: روش‌های خاص و بدیعی در ایجاد حیات عقلی به کار گرفته شد و ای آنچه سبب شد مسلمانان سرآمد زمان شون، معارف خاص و بدیع نبود بلکه از طریق نهضت ترجمه متون، مسلمانان به‌زودی معارف پیشینیان را فرا گرفتند و در اغلب رشته‌های دانش سرآمد ملت‌های زمان خود شدند.

بر این اساس، بهترین مدنیه‌ها، از نظر وی، مدنیه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایلی آراسته‌اند که مجموعه مدنیه را بهسوسی سعادت می‌برد و چنین جامعه‌ای از نظر فارابی «مدنیة فاضله» است. بنابراین هم جامعه برای سعادت فرد است و هم فرد باید به سعادت جامعه کمک کند و این یعنی همه برای یکی و یکی برای همه.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: خود فارابی هرگز مشاغل سیاسی را نپذیرفت و با اهل سیاست معاشرت نداشت. با وجود این، در سیاست بسیار اندیشید و آثاری در این زمینه نوشت.

گزینه «۳»: فارابی از این دلیل که حق حکومت از آن خدادست، برای اثبات لزوم دادن ریاست جامعه به حجت خدا استفاده نکرد، بلکه با توجه به هدف جامعه که سعادت است، صلاحیت این کار را تنها برای چنین شخصی می‌دانست.

گزینه «۴»: در مدنیة فاضله، هدف اصلی سعادت در دنیا و آخرت است و این دو منافاتی با هم ندارند و لذت‌های دنیا و سلامت جسم هم سهم خاص خود را در سعادت دنیا دارند و باید به همان اندازه مورد توجه باشند. البته در مواردی ممکن است برخی لذت‌ها فدای امور مهم‌تری شوند.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در بیان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(حسن صدری)

۱۷۳- گزینه «۳»

شكل گیری علوم طبیعی در گروی کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن است. اما از نظر ابن سینا «دانشمند» و «عالی» طبیعت باید علاوه بر کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های آن، به رابطه این جهان طبیعت با مبدأ وجودی آن نیز پردازد و در آن تفکر کند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

(نیما بواهری)

۱۷۴- گزینه «۴»

ابن سینا می‌گوید وقایع ویرانگر طبیعی تنها در مرتبه موجودات عالم طبیعت که موجب خسran یا ضرر به آن‌ها می‌شوند، شرّ محسوب می‌شوند، اما در کل مجموعه نظام طبیعت موجب خیر هستند و لازمه جهان طبیعت و جهان مادی هستند. ذات این وقایع فی نفسهم شرّ نیست.

پرسش سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این وقایع در مجموعه نظام طبیعت موجب خیر هستند، نه شرّ و ناسامانی.

گزینه «۲»: این وقایع در نسبت با برخی پدیده‌ها موجب خسran و ضرر می‌شوند و این گونه نیست که خیر مطلق باشند.

به بدنه سالم تشییه می‌کند که هر عضو آن مناسب با ویژگی خود وظیفه‌ای بر عهده دارد و آن وظیفه را بدنحو احسن انجام می‌دهد. بنابراین در مدنیة فاضله مردم به دنبال رشته‌های پرطوفدار دانشگاهی نیستند بلکه اصلاً رشته پرطوفداری وجود ندارد و هر رشته به اندازه نیاز جامعه عضو می‌پذیرد و هر کس به دنبال رشته دانشگاهی یا فنون و حرفه‌های غیردانشگاهی مناسب با خود است که از طریق آن بتواند مجموعه مدنیه را در رسیدن به سعادت دنیا و آخرت یاری دهد و با توجه به ویژگی‌های خودش، نقش خاص و ویژه خود در جامعه را ایفا کند (تأثیر گزینه «۳» و رد گزینه «۱»). بنابراین مدرسه هم باید براساس استعدادها و ویژگی‌های متفاوت افراد به آن‌ها امکانات متفاوتی بدهد تا بتوانند در زمینه هدف خاص تحصیلی خود و استعدادی که دارند، رشد کنند (رد گزینه «۴»). البته در این شرایط وقتی مشخص شد وظیفه هر کس تلاش در کدام مسیر است، رتبه و جایگاه علمی و تحصیلی در آن مسیر حتماً مهم است تا تقدم اعضا شکل بگیرد و برخی برخی دیگر مقدم شوند و ریاست پیدا کنند. مثلاً برترین پزشک بر دیگر پزشکان و برترین مهندس بر دیگر مهندسان تقدم و ریاست پیدا کند (رد گزینه «۲»).

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در بیان اسلام، صفحه ۷۶)

فلسفه دوازدهم - اختیاری

۱۷۱- گزینه «۴»

فارابی در کتاب «الجمع بین رأي الحكيمين» میان فلسفه افلاطون و ارسطو وحدت ایجاد می‌کند و به بیان اشتراک نظر آن‌ها می‌پردازد. عبارت صورت سؤال اشاره به نظریه مثل افلاطون دارد که فارابی به نشانه‌های آن در فلسفه ارسطو اشاره می‌کند. از آنجایی که با این نظریه در فلسفه افلاطون آشنا شده‌اید می‌توان نتیجه گرفت چنین موضوعی درباره ارسطو باید در کتاب جمع رأی حکیمین بیان شده باشد.

با این حال جالب است بدانید که در فلسفه ارسطو واقعاً چنین نیست و دلیل تألف این کتاب فارابی بیشتر این بود که کتابی از آموزه‌های فلوطین به اشتباه به نام ارسطو در جهان اسلام ترجمه شد!

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در بیان اسلام، صفحه ۷۵)

۱۷۲- گزینه «۱»

به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد و به همین جهت باید هدف اصلی جامعه و مدنیه نیز سعادت انسان در دنیا و آخرت باشد (پس سعادت تک‌تک اعضا در جامعه مهم و مورد توجه است).

- اقترانی حملی دو مقدمه حملی و در قیاس استثنایی یک مقدمه حملی وجود دارد و این موضوع نمی‌تواند ملاک تفاوت این دو باشد. (رد گزینه «۱») نتیجه هر دو قیاس نیز حملی است و از این حیث نیز تفاوتی میان این دو وجود ندارد. (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)، اما باید دانست که در قیاس اقترانی حملی، عین یا نقیض نتیجه هرگز در بخشی از مقدمات ذکر نمی‌شود و این امر مختص قیاس استثنایی است و می‌تواند ملاک تمییز و تفاوت آن از قیاس اقترانی حملی باشد. (تأیید گزینه «۳»)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۷۹- گزینه «۳» (محمد رضایی‌بغا)

وقتی می‌گوییم «دیپلم ریاضی»، یعنی کسی که دیپلم انسانی ندارد؛ پس مقدم را نفی و رفع کرده‌ایم.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۱)

۱۸۰- گزینه «۲» (همیر سودیان)

اگر کودک چنین برداشت کرده باشد که امروز می‌تواند انتخاب کند که یا یک اسباب‌بازی بخرد یا برود پارک و نه هر دو و نه هیچ‌کدام، در این صورت با استدلال براساس این قضیه شرطی، یک قیاس انفصلی حقیقی تشکیل داده است. در این گزینه از آنجا که کودک از نفی یک طرف (چشم‌پوشی از اسباب‌بازی جدید)، به اثبات طرف دیگر رسیده (گزینه‌ای به جز پارک رفتن برایش باقی نخواهد ماند) (نه هیچ‌کدام) و از اثبات یک طرف (امروز به پارک رفتن)، به نفی طرف دیگر (تنها با چشم‌پوشی از خرید اسباب‌بازی جدید) (نه هر دو) رسیده است، پس از قیاس انفصلی حقیقی بهره برده است.

تشرییح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در اینجا کودک فهمیده است که نمی‌تواند هیچ‌کدام از دو طرف را انتخاب نکند (نه هیچ‌کدام)، ولی ممکن است گمان کند هر دو طرف را هم می‌تواند انتخاب کند (شاید هر دو).

گزینه «۳»: در اینجا کودک فهمیده است که نمی‌تواند هر دو طرف را با هم داشته باشد (نه هر دو)، ولی ممکن است گمان کند هیچ‌کدام از دو طرف را می‌تواند انتخاب نکند (شاید هیچ‌کدام).

گزینه «۴»: با توجه به امکان جمع شدن خرید اسباب‌بازی و پارک رفتن در امروز (شاید هر دو)، این گزینه نمی‌تواند یک استنتاج انفصلی حقیقی باشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

گزینه «۳»: ابن سینا نمی‌گوید که ما اصلاً نمی‌توانیم درباره خیر یا شر بودن این واقعیت داوری کنیم، بلکه منظور او این است که نباید شر نسبی یک پدیده نسبت به پدیده دیگر را به کل نظام طبیعت تسری دهیم، بلکه آن امر در مجموعه نظام شر نیست و خیر است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۱۷۵- گزینه «۴»

موجودات تاریک و ظلمانی (یعنی همان امور مادی و کیفیات جسمانی) بهره‌ای از نور ندارند و نمی‌توانند به مراتب بالاتر نور صعود کنند. نور آن‌ها عارضی و از بیرون است و در ذات خود نور نیستند. کمال و رستگاری نهایی رفتن یک نور به مراتب دیگر نور و در نهایت رسیدن به مرتبه نور محض است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

منطق

۱۷۶- گزینه «۳»

مقدم به لحاظ معنی مقدم است و تالی به لحاظ معنی بعد از مقدم می‌آید. در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» ابتدا مقدم ذکر شده و بعد تالی، اما در گزینه «۳» ابتدا تالی ذکر شده و بعد مقدم.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۷۷- گزینه «۲»

قضیه منفصله مانعه‌الجمع غیرقابل جمع در صدق، ولی قابل جمع در کذب می‌باشد. قضیه «خودکار یا آبی است یا قرمز» مانعه‌الجمع است و هر دو می‌توانند کاذب باشند. یعنی خودکار می‌تواند نه آبی باشد نه قرمز و مثلًاً سبز باشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۱۷۸- گزینه «۳»

به استدلالی که از دو مقدمه حملی - که توسط گزاره‌ای که حد وسط می‌نامیم، به هم مرتبط شده‌اند - و نتیجه‌های حملی تشکیل شده باشد، قیاس اقترانی حملی می‌گوییم. در مقابل به قیاسی که از یک مقدمه شرطی - متصل یا منفصل - و یک قضیه حملی - که عین یا نقیض بخشی از مقدمه اول است - به همراه نتیجه‌های حملی تشکیل شده باشد، قیاس استثنایی می‌گوییم. بنابراین در هر دوی این قیاس‌ها، مقدمه‌ای حملی - در قیاس

فلسفه یازدهم

۱۸۱- گزینه «۱»

این آموزه که بالرژش ترین دارایی انسان نفس اوست، و وظیفه اصلی هر کس باید مراقبت از آن باشد، از آموزه‌های افلاطون است.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۸۲- گزینه «۳»

کانت گفت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجود اخلاقی است و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این دوره، همان‌طور که فیلسوفان اروپایی از جهت معرفت‌شناسی به دو گروه (عقل‌گرایان) و (تجربه‌گرایان) تقسیم شدند، از جهت انسان‌شناسی نیز به تدریج، دو تلقی از انسان پیدا کردند و دو جریان را پدید آورden.

گزینه «۲»: یک جریان در دوره جدید اروپا همانند افلاطون و ارسسطو، همچنان معتقد به وجود (نفس) یا روح هستند و برای انسان دو بعد روحی و مادی قائل‌اند و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌دانند.

گزینه «۴»: دکارت بدن انسان را همچون ماشینی پیچیده می‌داند نه خود انسان و نفس را.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۱)، صفحه ۷۳)

۱۸۳- گزینه «۴»

از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند. روح از قوانین فیزیکی آزاد است، ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست. این جدایی روح و بدن، مانع از توضیح تأثیر دوسویه و متقابل روح و جسم بر یکدیگر می‌شود.

تکنی: توماس هابز و کارل مارکس اساساً قائل به نفس مجرد از ماده نیستند و بنابراین نیازمند نیستند که رابطه‌ای دوسویه را میان این دو تبیین کنند.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۴)

۱۸۴- گزینه «۴»

کتاب آبی پیمانه‌ای باور مطرح شده در صورت سؤال، قابلیت انتساب به ماده‌باورها یا ماتریالیست‌ها را دارد. این دسته از متفکران به علت نفی ساحت روحانی از انسان و نگاه مادی صرف، مجبور بودند که اخلاق و فعل اخلاقی را نیز به نحوی صرفاً ماده‌انگارانه توجیه کنند.

تکنی: این که انسان نوعی حیوان راست‌قامت است هم مورد قبول ماده‌باورها و داروینیست‌ها و هم مورد پذیرش فیلسوفان الهی است. محل تمایز این دو، نفی یا پذیرش ساحت غیرمادی است؛ اما بر سر وجود بعد مادی انسان اختلافی وجود ندارد.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(فرهار قاسمی‌نژاد)

۱۸۵- گزینه «۴»

ماتریالیست‌ها همه موجودات از جمله انسان را صرفاً دارای یک بعد و یک ساحت می‌دانند که همان بعد مادی و جسمانی است. آن‌ها ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی می‌دانستند ره روح و نفس را. این گروه از فلاسفه اساساً برای انسان روح و نفس قائل نیستند.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(فرهار قاسمی‌نژاد)

۱۸۶- گزینه «۲»

این بیت بیان‌گر جدایی و مفارقت تمام نفس و بدن می‌باشد که از میان همه حکیمان مطرح شده، در نگاه مکتب اشراق و سهروردی بیشتر به چشم می‌خورد. همچنین مشابهت رویکرد شهودی سهروردی و ابیات این چنینی نیز مؤید این نظر خواهد بود.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

(کتاب آبی پیمانه‌ای - لکلور فارج از کشور، ۱۴۰۰)

۱۸۷- گزینه «۱»

این سینا نفس را یک امر مجرد و غیرمادی می‌داند که هنگامی که جنین صاحب اندام‌های گوناگون شد به آن تعلق می‌گیرد. اما روح پس از مرگ بدن از آن جدا می‌شود و امری فانی نیست و حیات آن ادامه دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عبارت مطرح شده در پایان این گزینه مربوط به نظر ماتریالیست‌ها پیرامون انسان است.

گزینه «۳»: نفس از نظر سهروردی ذاتی نورانی است و از جنس انوار است. ظلمت همان جسم انسان است نه نفس او، پس نفس انسان حقیقتی نورانی است، نه آمیخته‌ای از نور و ظلمت.

گزینه «۴»: فیلسوفان مسلمان با استناد به معارف دینی و آموزه‌های قرآن برای روح انسانی جایگاهی والا قائل بودند و آن را مسجد فرشتگان می‌دانستند؛ نه به خاطر تأثیرپذیری از آراء فلاسفه یونان یا شهودی که خود فلاسفه اسلامی داشتند.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۲)

اقتصاد

(مهندسی فیزیائی)

«۱۹۱- گزینه ۱»

- کالاهای واسطه‌ای کالاهایی هستند که در تولید سایر کالاهای از جمله کالاهای نهایی استفاده می‌شوند. لاستیک خودرو و شکر کالاهای واسطه‌ای هستند. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، تنها کالا و خدمات نهایی در نظر گرفته می‌شود؛ نه کالاهای واسطه‌ای چراکه خدمات و کالاهای واسطه‌ای همگی در تولیدات نهایی محاسبه شده‌اند و اگر آن‌ها را هم جداگانه محاسبه کنیم دچار خطای محاسبه مجدد شده‌ایم.

- تولید ناخالص داخلی (GDP)، دربردارنده تولیداتی است که در داخل مرزهای یک کشور تولید می‌شود. (چه توسط افراد کشور که در داخل ساکن هستند چه توسط خارجی‌های مقیم کشور. بدیهی است در محاسبات تولید داخلی، تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند، لحاظ نمی‌شود.)

«رأة خدمات مهندسي در حوزة الكترونيك توسط مهندسان ژاپني در ايران» و «توليد برج توسط کشاورزان پاکستانی در استان فارس» در محاسبه تولید ناخالص داخلی ایران لحاظ نمی‌شوند.

«رأة خدمات مهاجرتی توسط وكلای ايراني در کشور تركیه» و «فروش خودروی ايراني در کشور روسیه» در محاسبه تولید ناخالص داخلی ایران لحاظ نمی‌شوند.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

«۱۹۳- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با در نظر گرفتن سال اول به عنوان سال پایه، میزان تولید کل به قیمت اسمی در این سال با میزان تولید کل به قیمت واقعی در همان سال برابر خواهد بود:

= تولید کل به قیمت اسمی در سال اول (پایه)

میلیون ریال $230 =$ تولید کل به قیمت واقعی در سال اول (پایه)

(علیرضا نصیری)

«۱۸۸- گزینه ۳»

سهروردی نیز مانند سایر حکمای اسلامی، انسان را موجودی می‌داند که دو جنبه مادی و غیرمادی، یا محسوس و غیرمحسوس دارد. سهروردی جنبه نورانی انسان را نفس که متعلق به مشرق وجود است، و جنبه ظلمانی انسان را بدن او می‌داند که مرتبط به غرب عالم است. بنابراین از نظر سهروردی انسان مطلقاً در مشرق عالم نیست و بهطور مطلق نیز در غرب قرار نگرفته است. (رد گزینه‌های ۱ و ۲) از نظر سهروردی انسان دارای دو وجه ظلمانی و نورانی است و بنابراین از مغرب تا مشرق عالم امتداد یافته است؛ در حالی که فرشتگان متعلق به مشرق عالم می‌باشند.

تکثیر: نفس انسانی است که با کسب نورانیت بیشتر، حقایق را بهتر درک می‌کند؛ نه جنبه ظلمانی او، یعنی بدنش.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه ۱۰)

«۱۸۹- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سروان) محمدبن ابراهیم قوامی شیرازی ملقب به ملاصدرا مکتب فلسفی متعالیه را تأسیس کرد و ایشان همانند بسیاری دیگر از فیلسوفان انسان را دارای دو جنبه روح و بدن می‌داند. از نظر حکمت متعالیه روح انسان آخرین درجه تکاملی موجودات زنده است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن (نه نفس) است.
گزینه «۲»: روح و بدن وحدتی حقیقی دارند به‌گونه‌ای که روح باطن بدن است.

گزینه «۳»: براساس مکتب متعالیه روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه ۱۰)

«۱۹۰- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

ملاصدرا «نفس ناطقه» یا «نفس انسانی» را آخرین مرحله تکاملی موجودات زنده می‌داند که انسان می‌تواند به آن برسد و با رسیدن به مرحله نفس ناطقه، انسان ظرفیتی بی‌نهایت می‌یابد تا بتواند بی‌نهایت رشد کند و دارای کمالات شود، و همچنین تا بی‌نهایت تنزل یابد و شرارت اندوخته. بنابراین مرحله‌ای که ملاصدرا آن را آخرین مرحله تکاملی موجودات زنده می‌داند، همان چیزیست که در بیت دوم این شعر که از مولوی ذکر شده است، به آن اشاره شده. (مصراع «مردم از حیوانی و آدم شدم») از نظر ملاصدرا سایر فضایلی که در ادامه این بیت آمده نیز در ذیل همین نفس انسانی، ممکن و میسر است و فراتر از آن نیست.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه ۱۰)

شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی میزان سواد یا شاخص‌های مربوط به بهداشت ترکیب کنیم، تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی یک کشور به دست می‌آوریم.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۶)

(آفرین ساده‌ی)

۱۹۶ - گزینه «۳»

(الف)

= تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۴۰۱

$$(200,000 \times 235) + (120,000 \times 140) = 47,000,000 + 16,800,000 \\ = 63,800,000 = \text{تومان} / 800$$

= تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۱۴۰۰

$$(100,000 \times 230) + (50,000 \times 110) = 23,000,000 + 5,500,000 \\ = 28,500,000 = \text{تومان} / 500$$

ب) چون تولید ناخالص داخلی به واحد پولی اندازه‌گیری می‌شود، با مشکل تغییرات قیمت مواده هستیم (قیمت کالاهای خدماتی که تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهند به طور مدام در حال تغییر است). بنابراین باید اثرات انحرافی تغییر قیمت بر محاسبه تولید حذف شود و تولید واقعی اندازه‌گیری شود.

(ج)

= تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۴۰۰

$$(150,000 \times 230) + (20,000 \times 110) = 34,500,000 + 7,700,000 \\ = 42,200,000 = \text{تومان} / 200$$

= تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۳۹۹ (سال پایه)

$$(100,000 \times 200) + (50,000 \times 80) = 20,000,000 + 4,000,000 \\ = 24,000,000 = \text{تومان} / 200$$

میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید کالاهای خدمات در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال پایه:

$$\text{ارزش تولید کل در سال پایه} - \text{ارزش تولید کل در سال ۱۴۰۰} \text{ به قیمت جاری} = \\ = 42 / 200 - 24 = 18 / 200 = ۱۸ / ۲۰۰$$

$\times 100 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}} = \text{نرخ رشد تولید}$

$$\frac{x - 230}{230} \times 100 = 10 = \text{نرخ رشد تولید اسمی در سال دوم نسبت به سال اول}$$

$$\Rightarrow x = 253 \text{ میلیون ریال}$$

$$\frac{y - 325}{325} \times 100 = 5 = \text{نرخ رشد تولید واقعی در سال سوم نسبت به سال دوم}$$

$$\Rightarrow y = 341 / 25 \text{ میلیون ریال}$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۲ و ۱۲۳)

(مبین فربنی)

۱۹۷ - گزینه «۲»

بررسی عبارات صورت سوال:

الف) نادرست است؛ تعداد بیکاران در این کشورها کم است، اما برابر با صفر نیست.

ب) صحیح است.

ج) نادرست است؛ از ثبات نسبی (نه کامل) قیمت‌ها و بازارها برخوردار هستند.

د) صحیح است.

ه) صحیح است.

و) نادرست است؛ در شرایط بحرانی می‌توانند نیازهای اولیه خود را تأمین و حتی مازاد آن را صادر کنند.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۱۸)

۱۹۸ - گزینه «۴»

تشرییم گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت‌های اقتصادی کشورهای گوناگون، شاخص‌های توسعه انسانی یا (HDI) است. گزینه «۲»: مؤلفه‌هایی چون نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی، در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

مؤلفه‌هایی نظیر میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری، تشکیل دهنده شاخص توسعه انسانی است.

گزینه «۳»: اگر معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی، یعنی رشد تولید ناخالص داخلی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری‌های درآمدی و نیز سایر

(سara شریفی)

۱۹۸- گزینه «۴»

تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارد +

$$345 = 320 - x + 32 \Rightarrow 345 = 352 - x \Rightarrow x = 7$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۹۹- گزینه «۱»

الف) هر چه شاخص مربوط به توزیع درآمد، کوچک‌تر باشد، توزیع درآمد

عادلانه‌تر و بالعکس هر چه عدد مربوط به شاخص توزیع درآمد بزرگ‌تر باشد،

توزیع درآمد نعادلانه‌تر است.

بنابراین در سال ۱۳۸۷ که شاخص توزیع درآمد از همه کوچک‌تر (برابر با ۱۰)

است عادلانه‌تر و در سال ۱۳۹۰ که این عدد بزرگ‌تر است (برابر با ۲۵) توزیع

درآمد نعادلانه است.

ب) در سال ۱۳۸۱، شاخص مربوط به توزیع درآمد برابر با ۲۰ است، یعنی ۵۵

درصد ثروتمندان، بیست برابر ده درصد فقرا درآمد داشته‌اند.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۵)

(سara شریفی)

۲۰۰- گزینه «۳»

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) صحیح است.

ب) غلط است؛ شاخص‌های دیگری مانند: مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و

کار، رشد علم و فناوری، موضوعات محیط‌زیستی و پیشرفت‌های فرهنگی و

معنوی در ارزیابی از پیشرفت، در نظر گرفته نمی‌شود.

پ) صحیح است.

ت) صحیح است.

ث) صحیح است.

ج) غلط است؛ اهمیت عدالت اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای مختلف

(مثالاً کشور ما با کشورهای سرمایه‌داری غربی) یکسان نیست.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید کالاهای و خدمات در سال ۱۴۰۱

نسبت به سال پایه:

ارزش تولید کل در سال پایه - ارزش تولید کل در سال ۱۴۰۱ به قیمت جاری =

$$= ۶۳ / ۸۰۰ - ۲۴ = ۳۹ / ۸۰۰$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۱۹۷- گزینه «۱»

کتاب آبی پیمانه‌ای - قارچ از کشور تیرماه (۱۳۰۳)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص دهک}$$

$$= \frac{۲۱}{۳} = ۷ \text{ شاخص دهک در کشور «الف» در سال ۱۳۷۰}$$

$$= \frac{۲۰}{۴} = ۵ \text{ شاخص دهک در کشور «الف» در سال ۱۳۸۰}$$

$$= \frac{۱۹}{۴} = ۴ / ۷۵ \text{ شاخص دهک در کشور «الف» در سال ۱۴۰۰}$$

هرچه عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهک -

نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) کمتر باشد: توزیع درآمد در آن

جامعه مناسب‌تر است و بالعکس. (هرچه عدد مربوط به شاخص توزیع

درآمد بزرگ‌تر باشد، توزیع درآمد نعادلانه‌تر است). مشاهده می‌شود

شاخص دهک در کشور «الف» از سال ۱۳۷۰ تا سال ۱۴۰۰ رو به کاهش

است، در نتیجه وضعیت توزیع درآمد در این کشور رو به بهبود و به سمت

عادلانه‌تر شدن است.

$$= \frac{۱۸}{۵} = ۳ / ۶ \text{ شاخص دهک در کشور «ب» در سال ۱۳۷۰}$$

$$= \frac{۱۵}{۶} = ۲ / ۵ \text{ شاخص دهک در کشور «ب» در سال ۱۳۸۰}$$

$$= \frac{۱۶}{۷} = ۲ / ۲۸ \text{ شاخص دهک در کشور «ب» در سال ۱۴۰۰}$$

مشاهده می‌شود شاخص دهک در کشور «ب» نیز از سال ۱۳۷۰ تا سال

۱۴۰۰ رو به کاهش است، در نتیجه وضعیت توزیع درآمد در این کشور رو

به بهبود و به سمت عادلانه‌تر شدن است.

به طور کلی شاخص دهک در کشور «ب» در مقایسه با شاخص دهک‌ها در

کشور «الف» در هر سال، عددی کوچک‌تر است، در نتیجه می‌توان گفت

وضعیت توزیع درآمد در کشور «ب» عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در

کشور «الف» است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

